

*AUGSTSPRIEGUMA TĪKLS KONCERNA KONSOLIDĒTAIS
UN
AS "AUGSTSPRIEGUMA TĪKLS"*

GADA PĀRSKATS

par gadu, kas noslēdzās 2022. gada 31. decembrī

*Sagatavots saskaņā ar
Eiropas Savienībā apstiprinātajiem
Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem*

SATURS

Informācija par Koncernu un Sabiedrību	3
Galvenie finanšu un darbības rādītāji	5
Vadības ziņojums	7
Ziņojums par valdes atbildību	30
Konsolidētie un atsevišķie finanšu pārskati:	
Peļņas vai zaudējumu pārskats	32
Visaptverošo ienākumu pārskats	33
Pārskats par finanšu stāvokli	34
Pārskats par izmaiņām pašu kapitālā	36
Naudas plūsmas pārskats	37
Konsolidēto un atsevišķo finanšu pārskatu pielikumi	40

INFORMĀCIJA PAR KONCERNU UN SABIEDRĪBU

MĀTESSABIEDRĪBAS NOSAUKUMS

AS "Augstsprieguma tīkls"

MĀTESSABIEDRĪBAS JURIDISKAIS
STATUSS

Akciju sabiedrība

MĀTESSABIEDRĪBAS REĢISTRĀCIJAS
NUMURS, VIETA UN DATUMS

000357556
Rīga, 2001. gada 28. decembris

Veikta pārreģistrācija Komercreģistrā 2004. gada 13. novembrī ar vienoto reģistrācijas numuru
40003575567

ADRESE

Dārziema iela 86, Rīga, LV-1073, Latvija

MĀTESSABIEDRĪBAS
PAMATDARBĪBAS VEIDS

Elektroenerģijas apgāde, NACE kods 35.12

KONCERNA PAMATDARBĪBAS VEIDS

Elektroenerģijas apgāde, NACE kods 35.12. un cauruļvadu transports, NACE kods 49.50

MĀTESSABIEDRĪBAS AKCIONĀRS

Latvijas Republika (100%)

VALDES LOCEKĻI UN VIŅU
IEŅEMAMIE AMATI

Gunta Jēkabsone – valdes priekšsēdētāja
Imants Zviedris – valdes loceklis
Gatis Junghāns – valdes loceklis
Mārcis Kauliņš – valdes loceklis (līdz 17.09.2022.)
Arnis Daugulis – valdes loceklis

PADOMES LOCEKĻI UN VIŅU
IEŅEMAMIE AMATI

Kaspars Āboliņš – padomes priekšsēdētājs
Olga Bogdanova – padomes priekšsēdētāja vietniece
Armands Eberhards – padomes loceklis
Madara Melne – padomes locekle (līdz 08.02.2022.)
Aigars Ģērmanis – padomes loceklis

LĪDZDALĪBA CITĀS SABIEDRĪBĀS

AS "Conexus Baltic Grid" (68.46%)

PĀRSKATA PERIODS

2022. gada 1. janvāris – 2022. gada 31. decembris

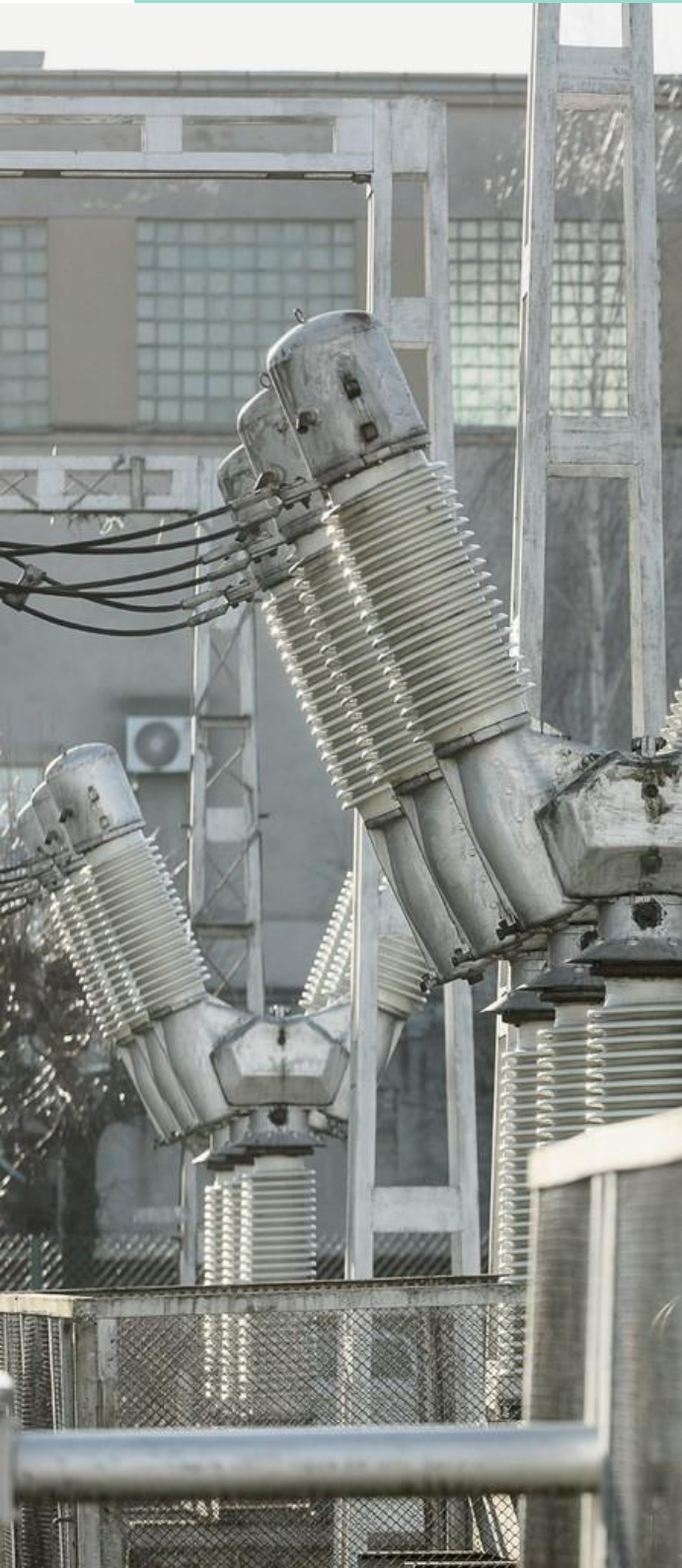
REVIDENTA VĀRDS UN ADRESE

SIA "PricewaterhouseCoopers",
Komerccabiedrības licence Nr.5
Krišjāņa Valdemāra iela 21, LV-1010

ATBILDĪGĀ ZVĒRINĀTĀ REVIDENTE:

Ilandra Lejiņa, Sertifikāts Nr.168

*Uzņēmuma konsolidētais gada pārskats .pdf formātā, neizmantojot vienoto Eiropas elektronisko pārskatu formātu (ESEF).
Dokumenta oriģināls tiek iesniegts mašīnlasāmā .xhtml formātā Nasdaq Riga biržā.*

GALVENIE FINANŠU UN DARBĪBAS RĀDĪTĀJI

GALVENIE FINANŠU UN DARBĪBAS RĀDĪTĀJI

	Koncerns*		Mātesabiedrība				
	2022	2021	2022	2021	2020	2019	2018
FINANŠU RĀDĪTĀJI							
Ieņēmumi, tūkst. EUR	351 132	182 699	296 000	125 787	146 849	184 742	193 866
EBITDA, tūkst. EUR	72 534	69 143	40 319	35 578	42 351	40 515	1 642
Peļņa, tūkst. EUR	16 160	10 097	10 990	54 846	9 999	7 067	4 677
	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2020.	31.12.2019.	31.12.2018.
Aktīvu kopsumma, tūkst. EUR	1 276 497	1 232 245	957 791	909 279	905 527	221 934	193 000
Pašu kapitāls, tūkst. EUR	631 287	647 812	447 520	465 343	384 809	69 956	70 344
Aizņēmumi, tūkst. EUR	182 797	198 060	100 367	99 966	203 284	-	-
Pamatdarbības neto naudas plūsma, tūkst. EUR	69 688	60 387	38 055	32 745	48 181	20 423	7 236
Nauda un īstermiņa depozīti, tūkst. EUR	103 010	63 190	92 043	48 514	57 225	48 216	106 637
FINANŠU KOEFICIENTI							
Likviditātes kopējais koeficients (≥ 1.2)**	1.7	1.0	2.5	1.7	4.8	1.1	3.8
EBITDA rentabilitāte	21%	38%	14%	28%	29%	22%	1%
Pašu kapitāla īpatsvars ($\geq 35\%$)**	49%	53%	47%	51%	42%	32%	36%
Neto saistības pret EBITDA (≤ 5.0)**	1.1	1.9	0.2	1.4	3.4	-	-
DARBĪBAS RĀDĪTĀJI							
Latvijas lietotājiem pārvadītā elektroenerģija, GWh	6 193	6 312	6 193	6 312	5 961	6 012	6 051
Pārvadītā dabasgāze, TWh	31.4	39.3	-	-	-	-	-
Vidējais darbinieku skaits	878	868	522	534	546	552	548
EBITDA - peļņa pirms nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu nolietojuma, amortizācijas un vērtības samazinājuma, no meitassabiedrības saņemtajām dividendēm, finanšu ieņēmumiem, finanšu izmaksām un uzņēmumu ienākuma nodokļa							
Likviditātes kopējais koeficients = apgrozāmie līdzekļi/īstermiņa saistības (neietverot refinansējamo īstermiņa aizņēmuma daļu)							
EBITDA rentabilitāte = EBITDA/ieņēmumi							
Pašu kapitāla īpatsvars = pašu kapitāls/bilances kopsumma							
Neto saistības = saistības – nauda – īstermiņa depozīti							

*Koncerna finanšu un darbības rādītāji norādīti par finanšu gadiem pēc izšķirošās ietekmes iegūšanas AS "Conexus Baltic Grid".

**Pie finanšu rādītājiem iekavās norādīti Mātesabiedrības izvirzītie mērķa rādītāji.

VADĪBAS ZIŅOJUMS

NOZĪMĪGI FAKTI UN NOTIKUMI

S&P Global Ratings AS "Augstsprieguma tīkls" un "Conexus Baltic Grid" kredītreitingus atstāj nemainīgi augstus

Starptautiskā kredītreitingu aģentūra "S&P Global Ratings" pēc Latvijas valsts kredītreitinga pārskatīšanas un nākotnes perspektīvas noteikšanas no stabilas uz negatīvu, 2022.gada decembrī paziņojusi, ka nemainīs Latvijas pārvades sistēmu operatoru kredītreitingus un tie paliek nemainīgi augsti – AS "Augstsprieguma tīkls" (turpmāk arī – AST vai Mātesabiedrība) kredītreitings saglabājas A- līmenī ar stabilu nākotnes perspektīvu, savukārt AST meitas sabiedrības AS "Conexus Baltic Grid" (turpmāk arī – Conexus vai Meitassabiedrība) kredītreitings tiek saglabāts BBB+ līmenī ar stabilu nākotnes perspektīvu.

Baltijas jūras valstu līderi samitā paraksta deklarāciju par enerģētisko drošību reģionā

2022. gada 30. augustā Dānijā notikušajā Baltijas jūras valstu samitā, kas veltīts enerģētikas drošības jautājumiem, tika parakstīta vienošanās par ciešāku sadarbību enerģētikas jomā, lai pēc iespējas ātrāk izbeigtu atkarību no Krievijas fosilā kurināmā, vienlaikus veicinot klimata neitralitāti Eiropas Savienībā (turpmāk arī - ES). Samitā paziņots arī par ES Kopējo interešu statusa piešķiršanu Latvijas – Igaunijas kopīgajam atkrastes vēja parkam ELWIND, kas turpmākajā projekta virzībā ļaus tam piesaistīt ES finansējumu.

Darbu uzsācis Baltijas valstu elektroenerģijas sistēmu Reģionālais koordinācijas centrs

2022. gadā darbu uzsāka trīs Baltijas valstu elektroenerģijas pārvades sistēmas operatoru (turpmāk arī - PSO) – Igaunijas "Elering", Lietuvas "Litgrid" un Latvijas AS "Augstsprieguma tīkls", veidotais Baltijas reģionālās koordinācijas centrs (turpmāk arī - Baltic RCC) Tallinā, kura pamatuzdevums ir koordinēt elektroenerģijas sistēmu attīstības plānošanu, kā arī saskaņot atsevišķas operatoru ikdienas darbības elektroenerģijas apgādes drošuma garantēšanai. Nepieciešamību pārvades sistēmas operatoriem izveidot reģionālos koordinācijas centrus nosaka Eiropas Savienības Tiras enerģijas paketē iekļautie regulējumi. Reģionālā koordinācijas centra pārvaldība tiek nodrošināta pēc visu trīs Baltijas valstu vienlīdzīguma principa – katram operatoram jaunajā struktūrā pieder vienāds kapitāla daļu skaits.

Atklāts Tārgales sauszemes vēja parks

2022. gada 15. septembrī atklāts lielākais sauszemes vēja parks Latvijā. Enerģētikas grupai "Utilitas" piederošais vēja parks atrodas Ventspils novada Tārgales pagastā un ir pieslēgts AS "Augstsprieguma tīkls" 110 kV tīklam, izbūvējot pieslēgumu jaunajā AST apakšstacijā "Tārgale". Vēja parks sastāv no 14 modernām turbīnām, ko piegādājis pasaulē vadošais turbīnu ražotājs "Vestas". Parks gadā saražos līdz 155 GWh zaļās elektroenerģijas, kas ir pietiekami, lai nosegtu vairāk nekā 50 000 māsaimniecību gada enerģijas vajadzības. Tārgales vēja parks būtiski palielinās vēja enerģijas īpatsvaru Latvijā, un tas ir arī nozīmīgs solis ceļā uz aktuālo enerģētikas, drošības un klimata izaicinājumu risināšanu Baltijas reģionā.

Apstiprināts elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plāns laika periodam no 2023. gada līdz 2032. gadam

AST desmit gadu attīstības plāns, ko 2022.gada oktobrī apstiprinājusi Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk arī - SPRK), paredz turpināt darbu pie elektroapgādes un pārvades sistēmas drošuma stiprināšanas, tai skaitā ieviešot digitālus risinājumus, lai sagatavotu pārvades tīklu

sinhronizācijai ar kontinentālās Eiropas tīkliem, kā arī radītu priekšnoteikumus liela apjoma atjaunīgās elektroenerģijas nonākšanai tīklā. Laika posmā līdz 2033. gadam AST attīstībā plāno ieguldīt 500.5 miljonus eiro, tai skaitā 210.5 miljonus eiro Baltijas valstu sinhronizācijā ar Eiropas elektropārvades tīkliem. Baltijas valstu sinhronizācija ar Eiropas elektropārvades tīkliem ir ne tikai Latvijas, bet arī Eiropas stratēģiskais mērķis, ko apliecina piešķirtais līdzfinansējums 75% apmērā no Eiropas Savienības fondiem. Eiropas Savienības līdzfinansējuma piesaistīšana būtiski samazina plānoto ieguldījumu ietekmi uz elektroenerģijas pārvades tarifu.

Latvijā tiks uzstādīti trīs sinhronie kompensatori sinhronizācijai ar Eiropas pārvades tīklu

Pēc Baltijas valstu pārvades tīklu sinhronizācijas ar Eiropas elektrotīklu, katrai valstij būs jāveic tīkla frekvences regulēšana, nodrošinot arī nepieciešamo sistēmas inerces apjomu sistēmas stabilitātei. Lai nodrošinātu nepieciešamo inerci energosistēmā, Latvijā tiks uzstādīti trīs sinhronie kompensatori. 2022.gada oktobrī AST parakstīja līgumu par trīs sinhrono kompensatoru piegādi un uzstādīšanu. Sinhrono kompensatoru projektu realizēšana tiks līdzfinansēta no Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta (*Connecting Europe Facility* - CEF), kas ir viens no svarīgākajiem Eiropas Savienības finansēšanas instrumentiem enerģētikas sektorā, kas izveidots, lai veicinātu izaugsmi, nodarbinātību un konkurētspēju, veicot mērķtiecīgus ieguldījumus infrastruktūrā Eiropas līmenī. 75% no sinhrono kompensatoru projektu attiecināmajām izmaksām segs CEF piešķirtais līdzfinansējums.

Parakstīts saprašanās memorands par enerģētikas infrastruktūras operatoru kiberdrošības centra izveidi

Ar mērķi stiprināt Latvijas enerģētiskās infrastruktūras kiberdrošību, Latvijas elektroenerģijas pārvades sistēmas operators AS "Augstsprieguma tīkls", vienotais dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas operators AS "Conexus Baltic Grid" un informācijas tehnoloģiju drošības incidentu novēršanas institūcija CERT.LV parakstījuši savstarpējās saprašanās memorandu par enerģētikas infrastruktūras operatoru kiberdrošības centra izveidi un pārvaldību, tādējādi arī attīstot visu institūciju savstarpējo sadarbību. Enerģētikas infrastruktūras operatoru kiberdrošības centra izveidošana ir pirmais solis, lai veidotu kiberdrošības spējas, kas būtu specifiski vērstas uz enerģētikas sektoru. Tas ir svarīgi apstākļos, kad visā valstī pieaug kiberdrošības incidentu skaits, īpaši pēc Krievijas pilna mēroga iebrukuma Ukrainā.

VADĪBAS ZIŅOJUMS

Komercdarbības modeļa apraksts

Augstsprieguma tīkls koncerns ir viens no lielākajiem energoapgādes komersantiem Baltijā, **Koncerna pamatdarbība** ir elektroenerģijas pārvades sistēmas operatora funkciju nodrošināšana, energoapgādes sistēmas aktīvu efektīva pārvaldība, dabasgāzes pārvade un uzglabāšana.

2022. gada 31. decembrī Augstsprieguma tīkls koncerna struktūru veido komercsabiedrību kopums, kurā izšķiroša ietekme ir mātessabiedrībai AS "Augstsprieguma tīkls" un kurā ietilpst meitassabiedrība AS "Conexus Baltic Grid". Koncerns ģeogrāfiski darbojas Latvijas teritorijā. Informāciju par līdzdalības daļu Meitassabiedrībā un tās atrašanās vietu skatīt 11. pielikumā.

AS "Augstsprieguma tīkls" kopīgi ar Igaunijas un Lietuvas elektroenerģijas pārvades sistēmas operatori ir izveidojis Baltijas valstu elektroenerģijas sistēmu reģionālo koordinācijas centru "Baltic RCC" OÜ, kas reģistrēts Igaunijā. Informāciju par līdzdalības daļu asociētajā sabiedrībā un tās atrašanās vietu skatīt 11. pielikumā.

Visas (100%) AS "Augstsprieguma tīkls" akcijas pieder valstij, un to turētāja ir Latvijas Republikas Finanšu ministrija, no 2023. gada 14. februāra - Klimata un enerģētikas ministrija (papildus informāciju skat. nodaļā "Apstākļi un notikumi pēc pārskata perioda beigām").

Augstsprieguma tīkls koncerna struktūra ir organizēta trīs darbības segmentos – elektroenerģijas pārvade, dabasgāzes pārvade un dabasgāzes uzglabāšana. Dalījums veikts, pamatojoties uz Koncerna iekšējo organizatorisko struktūru, kas veido pamatu segmentu darbības rezultātu uzraudzībai un kontrolei. Vairāk informācijas par darbības segmentiem, kā arī Mātesabiedrību skatīt sadaļā "Darbības segmenti".

Augstsprieguma tīkls koncerna **vispārējais stratēģiskais mērķis** ir nodrošināt Latvijas energoapgādes drošumu, sniegt nepārtrauktu, kvalitatīvu un pieejamu energoapgādes pārvades pakalpojumu, kā arī īstenot valstij stratēģiski svarīgo energoapgādes aktīvu ilgtspējīgu pārvaldību un sekmēt to integrāciju Eiropas Savienības iekšējā energoresursu tirgū.

Mūsu **misija** ir nodrošināt nepārtrauktu, drošu un ilgtspējīgi efektīvu energoapgādi visā Latvijā.

Vērtības

GODĪGI

Neatkarīgi, ētiska un atklāta rīcība pret ikvienu un visiem.

GUDRI

Efektīvi. Ar skatu nākotnē. Ilgtermiņa domāšana.

ATBILDĪGI

Pārdomāta rīcība. Ar augstu atbildību pret darbu, cilvēkiem un dabu.

KOPĪGI

Apvienojam spēkus, lai sasniegtu vairāk. Spēcīga komanda, kas iedrošina un izaicina.

DARBĪBAS VIDES RAKSTUROJUMS

Krievijas uzsāktais karš Ukrainā 2022. gadā radīja milzīgus izaicinājumus ne tikai Eiropas valstīm, bet visai pasaulei un visās nozarēs un jomās, bet, jo īpaši enerģētikā. Visa civilizētā pasaule darīja visu, lai samazinātu vēsturisko atkarību no Krievijas energoresursiem, lai tādā veidā maksimāli samazinātu Krievijas spējas finansēt uzsākto karu Ukrainā. Jo īpaši sekas šai atkarību izjuta Eiropa, jo pēc 2022. gada 24. februāra sākās energoresursu cenu kāpums un neskaidrības saistībā ar energoapgādes piegādes avotiem. Šajā laikā tika pieredzēti daudz augstāki cenu pīķi un jauni cenu rekordī pasaules tirgos.

Elektroenerģijas tirgus

2022. gadā gan Latvijā, gan arī Eiropā turpinājās elektroenerģijas cenu kāpums, kas aizsākās 2021. gada vasarā. Elektroenerģijas cenas piecu mēnešu nepārtrauktais cenas pieauguma maratons apstājās 2022. gada augustā, kad mēneša vidējā Latvijas elektroenerģijas cena sasniedza vēsturiski augstāko līmeni 467.75 EUR par megavatstundu (MWh). Pēc 2022. gada augusta vidējā elektroenerģijas cena Latvijā sāka lēnam samazināties, kā rezultātā gada vidējā cena bija 226.91 EUR/MWh, kas attiecībā pret 2021. gadu viedo pieaugumu 156% apmērā.

Kraso cenu pieaugumu izraisīja vairāki apstākļi, kam pamatā bija Krievijas iebrukuma Ukrainā izraisītā reakcija - bažās par energoresursu pietiekamību gaidāmajā ziemā, vasaras mēnešos Eiropā dramatiski pieauga gāzes cenas, kas uz gada beigām pakāpeniski samazinājās, tāpat cenu pieaugumu sekmēja Baltijas valstu un Somijas atteikšanās no elektroenerģijas importa no Krievijas un Baltkrievijas.

Papildus cenu pieaugumu veicināja karstais laiks Eiropā, kā rezultātā pieauga energopatēriņš dzesēšanas vajadzībām un samazinājās ūdens pieplūde hidroelektrostaciju rezervuāros Skandināvijā.

2022. gadā Latvijā tika saražotas 4 794 gigavatstundas (GWh) elektroenerģijas, kas ir par 14.5% mazāk nekā pirms gada, savukārt kopējais Latvijas elektroenerģijas patēriņš samazinājās par 3.7%, sasniedzot 7 106 GWh gadā.

Samazinoties patēriņam un vēl vairāk - ražošanai, 2022. gadā pieauga elektroenerģijas imports - no kaimiņvalstīm tika saņemtas 2 311 GWh elektroenerģijas jeb par 30.4% vairāk nekā 2021. gadā, secīgi Latvijas patēriņš ar vietējo ģenerāciju tika nosegts 67.5% apmērā (samazinājums par 8.52 procentpunktiem, salīdzinot ar 2021. gadu).

2022. gads iezīmējas ar atjaunojamo resursu ģenerācijas pieaugumu - Daugavas hidroelektrostacijās saražots par 1.3% vairāk, vēja elektrostacijās - par 34.5% vairāk, mazajās hidroelektrostacijās saražotā apjoms ir palielinājies par 13.3% un būtiski - par 122% - pieaudzis saules elektrostaciju saražotās elektroenerģijas apjoms. Tiesa, to kopējais devums Latvijas elektroenerģijas kopējā bilancē vēl joprojām ir nebūtisks jeb 0.11%.

Savukārt, fosilā kurināmā stacijās vērojams ražošanas kritums - lielajās koģenerācijas stacijās saražotās elektroenerģijas apjoms ir samazinājies par 36.9%, mazo koģenerācijas staciju devumā turpinās pēdējos sešus gadus vērojamā stabilā lejupslīde ar 67.5% kritumu 2022. gadā, ar biomasu saražots par 5.9% mazāk, ar biogāzi - par 9.4% mazāk.

Izmaiņas ražošanas struktūrā saistāmas ar augsto gāzes cenu, kā rezultātā lielās koģenerācijas stacijas no marta līdz augustam darbojās minimālā režīmā, kā arī jaunu vēja un saules elektrostaciju pieslēgšanu tīklam.

Ņemot vērā Baltijas valstu lēmumu samazināt elektroenerģijas importu no Krievijas un Baltkrievijas no 2022. gada marta un pilnīgu atteikšanos no Krievijas un Baltkrievijas elektroenerģijas no 2022. gada maija Krievijas uzsāktās karadarbības Ukrainā dēļ, gada griezumā imports no šīm valstīm ir krities par 77%, salīdzinot ar 2021. gadu, un bija 1 095 GWh apmērā.

Krievijas un Baltkrievijas elektroenerģijas imports uz Baltiju tika aizstāts ar Eiropā saražoto elektroenerģiju - kopumā tam pieaugot par 20%. Importētas 12 716 GWh elektroenerģijas: 6 823 GWh no Somijas (pieaugums par 6%), 4 947 GWh no Zviedrijas (pieaugums par 43%) un 946 GWh no Polijas (pieaugums par 38%).

Dabaszgāzes tirgus

Kopējais pārvadītās dabaszgāzes apjoms Latvijā sasniedza 31.4 TWh, tas ir par 20% mazāk nekā iepriekšējā gadā. Lielāko ietekmi veidoja no Krievijas saņemtās dabaszgāzes apjoma samazinājums par 83%. 2022.gadā no Krievijas tika piegādātas tikai 3.4 TWh dabaszgāzes (neieskaitot tranzītu), savukārt 2021. gadā tika saņemta dabaszgāze 19.7 TWh apjomā. Tā vietā dabaszgāzes tirgotāji aktīvi palielināja dabaszgāzes piegādes no Klaipēdas sašķidrinātās gāzes termināļa. 2022. gadā no Lietuvas saņemtais dabaszgāzes apjoms sasniedza 17.0 TWh (neieskaitot tranzītu), kas ir gandrīz 9 reizes vairāk nekā iepriekšējā gadā.

Augsto gāzes cenu dēļ, Latvijas lietotāju dabaszgāzes patēriņa apjoms samazinājās līdz 8.8 TWh, kas ir par trešdaļu mazāk nekā pērn. Būtiskā dabaszgāzes cenas pieauguma rezultātā samazinājās arī elektroenerģijas ražošanas apjomi valsts lielākajās termoelektrostacijās. Dabaszgāzes patēriņa kritums ir ļāvis samazināt no Inčukalna PGK (turpmāk arī – PGK) izņemto dabaszgāzes apjomu – 2022. gadā tika izņemtas 10.6 TWh dabaszgāzes, tas ir par 41% mazāk nekā pirms gada.

Sekojo 2022. gada 24. februāra Krievijas iebrukumam Ukrainā, 2022. gada 14. jūlijā Saeima galīgajā lasījumā pieņēma grozījumus Enerģētikas likumā, kas nosaka dabaszgāzes piegāžu no Krievijas aizliegumu no 2023. gada 1. janvāra. Pēc minētā datuma, Latvija dabaszgāzi var saņemt no Klaipēdas (Lietuva) sašķidrinātās gāzes termināļa un 2023. gadā to varēs saņemt arī no jau uzbūvētā Inkoo (Somija) sašķidrinātās gāzes termināļa.

Reaģējot uz ģeopolitisko situāciju Eiropā, dabaszgāzes iesūknešana Inčukalna PGK tika uzsāka jau 2022. gada februāra beigās. Ierasti, iesūknešana Inčukalna PGK tiek uzsākta pēc izņemšanas sezonas noslēguma, kas noteikta 2022. gada 30. aprīlī. Lai sekmētu dabaszgāzes apgādes drošību un nepārtrauktību, dabaszgāzes iesūknešana krātuvē tiks nodrošināta arī 2022./2023. gada izņemšanas sezonas laikā.

2022./2023. gada krātuves cikla tirgum pieejamā Inčukalna PGK tehniskā jauda tika noteikta 24.1 TWh, kas ir par 27% vairāk nekā gadu iepriekš. Pārskata periodā tika aizvadītas vairākas Inčukalna PGK jaudas izsoles, kurās sistēmas lietotājiem kopumā piešķirta jauda 19.6 TWh apjomā, tādā veidā līdz 2022. gada 2. augustam pilnībā rezervējot visu pieejamo krātuves jaudu.

Dabaszgāzes iesūknešana krātuvē tika pabeigta 2022. gada 15. novembrī (2021. gadā - 14. oktobrī), sasniedzot krātuves papildījumu 14.5 TWh, kas ir par 18% mazāk nekā iepriekšējā gadā. 2022. gada 31. decembrī Inčukalna PGK atrodas sistēmas lietotāju noglabātā dabaszgāze 11.3 TWh apjomā. Tas par 7% atpaliek no apjoma, kas Inčukalna PGK tika uzglabāts pagājušā gada 31. decembrī.

DARBĪBAS SEGMENTI

Elektroenerģijas pārvades segments

Saskaņā ar izsniegto licenci Nr. E12001 un Elektroenerģijas tirgus likuma 11. panta pirmo daļu akciju sabiedrība "Augstsprieguma tīkls" ir vienīgais elektroenerģijas pārvades sistēmas operators Latvijā, un tā licences darbības zona ir visa Latvijas teritorija. AS "Augstsprieguma tīkls" nodrošina nepārtrauktu, drošu un ilgtspējīgi efektīvu elektroenerģijas pārvadi visā Latvijā. Saskaņā ar Enerģētikas likuma 5. pantu elektroenerģijas pārvade ir regulēta nozare.

AST pārziņā ir Latvijas elektroenerģijas sistēmas mugurkauls - pārvades tīkls, kas ietver savstarpēji savienotus tīklus un iekārtas, tostarp starpvalstu savienojumus, kuru spriegums ir 110 un vairāk kilovoltu un kuri tiek izmantoti pārvadei līdz attiecīgajai sadales sistēmai vai lietotājiem. Mātessabiedrība nodrošina augstsprieguma līniju, apakšstaciju un sadales punktu ekspluatāciju, apkopi un remontu, kā arī pārvades tīkla attīstību.

Mātessabiedrība savu darbību sadala vienā galvenajā darbības segmentā – elektroenerģijas pārvade.

Pārskata periodā Pārvades sistēmas operatoram noteiktie pienākumi tika īstenoti, izmantojot šādu pārvades tīklu (31.12.2022.):

Augstākais spriegums (kV)	Apakšstaciju skaits	Autotransformatoru un transformatoru skaits	Uzstādītā jauda (MVA)	Gaisvadu un kabeļu EPL (km)
330 kV	17	26	3 800	1 742
110 kV	123	245	5 157	3 860
Kopā	140	271	8 957	5 602

Dabaszāzes pārvades segments un dabaszāzes uzglabāšanas segments

Ievērojot Mātessabiedrības ieguldījumu tās Meitassabiedrībā Latvijas dabaszāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operatorā AS "Conexus Baltic Grid", būtisks Koncerna darbības virziens ir valstij stratēģiski svarīgo energoapgādes aktīvu ilgtspējīga pārvaldība, to integrācija Eiropas Savienības iekšējā energoresursu tirgū.

AS "Conexus Baltic Grid" ir vienotais dabaszāzes pārvades un uzglabāšanas operators Latvijā, kas pārvalda vienu no modernākajām dabaszāzes krātuvēm Eiropā – Inčukalna pazemes gāzes krātuvi (turpmāk arī – Inčukalna PGK, krātuve) – un maģistrālo dabaszāzes pārvades sistēmu, kas tieši savieno Latvijas dabaszāzes tirgu ar Lietuvu, Igauniju un Krievijas Ziemeļrietumu reģionu.

Conexus klientiem piedāvā dabaszāzes pārvades un uzglabāšanas pakalpojumus atbilstoši Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas noteiktajiem tarifiem.

Vadoties no enerģētikas politikas plānošanas dokumentiem, Koncerna vispārējā stratēģiskā mērķa, noteikti šādi **Conexus attīstības virzieni**:

- Latvijas energoapgādes drošuma veicināšana un **kvalitatīva un pieejama energoapgādes pārvades pakalpojuma nodrošināšana**;
- Latvijas energoapgādes aktīvu **ilgtspējīgas pārvaldības** nodrošināšana;
- Latvijas energoapgādes aktīvu **integrācijas Eiropas Savienības** iekšējā energoresursu tirgū sekmēšana.

Dabasgāzes pārvades segments

AS "Conexus Baltic Grid" ir vienīgais dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas operators Latvijā, kurš nodrošina dabasgāzes pārvades sistēmas uzturēšanu, tās drošu un nepārtrauktu darbību un starpsavienojumus ar citu valstu pārvades sistēmām, dodot iespēju tirgotājiem izmantot dabasgāzes pārvades sistēmu dabasgāzes tirdzniecībai.

Maģistrālā dabasgāzes pārvades sistēma ir 1 190 km gara, un tā ir tieši savienota ar Lietuvas, Igaunijas un Krievijas dabasgāzes pārvades sistēmām, nodrošinot gan dabasgāzes pārvadīšanu reģionālajos gāzesvados Latvijas teritorijā, gan starpsavienojumus ar kaimiņvalstu dabasgāzes pārvades sistēmām:

- starptautisko gāzesvadu diametrs ir 720 mm ar darba spiedienu robežās no 28 līdz 40 bāriem;
- reģionālo gāzesvadu diametrs ir no 400 mm līdz 530 mm ar darba spiedienu līdz 30 bāriem;
- lai pārvadītu dabasgāzi uz vietējo sadales sistēmu Latvijā, tiek izmantotas 40 gāzes regulēšanas stacijas. Dabasgāzes tirdzniecības piegādēm Latvijas lietotāju vajadzībām visas izejas uz patēriņu Latvijas teritorijā ir apvienotas vienā izejas punktā.

Dabasgāzes uzglabāšanas segments

Dabasgāzes uzglabāšanas segments nodrošina apkures sezonai un citām sistēmas lietotāju vajadzībām nepieciešamo dabasgāzes uzglabāšanu Inčukalna pazemes gāzes krātuvē.

Meitassabiedrība pārvalda vienīgo funkcionējošo dabasgāzes krātuvi Baltijas valstīs — Inčukalna pazemes gāzes krātuvi, rūpējoties par reģionālās gāzes apgādes stabilitātes nodrošināšanu un reģiona enerģētisko drošību. Meitassabiedrība sertificētiem tirgotājiem sniedz iespēju uzglabāt dabasgāzi tirdzniecībai Latvijā vai citos tirgos. Inčukalna pazemes gāzes krātuve ļauj uzglabāt līdz pat 2.3 miljardiem kubikmetru aktīvās dabasgāzes, kas pilnīgi nosedz reģiona prasības, pieaugot energoresursa pieprasījumam apkures sezonā.

FINANŠU REZULTĀTI

Pārskata periodā Augstsprieguma tīkls koncerna neto apgrozījums ir 351 132 tūkst. EUR, neto peļņa ir 16 160 tūkst. EUR. 2022.gadā Koncerna peļņu pozitīva ietekmēja SPRK sniegtā atļauja izmantot uzkrātos pārslodzes maksas ieņēmumus 36 540 tūkst. EUR apmērā elektroenerģijas pārvades zudumu izmaksu segšanai.

Elektroenerģijas pārvades segments

Izvērtējot segmenta finansiālo rezultātu rādītājus un saimnieciskās darbības rezultātus, jāņem vērā, ka saskaņā ar Enerģētikas likuma 5. pantu elektroenerģijas pārvade ir regulēta nozare, SPRK nosaka atļauto peļņu, nosakot kapitāla atdeves likmi, apstiprinot elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifus.

Segmenta neto apgrozījums pārskata periodā ir 296 000 tūkst. EUR, tai skaitā ieņēmumi par elektroenerģijas pārvades tīkla pakalpojumiem 75 232 tūkst. EUR. Būtiskais ieņēmumu pieaugums par 170 213 tūkst. EUR vai 135%, salīdzinot ar 2021. gadu saistīts ar balansējošās un regulējošās elektroenerģijas, kā arī pārslodzes vadības ieņēmumu pieaugumu elektroenerģijas cenas kāpuma rezultātā. Ieņēmumu pieaugums minētajās pozīcijās atbilst izmaksu pieaugumam, tādējādi to ietekme uz peļņu ir neitrāla.

Segmenta finanšu rezultātus 2022. gadā negatīvi ietekmēja elektroenerģijas cenas pieaugums. Ievērojot kraso elektroenerģijas cenas kāpumu no 2021. gada maija, būtiski pieaugušas ar elektroenerģijas pārvades pakalpojumu sniegšanu saistītās izmaksas. Tā kā spēkā esošais elektroenerģijas pārvades pakalpojumu tarifs, kas tika apstiprināts 2020. gada novembrī, nesedz minēto izmaksu pieaugumu, saņemta Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas atļauja izmantot uzkrātos pārslodzes maksas ieņēmumus 36 540 tūkst. EUR apmērā elektroenerģijas pārvades zudumu izmaksu segšanai. Pārslodzes maksas ieņēmumu izmantošanas rezultātā, elektroenerģijas pārvades segments 2022. gadā strādāja ar 4 454 tūkst. EUR peļņu

Dabaszāzes pārvades segments

Dabaszāzes pārvades segmenta ieņēmumi pārskata periodā bija 26 260 un EBITDA sasniedza 13 045 tūkst. EUR, kas nodrošināja 41% no Conexus kopējās EBITDA. Pārvades segmenta peļņa pirms nodokļa 2022. gadā bija 2 562 tūkst. EUR (par 69% mazāk nekā gadu iepriekš).

2022. gadā pārvades segmenta ieņēmumus negatīvi ietekmēja Krievijas iebrukuma Ukrainā rezultātā samazinātās piegādes, dabaszāzes cenu kāpums, meteoroloģiskie apstākļi, gatavošanās 2022./2023. gada apkures sezonai, kā arī elektroenerģijas ražošanas apjoma samazinājums valsts lielākajās termoelektrostacijās.

Tā rezultātā kopējā patērētāju nepieciešamība pēc gāzes bija mazāka nekā iepriekšējā gada attiecīgajā periodā, kas radīja par 7 900 tūkst. EUR mazākus ieņēmumus par izejas punkta izmantošanu Latvijas dabaszāzes lietotāju vajadzībām.

Conexus darbība ir regulēta, un regulatīvie periodi atšķiras no finanšu pārskata gada. Saskaņā ar Dabaszāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķināšanas metodiku, tarifu periodā var veidoties ieņēmumu un izmaksu novirzes pret atļautajiem apjomiem, kas ietekmēs tarifu vērtības nākamajos tarifu ciklos. Detalizēta informācija sniegta Meitassabiedrības finanšu pārskatā.

Dabāsgāzes uzglabāšanas segments

Dabāsgāzes uzglabāšanas segmenta ieņēmumi pārskata periodā bija 28 871 tūkst. EUR un EBITDA sasniedza 19 170 tūkst. EUR. Dabāsgāzes uzglabāšanas segmenta peļņa pirms nodokļa sasniedza 11 189 tūkst. EUR. Saskaņā ar Dabāsgāzes uzglabāšanas sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķināšanas metodiku, tarifu periodā var veidoties ieņēmumu un izmaksu novirzes pret atļautajiem apjomiem, kas ietekmēs tarifu vērtības nākamajos tarifu ciklos. Detalizēta informācija sniegta Meitassabiedrības finanšu pārskatā.

INVESTĪCIJAS

Elektroenerģijas pārvades segments

Kapitālieguldījumi elektroenerģijas pārvades sistēmā tiek realizēti saskaņā ar SPRK apstiprināto Elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plānu, īstenojot projektus, kas nepieciešami droša un kvalitatīva elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojuma sniegšanai. Lai iespējami samazinātu plānoto ieguldījumu ietekmi uz elektroenerģijas pārvades tarifu, ieguldījumi esošo aktīvu pārbūvē un atjaunošanā tiek plānoti nolietojuma apmērā, savukārt uz tīkla attīstību vērsto projektu finansēšanai tiek aktīvi piesaistīts ES līdzfinansējums, kā arī uzkrātie pārsaldzes maksas ieņēmumi.

Elektroenerģijas pārvades segmenta aktīvi pārskata perioda beigās bija 823 milj. EUR. 2022. gadā elektroenerģijas pārvades aktīvos realizēti ieguldījumi 31 485 tūkst. EUR apmērā, tai skaitā:

- Sinhronizācija ar Eiropas elektroenerģijas pārvades tīklu (1. un 2.fāze) ieguldīti 11 436 tūkst. EUR – Baltijas valstu sinhronizācijas ar kontinentālo Eiropu 1.fāzes un 2.fāzes projektos kopumā plānots ieguldīt 241 654 tūkst. EUR. Līdz pārskata perioda sākumam ieguldīti 2 117 tūkst. EUR. 2022. gadā uzsākta 330kV elektropārvades līnijas Valmiera – Tartu pārbūve, uzsākta 330kV apakšstacijas "Ventspils" un "Līksna" 330kV sadalnes paplašināšana sinhrono kompensatoru pieslēgšanas nodrošināšanai, jaudas kontroles un vadības iekārtu (*phasor measurement unit* (PMU) un *wide area monitoring system* (WAMS)) piegāde un uzstādīšana, kā arī dispečervadības sistēmas (DVS) aktīvās rezervēšanas iekārtu uzstādīšana apakšstacijās "Rīgas HES" un "Ķegums-2". Projekta mērķis ir Latvijas enerģētiskās drošības stiprināšana, sinhronizējot Latvijas elektroenerģijas pārvades tīklu ar kontinentālās Eiropas tīklu, ievērojot drošuma un izmaksu efektivitātes principu atbilstību.
- Apakšstaciju pārbūvē un atjaunošanā ieguldīti 9 284 tūkst. EUR – 2022. gadā paveikts: pabeigta apakšstacijas "Daugavpils" 110kV sadalnes pārbūve, apakšstacijas "Mīlgrāvis" 110kV sadalnes pārbūve un 110kV transformatoru nomaina, 110kV apakšstacijas "Šķirotava" 110kV slēgtās sadalnes būvniecība, uzstādot apakšstacijā gāzizolēto slēgiekārtu, apakšstacijas "Viļaka" 110kV sadalnes pārbūve un 110kV transformatoru nomaina, kā arī uzsākta vairāku 110kV apakšstaciju pārbūves būvprojektēšana. Apakšstacijas pārbūves un atjaunošanas projektu ietvaros tiek pilnībā nomainītas tajā uzstādītās, savu laiku nokalpojušās iekārtas, kā arī nomainītas tīkla elementu aizsardzības iekārtas, uzstādot digitālas un ātrdarbīgas iekārtas ar plašu funkcionalitāti. Papildus, modernizējot komunikāciju risinājumus, kopsummā tiek nodrošināts, ka pārbūvētā apakšstacija var tikt vadīta ne tikai no darba vietas apakšstacijā, bet arī attālināti no centrālā dispečeru centra, turklāt, dispečeram nepastarpināti saņemot visu nepieciešamo informāciju lēmumu pieņemšanai un rīcībai kā sistēmas normāla darba režīmā, tā arī dažādās

ārkārtas situācijās. Minētie projekti palielina elektrosistēmas kontrolējamību un novērojamību, kā arī paver iespējas attīstīt un integrēt atjaunīgos energoresursus.

- Transformatoru nomaiņa 4 436 tūkst. EUR – novecojušo 330 kV un 110 kV transformatoru nomaiņa tiek realizēta, ievērojot jaudas transformatoru "eko dizaina" prasības (saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2009/125/EK) un dzīves cikla izmaksu aprēķinu. Tādā veidā tiek panākts balanss starp transformatora cenu, zudumu līmeni dzīves ciklā un zudumu izmaksām.

Dabasgāzes pārvades segments

Pārvades segmenta aktīvi pārskata perioda beigās bija 239 milj. EUR. Pārskata periodā veiktas investīcijas 5 452 tūkst. EUR apmērā. Būtiskākās no tām:

- Eiropas kopējās nozīmes projekta "Latvijas-Lietuvas starpsavienojuma uzlabošana" (ELLI) ietvaros Conexus 2022. gadā vairākos apakšprojektos investēja kopā 1.3 milj. EUR;
- veikts pazemes gāzes vadu remonts 890 tūkst. EUR apmērā;
- veikti pārvades gāzesvada Izborska – Inčukalns PGK izolācijas nomaiņa ar kopējām investīcijām 4,7 milj. EUR apmērā (2021. gadā – 0.8 milj. EUR).

Dabasgāzes uzglabāšanas segments

Segmenta aktīvi pārskata perioda beigās bija 225 milj. EUR. Pārskata periodā veiktas investīcijas 9 488 tūkst. EUR apmērā, tās ir par 7 284 tūkst. EUR mazākas nekā gadu iepriekš. Lielākās investīcijas – urbumu pārbūve un kompresoru ceha Nr. 2 gāzes pārsūknēšanas agregāta modernizācija un gāzes savākšanas punkta Nr. 3 pārbūve, kopā 7.2 milj. EUR, – ir realizētas vērienīgā Eiropas Savienības kopīgo interešu projekta PCI 8.2.4 "Inčukalna pazemes gāzes krātuves darbības uzlabošana" ietvaros.

FINANSĒŠANA UN LIKVIDITĀTE

Kapitālieguldījumu projektu finansēšanu Koncerns veic no pašu līdzekļiem un ārējā aizņemtā ilgtermiņa finansējuma, kas tiek regulāri un savlaicīgi piesaistīts finanšu un kapitāla tirgos. Savlaicīgi plānota aizņemtā finansējuma piesaiste ir būtiska optimālas aizdevumu refinansēšanās riska vadības nodrošināšanai, kā arī aizdevumu pamatsummu atmaksu veikšanai saistošajā termiņā.

2022. gada 31. decembrī Mātesabiedrības aizņēmumu kopējais apjoms ir 100 367 tūkst. EUR (2021. gada 31. decembrī – 99 966 tūkst. EUR), kurus veido ilgtermiņa aizņēmumi no 2021. gadā emitētajām zaļajām obligācijām (skat. arī 14. pielikumu). Apgrozāmo līdzekļu finansēšanai starp AS "Augstsprieguma tīkls" un AS "SEB banka" ir noslēgts *overdrafta* līgums līdz 20 000 tūkst. EUR apmērā ar termiņu līdz 2023. gada 18. jūnijam. Papildus, lai nodrošinātu pieejamos resursus apgrozāmo līdzekļu finansēšanai turpmākajiem 24 mēnešiem, 2022.gada 9.decembrī ar AS "Swedbank" noslēgts *overdrafta* līgums līdz 10 000 tūkst. EUR. Pārskata periodā abu minēto *overdrafta* līgumu ietvaros AS "Augstsprieguma tīkls" aizņēmumus nav saņēmusi. Pārskata perioda beigās 100% no Mātesabiedrības kopējā ilgtermiņa kredītu apjoma ir ar fiksētu aizdevuma procentu likmi (2021. gada 31. decembrī: 100%).

Koncerna kopējais aizņēmumu apjoms 2022. gada 31. decembrī ir 182 796 tūkst. EUR, tai skaitā emitētās obligācijas 100 367 tūkst. EUR, aizņēmumi no kredītiestādēm 82 430 tūkst. EUR. Dabasgāzes operators AS "Conexus Baltic Grid" ārējo finansējumu piesaista ar saviem resursiem. Meitassabiedrībai kopumā pieejamas banku kredītlīnijas 65 000 tūkst. EUR apmērā, pārskata perioda beigās minētās kredītlīnijas nav izmantotas, kas nodrošina ievērojamu likviditātes rezervi. Pieejamo 65 000 tūkst. EUR kredītlīniju līgumu darbības termiņi pārsniedz 1 gadu. Pārskata perioda beigās 71% no Koncerna kopējiem ilgtermiņa kredītiem ir ar fiksētu kredīta procentu likmi (2021. gada 31. decembrī: 75%), tādējādi procentu likmju pieaugums finanšu tirgū neatstāj būtisku ietekmi uz Koncernu.

Starptautiskā kredītreitingu aģentūra "S&P Global Ratings" (turpmāk arī - S&P) novērtējusi un piešķirusi Latvijas pārvades sistēmas operatoram **AS "Augstsprieguma tīkls" ilgtermiņa kredītreitingu A-/Stable**. 2022. gadā S&P pirmo reizi novērtējusi un piešķirusi Koncerna Meitassabiedrībai ilgtermiņa kredītreitingu BBB+ ar stabilu perspektīvu.

Apliecinot Augstsprieguma tīkls koncerna stabilitāti un finansiālo uzticamību, S&P pēc Latvijas valsts kredītreitinga pārskatīšanas un nākotnes perspektīvas noteikšanas no stabilas uz negatīvu, 2022. gada 8. decembrī paziņoja, ka nemainīs Latvijas pārvades sistēmu operatoru kredītreitingus un tie paliek nemainīgi augsti – AS "Augstsprieguma tīkls" kredītreitings saglabājas A- līmenī ar stabilu nākotnes perspektīvu, savukārt AST meitas sabiedrības AS "Conexus Baltic Grid" kredītreitings tiek saglabāts BBB+ līmenī ar stabilu nākotnes perspektīvu.

REGULATĪVĀS AKTIVITĀTES – PĀRVADES UN UZGLABĀŠANAS PAKALPOJUMU TARIFS

Elektroenerģijas pārvade

Elektroenerģijas pārvades pakalpojumu tarifi tiek noteikti saskaņā ar SPRK apstiprināto "Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodiku". 2022. gadā pārvades sistēmas pakalpojumi tika sniegti, piemērojot tarifus, kas apstiprināti ar SPRK Padomes 2020. gada 26. novembra lēmumu.

Ar SPRK Padomes 2020. gada 26. novembra lēmumu Nr. 153 apstiprināti elektroenerģijas pārvades pakalpojumu tarifi regulatīvajam periodam no 2021. gada 1. janvāra līdz 2022. gada 31. decembrim. Informācija par elektroenerģijas pārvades pakalpojumu tarifiem pieejama Mātesabiedrības mājaslapā <https://www.ast.lv/lv/content/parvades-pakalpojumu-tarifs>. Pateicoties Mātesabiedrības realizētajiem efektivitātes pasākumiem, pārvades sistēmas aktīvu īpašuma tiesību reformai, tika panākts **izmaksu samazinājumu 5% apmērā**, salīdzinot ar iepriekšējo tarifu.

2022. gadā tika pārskatīta un ar SPRK padomes 2022. gada 29. augusta lēmumu apstiprināta "Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika", kā arī "Kapitāla izmaksu uzskaites un aprēķināšanas metodika".

Būtiskākās izmaiņas:

- operatīvāka izmaksu starpības starp tarifu projektā plānotajām un faktiskajām atgūšana;
- uzkrāto pārslodzes maksas ieņēmumu izmantošana tarifa samazināšanai, darbības izmaksu segšanai;
- kapitāla atdeves likmes maiņa no reālās uz nominālo no 2025. gada;

- aktīvu pārvērtēšanas, kas veikta pēc 2021. gada 31. decembra, rezultāti netiek iekļauti regulētajā aktīvu bāzē.

Ievērojot to, ka spēkā esošais regulatīvais periods beidzas 2022. gada 31. decembrī, kā arī kraso elektroenerģijas cenas pieaugumu no 2021. gada maija, Mātessabiedrība izstrādāja un 2022. gada oktobrī iesniedza apstiprināšanai SPRK elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu projektu. Detalizēta informācija pieejama Mātessabiedrības mājaslapā <https://www.ast.lv/lv/events/augstsprieguma-tikls-iesniedzis-apstiprinasanai-sprk-jaunu-elektroenerģijas-parvades-tarifu>.

Ievērojot, ka augstās elektroenerģijas cenas un patēriņa izmaiņas saistāmas ar ārkārtējiem apstākļiem (COVID-19 ietekme uz ekonomisko aktivitāti, Krievijas iebrukums Ukrainā un tā ietekme uz energoresursu cenām), ir izvērtēti ārpuskārtas mehānismu nepieciešamība, tarifu pieauguma ierobežošanai un reģionālās konkurētspējas stiprināšanai.

Ar Latvijas Republikas Ministru kabineta 2023.gada 24.janvāra lēmumu atbalstīti ārpuskārtas, vienas reizes pasākumi elektroenerģijas pārvades tarifa pieauguma ierobežošanai, tai skaitā elektroenerģijas pārvadei būtiskākie plānotie pasākumi - elektroenerģijas cenas griestu noteikšanu virs kuras izmaksas tiek kompensētas no valsts budžeta, uzkrāto pārslodzes maksas ieņēmumu novirzīšanu tarifa samazināšanai.

Ievērojot iepriekš minēto, plānots izstrādāt precīzētu elektroenerģijas pārvades pakalpojumu tarifu projektu ar plānoto spēkā stāšanās laiku no 2023.gada 1.jūlija.

Saskaņā ar Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodiku, plānoto un faktisko ieņēmumu uz izmaksu svārstības tiek kompensētas nākošajā regulatīvajā periodā. Savukārt, saskaņā ar metodikas 67. punktu Pārvades sistēmas operators var lūgt SPRK atļauju izlietot pārslodzes ieņēmumus 2022. gada elektroenerģijas zudumu un tehnoloģiskā procesa nodrošināšanas izmaksu segšanai. Ievērojot iepriekš minēto, saņemto SPRK atļauju, 2022. gadā elektroenerģijas pārvades zudumu un tehnoloģiskā procesa nodrošināšanas izmaksu segšanai novirzīti pārslodzes maksas ieņēmumi 36 540 tūkst. EUR apmērā.

Mātessabiedrība kā vienu no prioritārajiem mērķiem ir izvirzījusi pasākumu īstenošanu elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu pieauguma samazināšanai. Lai īstenotu izvirzīto mērķi, Mātessabiedrība kapitālieguldījumu finansēšanai aktīvi piesaista Eiropas Savienības līdzfinansējumu. Pašreiz ES līdzfinansējums ir piesaistīts 5 kapitālieguldījumu projektiem, kas iekļauti Eiropas desmitgades attīstības plānā. Papildus iepriekš minētajam, lai iespējami mazinātu ietekmi uz pārvades tarifiem, Mātessabiedrība kapitālieguldījumu finansēšanai novirza uzkrātos pārslodzes maksas ieņēmumus. Ieguldījumi elektroenerģijas pārvades sistēmā, kas finansēti no ES līdzfinansējuma un pārslodzes maksas ieņēmumiem, netiek iekļauti elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķinā.

2023. gadā plānots turpināt aktivitātes Mātessabiedrības saimnieciskās darbības procesu efektivitātes pilnveidošanā, digitālās transformācijas ieviešanā, izmaksu optimizācijā.

AST aktivitāšu rezultātā 75% no attīstības projektu, kas iekļauti Eiropas desmitgades attīstības plānā, realizācijai nepieciešamā finansējuma tiek segti no ES līdzfinansējuma un pārslodzes maksas ieņēmumiem, tādējādi samazinot ietekmi uz elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifiem.

Dabaszgāzes pārvade un dabaszgāzes uzglabāšana

2022. gada 21. aprīlī veikti grozījumi Enerģētikas likumā ar mērķi noteikt, ka tiek izveidotas energoapgādes drošuma rezerves, kas tiks uzglabātas Inčukalna PGK, lai nodrošinātu dabaszgāzes nepārtrauktu apgādi. Energoapgādes drošuma rezerves nodrošinās, ka dabaszgāze valstī ir pieejama pietiekamā apjomā, lai novērstu enerģētiskās krīzes iestāšanos. 2023. gada energoapgādes drošuma rezerves ir noteiktas 1.8 TWh apjomā. Energoapgādes drošuma rezervju iegādi un uzglabāšanu Inčukalna PGK valsts vārdā organizēja AS "Latvenergo", kā arī nodrošināja to iesūknēšanu Inčukalna PGK.

2022. gada 1. septembrī stājās spēkā jaunā kapitāla izmaksu uzskaites un aprēķināšanas metodika. SPRK ir pārcēlusi un vienādojusi kapitāla izmaksu uzskaites regulējumu no nozaru tarifu metodikām uz vienu kapitāla izmaksu uzskaites metodiku. Kapitāla izmaksu uzskaites un aprēķināšanas metodika paredz vairākas izmaiņas attiecībā uz regulējamo aktīvu, kā arī nolietojuma uzskaiti un kapitāla atdeves aprēķināšanu.

SPRK ir izstrādājusi jaunu dabaszgāzes pārvades sistēmas pakalpojuma tarifu aprēķināšanas metodikas redakciju un, atbilstoši Eiropas Komisijas Regulai, ar ko izveido tīkla kodeksu par harmonizētām gāzes pārvades tarifu struktūrām, uzsākusi tās publisko konsultāciju. Konsultācija ir uzsākta 2022. gada 15. decembrī. Nākamajā regulatīvajā periodā piemērojami tarifi tiks aprēķināti un iesniegti atbilstoši jaunajai metodikai.

KORPORATĪVĀ PĀRVALDĪBA

Vienlaikus Augstsprieguma tīkls koncerna finanšu rezultātiem ir publicēts arī AS "Augstsprieguma tīkls" Korporatīvās pārvaldības ziņojums par 2022. gadu. Korporatīvās pārvaldības ziņojums sagatavots, pamatojoties uz Korporatīvās pārvaldības kodeksu, ko 2020. gadā publicējusi Tieslietu ministrijas izveidotā Korporatīvās pārvaldības konsultatīvā padome. Izvērtējot gan kapitālsabiedrības pārvaldības sistēmu, gan principu ievērošanu 2022. gadā, valde uzskata, ka AS "Augstsprieguma tīkls" būtiskos aspektos ir ievērojusi visus kodeksā noteiktos principus, izņemot kritēriju par abu dzimumu pārstāvniecību uzņēmuma padomē.

Detalizēta informācija ir pieejama AS "Augstsprieguma tīkls" Korporatīvās pārvaldības ziņojumā par 2022. gadu, kas publicēts Mātesabiedrības mājaslapā: <https://www.ast.lv/lv/content/korporativas-parvaldibas-modelis>

NEFINANŠU PAZIŅOJUMS

Augstsprieguma tīkls koncerna nefinanšu paziņojums ir sagatavots, izpildot Finanšu instrumentu tirgus likuma 56⁴. panta prasības.

Augstsprieguma tīkls koncerna konsolidētais un AS "Augstsprieguma tīkls" atsevišķais Nefinanšu paziņojums sagatavots atbilstoši GRI Standards prasībām.

Minētais pārskats ir publiski pieejams Mātesabiedrības mājaslapā: <https://www.ast.lv/lv/content/ilgtspejas-parskati>.

KONCERNA TURPMĀKĀ ATTĪSTĪBA

Elektroenerģijas pārvade

Baltijas valstu sinhronizācija ar kontinentālo Eiropu

Turpmākajos gados būtiskākie izaicinājumi saistīti ar **Baltijas valstu sinhronizāciju ar kontinentālo Eiropu**.

2019. gada 22. maijā AST parakstīja Baltijas valstu elektroenerģijas sistēmu pievienošanas līgumu kontinentālās Eiropas elektroenerģijas sistēmai (*Agreement on the conditions of the future interconnection of power system of Baltic States and power system of continental Europe*). Noslēgtā pievienošanas līguma kontinentālās Eiropas elektroenerģijas sistēmai pielikumos ir noteiktas tehniskās prasības, kas Baltijas valstu PSO jāizpilda līdz sinhronizācijas procesa sākšanai un pēc tās. Šīs prasības saistītas gan ar iestatījumu izmaiņām pārvades sistēmā, gan ieguldījumiem infrastruktūras attīstībā, gan PSO pienākumiem noteiktā apjomā uzturēt frekvences noturēšanas, frekvences atjaunošanas rezerves, kā arī nodrošināt sistēmas inerci.

Baltijas valstu sinhronizācija ar kontinentālo Eiropu ir paredzēta 2025. gadā vai agrāk, ja būs tāda nepieciešamība. Sinhronizācijas **rezultātā** Baltijas elektroenerģijas pārvades sistēma kļūs par daļu no Eiropas sistēmas, kas nozīmē neatkarību no Krievijas apvienotās (IPS/UPS) sistēmas un drošāku elektroapgādi.

Elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstība

Ar SPRK padomes 2022. gada 20. oktobra lēmumu "Par elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plānu" apstiprināts AST izstrādātais elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plāns laika periodam no 2023. līdz 2032. gadam (turpmāk arī – Attīstības plāns).

Attīstības plāns izstrādāts, ievērojot AST stratēģisko mērķi – Latvijas enerģētiskās drošības stiprināšana, sinhronizējot Latvijas elektroenerģijas pārvades tīklu ar kontinentālās Eiropas tīklu, ievērojot drošuma un izmaksu efektivitātes principu atbilstību.

Apstiprinātais Attīstības plāns nosaka pārvades sistēmas attīstību un nepieciešamos finanšu ieguldījumus pārvades infrastruktūrā turpmākajiem 10 gadiem, paredzot elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstībā **ieguldīt 501 milj. EUR**. Detalizēti ar apstiprināto Attīstības plānu iespējams iepazīties: <https://www.ast.lv/lv/content/elektroenerģijas-parvades-sistemas-attistibas-plans>

Lai nodrošinātu iespējami mazāku plānoto kapitālieguldījumu ietekmi uz elektroenerģijas pārvades tarifiem, AST ir veiksmīgi piesaistījusi ES līdzfinansējumu Attīstības plānā iekļautajiem Eiropas kopējo interešu projektiem, kā arī novirza to finansēšanai uzkrātos pārslodzes maksas ieņēmumus, tai skaitā:

- projekts "Baltijas valstu elektroenerģijas pārvades sistēmas sinhronizācija ar Eiropas tīklu, 1. posms" – piesaistīts ES līdzfinansējums līdz 75% no attiecināmajām izmaksām jeb 57.7 milj. EUR, savukārt 24% plānots segt no uzkrātajiem pārslodzes maksas ieņēmumiem;
- projekts "Baltijas valstu elektroenerģijas pārvades sistēmas sinhronizācija ar Eiropas tīklu, 2. posms" – piesaistīts ES līdzfinansējums 75% no attiecināmajām izmaksām jeb 92.6 milj. EUR, papildus 25.0 milj. EUR plānots segt no uzkrātajiem pārslodzes maksas ieņēmumiem;

- Ministru kabineta apstiprinātā Atvесеļošanas un noturības mehānisma plāna atbalsta programmas elektroenerģijas pārvades un sadales tīklu modernizācijas ietvaros Mātessabiedrībai būs iespēja saņemt finansējumu 38.1 milj. EUR apmērā. AST ar sniegto atbalstu plāno izbūvēt dispečeru un drošu datu centru, ieviest nepieciešamo informācijas tehnoloģijas infrastruktūru informācijas sistēmas kibernetikas uzlabošanai, kā arī attīstīt tīklu vadības digitalizāciju, nodrošinot atjaunojamo energoresursu ražotāju darba režīmu plānošanu un vadību.

leguldījumi elektroenerģijas pārvades sistēmā, kas finansēti no ES līdzfinansējuma un pārslodzes maksas ieņēmumiem, netiek iekļauti elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķinā.

Atjaunīgās elektroenerģijas ražošana – pieslēgumi pārvades sistēmai

Nemot vērā Eiropas zaļo kursu, arī Latvijā ir vērojama milzīga interese par elektroenerģijas ražošanu, izmantojot atjaunojamus energoresursus. Dažādas jaudas vēja parku un saules elektrostaciju kopējā uzstādītā jauda, ja visi projekti tiek īstenoti, jau vairākkārt pārsniedz Latvijas elektroenerģijas maksimālo slodzi.

AS "Augstsprieguma tīkls" ne tikai strādā pie šo projektu jaunu elektroenerģijas pārvades sistēmas pieslēgumu ierīkošanas, bet arī veic pirmos soļus elektroenerģijas pārvades sistēmas tālākai starpsavienošanai ar kaimiņu elektroenerģijas pārvades sistēmām – tiek veikti sākotnējie novērtējumi starpsavienojumu jaudas palielināšanai ar Lietuvu, kā arī jauna starpsavienojuma ar Zviedriju ierīkošanai.

Atjaunīgo energoresursu elektrostaciju attīstība Latvijā ir nozīmīgs solis ceļā uz aktuālo enerģētikas, drošības un klimata izaicinājumu risināšanu Baltijas reģionā

Sistēmas vadības un elektroenerģijas tirgus attīstība

Īstenojot Eiropas Savienības politiku attiecībā uz vienotu elektroenerģijas tirgu, AS "Augstsprieguma tīkls" stratēģiskā virzība vērsta uz elektroenerģijas un palīgpakalpojumu tirgu attīstību un integrāciju Eiropas tirgos.

Turpmākajos gados **paredzēts turpināt darbu pie vienotā Eiropas Savienības nākamās dienas un tekošās dienas elektroenerģijas tirgus attīstības un pilnveidošanas**. Tas ietvers jaunas iespējas Eiropas Savienības iekšējā elektroenerģijas tirgus dalībniekiem, tostarp Latvijas un Baltijas tirgus dalībniekiem.

Šobrīd uzsākti projekti, kuru izpildes rezultātā tirgus dalībniekiem būs iespēja piedalīties nākamās dienas un tekošās dienas tirgū 15 minūšu laika rezolūcijā un tekošās dienas tirgū strādāt ar enerģiju un pārvades jaudas iekļaujošiem produktiem, līdzīgi kā tas šobrīd notiek nākamās dienas tirgū. Notiek darbs pie 15 minūšu laika rezolūcijas ieviešanas grafiku izstrādes un saskaņošanas Baltijas reģiona līmenī. Tiek gatavots uzdevums AST izstrādājamās balansa vadības sistēmas papildināšanai ar tekošās dienas tirgus izsoļu risinājumu, ka arī veikti sagatavošanas darbi testu veikšanai ar Eiropas centrālo tekošās dienas tirgus izsoļu sistēmu.

Tāpat paredzēts turpināt darbu pie Eiropas vienotās mFRR tirdzniecības platformas izveides un Baltijas PSO pievienošanās tai, kas ļaus Baltijas balansēšanas pakalpojuma nodrošinātājiem piedalīties kopējā Eiropas rezervju tirgū.

Lai pievienotos platformai, būs nepieciešams veikt izmaiņas Baltijas kopējā balansēšanas modeļa darbībā – svarīgākā no tām ir nodrošināt pāreju uz 15 minūšu balansēšanas tirgus periodu, kas ļaus elektroenerģijas tirgus dalībniekiem precīzāk plānot savu darbību un efektīvāk kontrolēt sistēmas nebalansu.

Inovācijas un pētniecība

Lai nodrošinātu Mātessabiedrības attīstību, izprotot inovāciju būtisko lomu veiksmīgas darbības nodrošināšanā, Mātessabiedrības pārstāvji aktīvi piedalās Eiropas elektroenerģijas pārvades sistēmas operatoru organizācijas ENTSO-E Izpētes, attīstības un inovāciju komitejas darbā.

ENTSO-E Izpētes, attīstības un inovāciju komitejas ietvaros tiek veiktas aktivitātes, kas vērstas uz esošo elektroenerģijas sistēmu pārmaiņām, lai sasniegtu Eiropas Savienības izvirzītos mērķus.

Inovācijas un pētniecības aktivitātes tiek fokusētas 6 virzienos:

- Modernizācija;
- Drošums un stabilitāte;
- Elastīgums;
- Ekonomiskums un efektivitāte;
- Digitalizācija;
- Zaļā transformācija.

Papildus attīstību elastīguma virziena izpratnē Mātessabiedrībai nodrošina dalība Eiropas Savienības pētniecības un inovācijas atbalsta programmas Apvārsnis 2020 projektos – INTERRFACE un OneNet. Tie balstīti uz nākotnes energosistēmas izaicinājumiem, kas izriet no Eiropas Savienības izvirzītajiem mērķiem Eiropas zaļā kursa un Tīrās enerģijas paketes ietvaros, kuros tiek virzīta Eiropas klimatneitralitāte, un elektroenerģijas galalietotāju centrēta dalības elektroenerģijas tirgos, tostarp balansēšanas tirgos. Apvārsnis 2020 projekti risina izaicinājumus, veidojot inovatīvus platformas konceptus, kas elektroenerģijas sistēmas operatoriem atvieglotu ikdienas darbu uzturēt stabilu sistēmas darbību ar augstu atjaunīgo energoresursu īpatsvaru caur pārvades un sadales sistēmas līmeņu koordinētu darbību un efektīvu izklaidētu mazjaudas sistēmas resursu izmantošanu palīgpakalpojumos.

Projekts INTERRFACE 2022. gadā noslēdza savu darbību, sniedzot daudzpusīgu pieredzi vairākām Mātessabiedrības struktūrvienībām Latvijas agregācijas temata labākai izpratnei un turamākai attīstības virzībai. Turklāt uzkrātā pieredze un veidotais risinājuma koncepts ir pamats līdzvērtīga, bet pilnveidota risinājuma attīstībai OneNet projekta ietvaros.

Projekts OneNet 2022. gadā no projekta INTERRFACE pieredzes pamata izveidoja un uzsāka programmatūras attīstību platformas konceptam, kas spētu elektroenerģijas sistēmas operatora tīklā identificēt pārslodzes un rast risinājumu, izmantojot elektroenerģijas tirgus solījumus. Process nākotnē varētu tikt pielietots kā jauns palīgpakalpojums nacionālā tīkla pārslodžu vadībai. Turklāt koncepts paredz līdzvērtīgu tīkla pārslodzes optimizācijas procesu,

kas ierobežotu pārslodžu rašanos tīklā. Koncepta darbības pārbaude un pilnveidošana notiks 2023. un 2024. gada ietvarā, kas sniegs vērtīgu pieredzi risinājuma funkcionalitātei Latvijas nākotnes energosistēmā.

Dabasgāzes pārvade un uzglabāšana

Meitassabiedrība aktīvi turpinās darbu pie Inčukalna PGK modernizācijas projekta, kuru realizējot līdz 2025. gadam, paredzēts būtiski uzlabot tehnisko infrastruktūru un aprīkojuma darbības drošumu, lai krātuve varētu saglabāt savu funkcionalitāti pēc spiediena palielināšanas Baltijas pārvades sistēmā. Turpinot Inčukalna PGK modernizāciju Eiropas kopējās nozīmes investīciju projekta ietvaros, Conexus noslēdzis līgumu par jauna gāzes pārsūkņēšanas agregāta iegādi un uzstādīšanu. Pretendents tika noteikts atklāta konkursa rezultātā un līguma kopvērtība ir 21.6 milj. EUR.

Tāpat arī tiks turpināti darbi pie Latvijas-Lietuvas gāzes cauruļvada pārvades jaudas palielināšanas projekta, lai tirgū veicinātu piekļuvi Klaipēdas sašķidrinātās gāzes terminālim, Latvijas Inčukalna PGK un Polijas-Lietuvas gāzes starpsavienojumam. Projekts “Latvijas-Lietuvas starpsavienojuma uzlabošana” (ELLI) paredz līdz 2023. gada beigām veikt vairākas aktivitātes gan Latvijā, gan Lietuvā, kā rezultātā palielināsies gāzes starpsavienojuma jauda starp Latviju un Lietuvu abos virzienos. No 2022. gada 1. novembra gāzes pārvades jauda virzienā no Lietuvas uz Latviju jau ir palielināta par trešdaļu.

2022. gada 1. maijā darbu uzsāka Polijas – Lietuvas gāzes vadu starpsavienojums (GIPL), nodrošinot gāzes plūsmu abos virzienos. Jaunais starpsavienojums integrē Baltijas un Somijas reģionālo gāzes tirgu Eiropas Savienības kopējā gāzes tirgū. Tas dod iespēju sistēmas lietotājiem dažādot gāzes piegādes avotus, kā arī pozitīvi iespaido gāzes piegādes drošību.

Eiropas gāzes pārvades sistēmas operatori – Conexus, “Gasgrid Finland” (Somija), “Elering” (Igaunija), “Amber Grid”(Lietuva), “Gaz-System” (Polija) un “Ontras” (Vācija) - ir parakstījuši sadarbības līgumu attīstīt udeņraža infrastruktūru no Somijas caur Igauniju, Latviju, Lietuvu, Poliju uz Vāciju, lai izpildītu RePowerEU 2030 plānus. Sistēmas operatori ir uzsākuši Ziemeļvalstu – Baltijas valstu udeņraža koridora projektu, kas stiprinās reģiona enerģētisko drošību, mazinās atkarību no importētās fosilās enerģijas, kā arī paātrinās dekarbonizācijas ceļu dažādās enerģētikas nozarēs. **Projekts sniegs ieguldījumu arī ES siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanā**, aizstājot šī brīža fosilo energoresursu ražošanu un izmantošanu nozarē, tāpat arī transporta jomā, elektrības, kā arī apkures pakalpojumu nodrošināšanā, pārejot uz atjaunojamo enerģiju – zaļo udeņradi.

2022. gada 14. jūlijā Saeima atbalstīja Enerģētikas likuma grozījumus, kas paredz gāzes izcelsmes apliecinājumu sistēmas izveidi Latvijā un noteic Conexus kļūt par to izdevējistādi un reģistra administratoru. Izcelsmes apliecinājums ir dokuments, kas pierāda, ka gāze iegūta no atjaunojamiem energoresursiem un tādējādi tā būs izmantojama gan Latvijā, lai pierādītu galalietotājam, ka izmantotā enerģija ir gan videi draudzīga, gan pavērs jaunas iespējas atjaunīgās gāzes ražotājiem to arī eksportēt. Atbilstoši Enerģētikas likumā noteiktajam paredzēts, ka izcelsmes apliecinājumu sistēma uzsāks darbību 2023. gada 1. jūlijā.

Conexus ir uzsācis attīstības risinājumu biometāna ievadei gāzes pārvades sistēmā, lai **veicinātu atjaunīgo gāzu attīstību Latvijā** un sniegtu biometāna ražotājiem līdz šim nebijušu iespēju saražoto biometānu ievadīt gāzes pārvades sistēmā bez atsevišķa tiešā pieslēguma izbūves. 2022. gadā Conexus ir organizējis publisko apspriešanu par reģionālo biometāna ievades punktu gāzes pārvades sistēmā izveides ieceri.

Conexus, kopīgi ar reģiona gāzes pārvades sistēmas operatoriem “Gasgrid Finland” (Somija), “Elering” (Igaunija) un “Amber Grid” (Lietuva), turpinās jau iesāktu pētījumu par ūdeņraža ievadīšanas un transportēšanas iespējām dabasgāzes pārvades sistēmā. Savukārt uzglabāšanas jomā tiks uzsāktas izpētes aktivitātes par iespējām uzglabāt ūdeņradi Inčukalna PGK.

FINANŠU RISKU VADĪBA

Augstsprieguma tīkls koncerna finanšu risku vadība tiek īstenota saskaņā ar Finanšu risku pārvaldības politiku, tai pakārtotajiem Finanšu risku pārvaldības noteikumiem.

Koncerna Meitassabiedrība izstrādā un apstiprina savas Finanšu risku vadības politikas, kas ir saskaņotas ar Koncerna politikā ietvertajiem pamatprincipiem.

Finanšu resursu pārvaldība vērsta uz saimnieciskās darbības finansējuma un finansiālās stabilitātes nodrošināšanu, realizējot konservatīvu finanšu risku vadību. Finanšu risku vadības ietvaros Koncerns un Mātesabiedrība izmanto finanšu risku kontroles un veic risku ierobežošanas pasākumus, samazinot risku atvērtajās pozīcijās.

a) Likviditātes risks

Likviditātes risks ir saistīts ar Koncerna un Mātesabiedrības spēju izpildīt saistības noteiktajos termiņos. Operatīvās darbības riska radītiem neprognozējamiem naudas plūsmas svārstību gadījumiem un īstermiņa likviditātes riska ierobežošanai, Koncerns un Mātesabiedrība nodrošina rezervi naudas līdzekļu vai parakstītu un neatsaucami pieejamu kredītlīdzekļu formā turpmākajiem 24 mēnešiem.

Koncerns un Mātesabiedrība ievēro piesardzīgu likviditātes riska vadību, nodrošinot, ka tai ir pieejami atbilstoši finanšu resursi saistību nokārtošanai noteiktajos termiņos.

Vadība uzskata, ka tai nebūs likviditātes problēmas un Augstsprieguma tīkls koncerns varēs norēķināties ar kreditoriem noteiktajos termiņos. Vadība uzskata, ka Augstsprieguma tīkls koncernam būs pietiekami naudas resursi, lai tā likviditāte nebūtu apdraudēta.

b) Procentu likmju risks

Procentu likmju risks rodas galvenokārt no aizņēmumiem, kuriem ir noteikta mainīga procentu likme, radot risku, ka procentu likmju pieauguma dēļ nozīmīgi pieaug finanšu izmaksas. Riska ierobežošanai Koncerna un Mātesabiedrības Finanšu risku pārvaldības noteikumos noteikts, ka fiksētās likmes vai likmes ar ierobežotu kāpumu īpatsvars aizņēmumu portfelī nedrīkst būt mazāks par 35%. Vienlaikus Finanšu risku pārvaldības noteikumos noteikts, ka pārvades aktīvu īpašuma tiesību reorganizācijas procesā pārņemto saistību restrukturizācijas procesā pieļaujamas atkāpes no šā rādītāja.

c) Kredītrisks

Finanšu līdzekļi, kuri potenciāli pakļauj Koncernu un Mātesabiedrību zināmai riska koncentrācijas pakāpei, galvenokārt ir naudas līdzekļi un parādi no līgumiem ar klientiem. Kredītrisks var būt saistīts ar finanšu darījumu partneru risku un darījumu partneru risku.

Veicot saimniecisko darbību, Koncerns un Mātesabiedrība sadarbojas ar vietējām un ārvalstu finanšu institūcijām. Līdz ar to rodas finanšu darījumu partneru risks – sadarbības partneru maksātnespējas vai darbības apturēšanas gadījumā Koncerns un Mātesabiedrība var ciest zaudējumus. Piesaistītā ārējā finansējuma gadījumā risks pastāv līdz brīdim, kamēr aizņēmums tiek izņemts un pārskaitīts uz kādu no Koncerna vai Mātesabiedrības sadarbības bankām.

Kredītrisks, kas izriet no Koncerna un Mātesabiedrības naudas līdzekļiem norēķinu kontos, tiek pārvaldīts saskaņā ar Koncerna Finanšu risku pārvaldības politiku un Finanšu risku pārvaldības noteikumiem, sabalansējot finanšu līdzekļu izvietojumu.

Saskaņā ar Finanšu risku pārvaldības politiku sadarbībā ar bankām un finanšu institūcijām tiek akceptēti darījumu partneri ar pašu vai Mātesbanku starptautiskas kredītreitinga aģentūras noteikto minimālo kredītreitingu vismaz investīciju pakāpes līmenī.

Veicot saimniecisko darbību, Koncerns un Mātesabiedrība sadarbojas ar vietējiem un ārvalstu komersantiem. Līdz ar to rodas darījumu partneru vai debitoru risks – sadarbības partneru maksātnespējas vai darbības apturēšanas gadījumā Koncerns vai Mātesabiedrība var ciest zaudējumus. Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likums nosaka finanšu un civiltiesiskos ierobežojumus sankciju sarakstā iekļautajiem subjektiem, tostarp finanšu līdzekļu iesaldēšanu. Ievērojot iepriekš minēto, sadarbība ar sankciju sarakstā iekļautu subjektu Koncernam vai Mātesabiedrībai rada līguma saistību neizpildes risku, kā arī tiesiskus un reputācijas riskus.

Lai gan Koncernam un Mātesabiedrībai ir nozīmīga debitoru riska koncentrācija attiecībā uz vienu darījumu partneri vai līdzīgu darījumu partneru grupu, šis risks ir vērtējams kā ierobežots, ņemot vērā to, ka būtiskākais darījumu partneris ir valstij piederoša komercsabiedrība – akciju sabiedrība "Latvenergo", kā arī tās koncerna kapitālsabiedrības, ar augstu kredītreitingu Baa2 (investīciju kategorijas reitings) un stabili nākotnes perspektīvu, ko Moody's piešķīris AS "Latvenergo" grupai.

Ar debitoru parādiem saistītais kredītrisks tiek vadīts atbilstoši Finanšu risku pārvaldības noteikumos noteiktajiem risku pārvaldības pasākumiem, ik mēnesi, bet ne retāk kā reizi ceturksnī, veicot debitoru parādu analīzi.

d) Kapitāla riska vadība

Mātesabiedrības akcionārs ir Latvijas Republika (100%). Kapitāla riska vadības mērķis ir nodrošināt Koncerna un Mātesabiedrības ilgtspējīgu darbību un attīstību, attīstības plāna pārvades aktīvos realizācijai nepieciešamo finansējumu, aizņēmuma līgumos noteikto ierobežojošo nosacījumu izpildi. Aizņēmumu līgumos noteiktie ierobežojošie nosacījumi nav pārkāpti. Lai nodrošinātu aizņēmuma līgumos noteikto ierobežojošo nosacījumu izpildi, tiek veikta regulāra pašu kapitāla radītāja analīze.

KRIEVIJAS KARADARBĪBAS UKRAINĀ IETEKME UZ MĀTESSABIEDRĪBAS UN KONCERNA DARBĪBU

2022. gada 24. februārī eskalējās Krievijas un Ukrainas militārais konflikts. Krievijas iebrukuma Ukrainā rezultātā Krievija un Baltkrievija ir pakļautas stingrām ekonomiskām un politiskām sankcijām no Eiropas Savienības, ASV un citu valstu puses.

Koncerna vadība nepārtraukti veic nepieciešamās darbības, lai nodrošinātu gan elektroenerģijas pārvades sistēmas operatora, gan vienotā dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas operatora darbības nepārtrauktību un sniegto pakalpojumu pieejamību.

Ievērojot to, ka pašreiz Latvijas energosistēma darbojas sinhronā režīmā ar Krievijas apvienoto (IPS/UPS) sistēmu, AS "Augstsprieguma tīkls" ir izvērtējis iespējamos riskus saistībā ar Krievijas militāro agresiju pret Ukrainu. 2019. gada 22. maijā AST parakstīja Baltijas valstu elektroenerģijas sistēmu pievienošanas līgumu kontinentālās Eiropas elektroenerģijas sistēmai (*Agreement on the conditions of the future interconnection of power system of Baltic States and power system of continental Europe*). Baltijas valstu elektroenerģijas pārvades sinhronizācija ar kontinentālo Eiropu ir paredzēta līdz 2025. gadam.

Šobrīd pastāvošajā situācijā nav iespējams novērtēt riska līmeni Baltijas energosistēmu iespējamai neplānotai atslēgšanai no Krievijas apvienotās (IPS/UPS) sistēmas, tomēr AS "Augstsprieguma tīkls" kopā ar Baltijas valstu un Polijas elektroenerģijas pārvades sistēmas operatoriem ir sagatavojušies Baltijas elektroenerģijas sistēmu darbības nodrošināšanai arī ārkārtas desinhronizācijas gadījumā. Sagaidāms, ka Baltijas energosistēmu paātrinātas sinhronizācijas ar Kontinentālo Eiropas elektroenerģijas sistēmu gadījumā radīsies energoapgādes izmaksu pieaugums, tomēr, ievērojot neskaidro un sarežģīto situāciju, pašreiz nav iespējams novērtēt finansiālās ietekmes apjomu.

Krievijas agresijas Ukrainā dēļ, 2022. gada 19. aprīlī Latvijas valdība konceptuāli vienojās par atteikšanos no Krievijas Federācijas dabasgāzes. Saeimas Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija virzīja grozījumus Enerģētikas likumā, kas paredz, ka no 2023. gada 1. janvāra tiek aizliegtas dabasgāzes piegādes no Krievijas Federācijas. Atbalstot komisijas iesniegtos grozījumus, 2022. gada 14. jūlijā Saeima galīgajā lasījumā pieņēma grozījumus Enerģētikas likumā, kas nosaka dabasgāzes piegāžu no Krievijas Federācijas aizliegumu no 2023. gada 1. janvāra.

Lai gan šīs ir būtiskas izmaiņas Baltijas un Somijas vienotajā dabasgāzes tirgū, tomēr nav sagaidāma Meitassabiedrības nozīmīguma mazināšanās Latvijas energosistēmā, kā arī ietekme uz tās darbības nepārtrauktību un finanšu stabilitāti.

Ņemot vērā ārkārtas tirgus apstākļus, kas norāda uz nepieciešamību veikt vērtības samazinājuma pārbaudi, aktīvu vērtības iespējamais samazinājums vērtēts gan AS "Augstsprieguma tīkls" ilgtermiņa aktīviem (tai skaitā ieguldījumam AS "Conexus Baltic Grid" kā meitas sabiedrībā), gan AS "Conexus Baltic Grid" ilgtermiņa aktīviem kā daļai no konsolidētās grupas.

AST vadība ir veikusi AST aktīvu vērtības izvērtējumu (izņemot AS "Augstsprieguma tīkls" bilancē esošo ieguldījumu AS "Conexus Baltic Grid"), kā rezultātā secināts, ka nav nepieciešamas atzīt aktīvu vērtības samazinājumu, jo kopējā aktīvu atgūstamā vērtība pārsniedz to uzskaites vērtību, turklāt aktīvu, kurus tieši ietekmē potenciālā desinhronizācija no Krievijas, vērtība nav būtiska finanšu pārskatu kontekstā (0.3% no kopējās pamatlīdzekļu

vērtības). AST vadības pieņēmumi ir balstīti uz informāciju, kas pieejama finanšu pārskata apstiprināšanas brīdī. Nākotnes notikumu ietekme uz AST turpmāko darbību var atšķirties no pašreizējā novērtējuma.

Savukārt AS "Augstsprieguma tīkls" bilancē esošais ieguldījums AS "Conexus Baltic Grid" tiek vērtēts kopsakarībā ar AS "Conexus Baltic Grid" ilgtermiņa aktīvu vērtību AS "Augstsprieguma tīkls" konsolidētajā bilancē, pamatojoties ar to, ka AS "Conexus Baltic Grid" iegādes vērtība tika noteikta attiecībā uz tā pamatlīdzekļu un citu ilgtermiņa aktīvu vērtību. AS "Conexus Baltic Grid" ir veikusi aktīvu vērtības samazinājuma pārbaudi, kā rezultātā secināts, ka AS "Conexus Baltic Grid" ilgtermiņa aktīvu vērtība nav mazinājusies, līdz ar to arī AS "Augstsprieguma tīkls" atsevišķajā un konsolidētajā pārskatā nav nepieciešams atzīt ieguldījuma vērtības samazinājumu. Detalizēta informācija par AS "Conexus Baltic Grid" ilgtermiņa aktīvu vērtība samazinājuma pārbaudi sniegta Meitassabiedrības finanšu pārskatos <https://www.conexus.lv/finansu-parskati>.

Koncerns sniedz stratēģiski svarīgus sabiedriskos pakalpojumus. Mātesabiedrība ir valsts īpašumā (100%) esoša kapitālsabiedrība un atbilstoši Elektroenerģijas tirgus likumam ir vienīgais elektroenerģijas pārvades sistēmas operators Latvijā. Koncerna vadība uzskata, ka svārstīguma energoapgādes tirgos ietekme tiks mazināta un energoapgādes drošības un stabilitātes nodrošināšana kā valstiski nozīmīgas funkcijas izpilde tiks atbalstīta, ilgtermiņā nodrošinot Koncerna finanšu stabilitāti.

APSTĀKĻI UN NOTIKUMI PĒC PĀRSKATA PERIODA BEIGĀM

2023. gada 14. februāra Ministru kabineta sēdē, valdība lēma par AS "Augstsprieguma tīkls" kapitāla daļu turētāju noteikt Klimata un enerģētikas ministriju. Tādējādi tiek veicināta Klimata un enerģētikas ministrijas - enerģētikas politikas veidotāju - līdzdalība pārvades sistēmas operatoru AS "Augstsprieguma tīkls" un AS "Conexus Baltic Grid" attīstībā. Šī iesaiste ir būtisks enerģētiskās drošības priekšnoteikums. Līdz šim AS "Augstsprieguma tīkls" kapitāla daļu turētājs bija Finanšu ministrija. AS "Augstsprieguma tīkls" kapitāla daļu turētāja maiņa neietekmē AST akcionāru struktūru, nemainīgi 100% AST kapitāla daļu pieder valstij.

2023. gada 14. aprīlī tika paziņots par AS "Augstsprieguma tīkls" valdes priekšsēdētājas Guntas Jēkabsones lēmumu atstāt valdes priekšsēdētāja amatu no 2023. gada 1. augusta. Izmaiņas Mātesabiedrības valdes sastāvā neietekmēs uzņēmuma darbību un AS "Augstsprieguma tīkls" nemainīgi nodrošinās drošu un stabilu elektropārvadi pieredzējušas komandas vadībā.

Laika posmā no pārskata perioda pēdējās dienas līdz šī finanšu pārskata parakstīšanas datumam nav bijuši citi būtiski notikumi, kas būtiski ietekmētu AS "Augstsprieguma tīkls" koncerna un AS "Augstsprieguma tīkls" finanšu pārskatus. Lai gan neskaidrība par notikumu ietekmi uz Koncerna un Mātesabiedrības darbību nākotnē ir palielinājusies, šobrīd nav konstatēti apstākļi, kas apdraudētu darbības nepārtrauktību un likumiski noteikto funkciju izpildi.

PRIEKŠLIKUMS PAR PEĻNAS SADALI

AS "Augstsprieguma tīkls" vadība, izpildot Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 28. pantā minēto, ievērojot Ministra kabineta 2022. gada 25. janvāra noteikumu Nr. 72 "Kārtība, kādā tiek prognozēti, noteikti un veikti maksājumi par valsts kapitāla izmantošanu" 3.1. punktā noteikto, ierosina izmaksāt valstij dividendēs 64% no Mātesabiedrības 2022. gada peļņas jeb 7 033 805 EUR.

Par 2022. gada peļņas sadali lemj AS "Augstsprieguma tīkls" akcionāru sapulce.

Gunta Jēkabsone,
valdes priekšsēdētāja

Imants Zviedris,
valdes loceklis

Gatis Junghāns,
valdes loceklis

Arnis Daugulis,
valdes loceklis

Rīga, 2023. gada 28. aprīlis

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

ZIŅOJUMS PAR VALDES ATBILDĪBU

ZIŅOJUMS PAR VALDES ATBILDĪBU

AS "Augstsprieguma tīkls" valde ir atbildīga par Augstsprieguma tīkls koncerna un AS "Augstsprieguma tīkls" finanšu pārskatu sagatavošanu.

Pamatojoties uz AS "Augstsprieguma tīkls" valdes rīcībā esošo informāciju, Augstsprieguma tīkls koncerna un AS "Augstsprieguma tīkls" 2022. gada pārskati, kas sagatavoti saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem, visos būtiskajos aspektos sniedz patiesu un skaidru priekšstatu par Augstsprieguma tīkls koncerna un AS "Augstsprieguma tīkls" aktīviem, pasīviem, finansiālo stāvokli un peļņu vai zaudējumiem un to naudas plūsmām. Vadības ziņojumā sniegtā informācija ir patiesa.

Gunta Jēkabsone,
valdes priekšsēdētāja

Imants Zviedris,
valdes loceklis

Gatis Junghāns,
valdes loceklis

Arnis Daugulis,
valdes loceklis

Rīgā, 2023. gada 28. aprīlis

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

PEĻNAS VAI ZAUDĒJUMU PĀRSKATS

	Pielikums	Mātesabiedrība		Koncerns	
		2022 EUR	2021 EUR	2022 EUR	2021 EUR (pārklasificēts**)
Ieņēmumi	4	296 000 232	125 787 322	351 131 631	182 698 606
Pārējie ieņēmumi	5	7 191 743	5 002 481	8 073 037	5 641 319
Izlietotās izejvielas un materiāli	6	(147 049 033)	(60 705 009)	(153 347 478)	(67 865 715)
Personāla izmaksas	7	(18 622 046)	(16 460 878)	(32 456 251)	(28 644 836)
Pārējās saimnieciskās darbības izmaksas	8	(97 201 639)	(18 045 926)	(100 867 144)	(22 686 206)
EBITDA*		40 319 257	35 577 990	72 533 795	69 143 168
Nolietojums un amortizācija	10.4	(35 303 616)	(36 904 301)	(53 162 148)	(54 710 050)
Saimnieciskās darbības peļņa/(zaudējumi)		5 015 641	(1 326 311)	19 371 647	14 433 118
No meitassabiedrības saņemtās dividendes	11	6 536 774	58 286 236	-	-
Finanšu ieņēmumi	9a	54 910	6 905	61 559	7 607
Finanšu izmaksas	9b	(617 004)	(2 121 135)	(1 227 749)	(2 407 894)
Peļņa pirms nodokļa		10 990 321	54 845 695	18 205 457	12 032 831
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	15	-	-	(2 045 654)	(1 936 172)
Pārskata gada peļņa		10 990 321	54 845 695	16 159 803	10 096 659
Attiecināma uz:					
Mātesabiedrības akcionāru		10 990 321	54 845 695	12 467 649	5 827 026
Nekontrolējošo līdzdalību		-	-	3 692 154	4 269 633

* Skaidrojums par papildus ne-SFPS rādītāja pievienošanu sniegts 2. pielikumā.

** skatīt 28. pielikumu.

Pielikumi, kas atspoguļoti no 40. līdz 131. lappusei, ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Gunta Jēkabsons,
valdes priekšsēdētāja

Imants Zviedris,
valdes loceklis

Gatis Junghāns,
valdes loceklis

Arnīs Daugulis,
valdes loceklis

Māra Grava,
Finanšu un grāmatvedības
departamenta vadītāja

Rīga, 2023. gada 28. aprīlis

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

VISAPTVEROŠO IENĀKUMU PĀRSKATS

	Pielikums	Mātesabiedrība		Koncerns	
		2022 EUR	2021 EUR	2022 EUR	2021 EUR
PĀRSKATA GADA PEĻŅA		10 990 321	54 845 695	16 159 803	10 096 659
Pārējie visaptverošie ienākumi / (zaudējumi), kas nav jāpārklasificē uz peļņu vai zaudējumiem nākamajos periodos					
Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerves (samazinājums)/palielinājums	10.2a	-	34 762 721	(919 822)	34 762 721
Pēcnodarbinātības pabalstu novērtēšanas rezultāts		329 736	(1 075 235)	388 781	(1 403 458)
Kopā pārējie visaptverošie ienākumi pārskata gadā		329 736	33 687 486	(531 041)	33 359 263
KOPĀ visaptverošie ienākumi pārskata gadā		11 320 057	88 533 181	15 628 762	43 455 922
Visaptverošie ienākumi attiecināmi uz:					
Mātesabiedrības akcionāru		11 320 057	88 533 181	11 917 985	39 289 810
Nekontrolējošo līdzdalību		-	-	3 710 777	4 166 112

Pielikumi, kas atspoguļoti no 40. līdz 131. lappusei, ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Gunta Jēkabsons,
valdes priekšsēdētāja

Imants Zviedris,
valdes loceklis

Gatis Junghāns,
valdes loceklis

Arnis Daugulis,
valdes loceklis

Māra Grava,
Finanšu un grāmatvedības
departamenta vadītāja

Rīga, 2023. gada 28. aprīlis

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

PĀRSKATS PAR FINANŠU STĀVOKLI

	Pielikums	Mātesabiedrība		Koncerns	
		31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR
AKTĪVI					
Ilgtermiņa aktīvi					
Nemateriālie ieguldījumi	10.1	3 055 296	2 121 767	5 163 305	4 163 016
Avansa maksājumi par nemateriālajiem ieguldījumiem		-	-	-	6 720
Pamatlīdzekļi	10.2	681 454 229	685 805 790	1 097 824 064	1 105 768 949
Avansa maksājumi par pamatlīdzekļiem		4 250	-	5 326 259	2 332 465
Tiesības lietot aktīvus	10.3	14 471 389	14 635 417	14 932 892	15 086 525
Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	11	134 441 393	134 396 393	46 422	1 422
Ilgtermiņa nākamo periodu izdevumi		-	-	1 007 865	1 108 651
Ilgtermiņa aktīvi kopā		833 426 557	836 959 367	1 124 300 807	1 128 467 748
Apgrozāmie līdzekļi					
Krājumi	12	425 526	517 327	4 116 461	3 143 866
Parādi no līgumiem ar klientiem	13	22 394 781	21 508 872	32 631 516	34 882 006
Citi īstermiņa debitori	14	9 490 098	1 767 892	12 426 651	2 550 217
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	14	11 512	11 512	11 512	11 512
Nauda	16	92 042 624	48 513 943	103 009 740	63 190 053
Apgrozāmie līdzekļi kopā		124 364 541	72 319 546	152 195 880	103 777 654
AKTĪVU KOPSUMMA		957 791 098	909 278 913	1 276 496 687	1 232 245 402

Pielikumi, kas atspoguļoti no 40. līdz 131. lappusei, ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Gunta Jēkabsone,
valdes priekšsēdētāja

Imants Zviedris,
valdes loceklis

Gatis Junghāns,
valdes loceklis

Arnis Daugulis,
valdes loceklis

Māra Grava,
Finanšu un grāmatvedības
departamenta vadītāja

Rīga, 2023. gada 28. aprīlis

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

PĀRSKATS PAR FINANŠU STĀVOKLI (TURPINĀJUMS)

	Pielikums	Mātesabiedrība		Koncerns	
		31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR
PASĪVI					
Pašu kapitāls					
Akciju kapitāls	17a	391 598 534	365 895 957	391 598 534	365 895 957
Rezerves	17b	36 584 810	37 176 552	37 168 879	38 641 445
Nesadalītā peļņa		19 336 624	62 270 520	102 272 149	143 727 293
Mātesabiedrības akcionāra kapitāla līdzdalības daļa		447 519 968	465 343 029	531 039 562	548 264 695
Nekontrolējošā līdzdalība	17c	-	-	100 247 555	99 547 615
Pašu kapitāls kopā		447 519 968	465 343 029	631 287 117	647 812 310
Ilgtermiņa kreditori					
Darbinieku labumu saistības	18	3 294 185	3 426 477	4 645 953	4 800 612
Nomas saistības	20	14 184 247	14 199 182	14 643 605	14 647 122
Aizņēmumi	20	100 366 699	99 966 288	169 834 882	160 249 274
Nākamo periodu ieņēmumi no līgumiem ar klientiem	19a	38 084 750	38 249 840	38 084 750	38 249 840
Pārējie nākamo periodu ieņēmumi	19a	304 906 927	245 801 904	329 864 675	263 957 949
Ilgtermiņa kreditori kopā		460 836 808	401 643 691	557 073 865	481 904 797
Īstermiņa kreditori					
Aizņēmumi	20	-	-	12 961 766	37 810 235
Nomas saistības	20	681 707	739 800	706 771	759 197
Nākamo periodu ieņēmumi no līgumiem ar klientiem	19b	3 658 224	3 375 254	3 658 224	3 612 539
Pārējie nākamo periodu ieņēmumi	19b	8 695 336	5 755 599	9 462 671	6 295 216
Parādi piegādātājiem	21	28 710 448	25 631 148	36 121 302	32 920 983
Atliktā uzņēmumu ienākuma nodokļa saistības	15	-	-	4 490 381	4 831 892
Pārējie kreditori	21	7 688 607	6 790 392	20 734 590	16 298 233
Īstermiņa kreditori kopā		49 434 322	42 292 193	88 135 705	102 528 295
PASĪVU KOPSUMMA		957 791 098	909 278 913	1 276 496 687	1 232 245 402

Pielikumi, kas atspoguļoti no 40. līdz 131. lappusei, ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Gunta Jēkabsone,
valdes priekšsēdētāja

Imants Zviedris,
valdes loceklis

Gatis Junghāns,
valdes loceklis

Arnis Daugulis,
valdes loceklis

Māra Grava,
Finanšu un grāmatvedības
departamenta vadītāja

Rīga, 2023. gada 28. aprīlis

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

PĀRSKATS PAR IZMAIŅĀM PAŠU KAPITĀLĀ

	Pielikums	Mātesabiedrība						
		Akciju kapitāls EUR	Nesadalītā peļņa EUR	Citas rezerves EUR	Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerve EUR	Pēcnodarbinātības pabalstu novērtēšanas rezerve EUR	Reorganizācijas rezerve EUR	Kopā EUR
2020. gada 31. decembrī		363 896 079	16 741 025	2 680 615	28 338 091	490 256	(27 336 704)	384 809 362
Pārskata gada peļņa		-	54 845 695	-	-	-	-	54 845 695
Pārskata gada pārējie visaptverošie ienākumi		-	-	-	34 762 721	(1 075 235)	-	33 687 486
Kopā pārskata gada visaptverošie ienākumi		-	54 845 695	-	34 762 721	(1 075 235)	-	88 533 181
Izmaksātas dividendes	17a	-	(7 999 514)	-	-	-	-	(7 999 514)
Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerves norakstīšana		-	683 192	-	(683 192)	-	-	-
Akciju kapitāla palielināšana	17a	1 999 878	(1 999 878)	-	-	-	-	-
Kopā darījumi ar akcionāru un pārējās pašu kapitāla izmaiņas		1 999 878	(9 316 200)	-	(683 192)	-	-	(7 999 514)
2021. gada 31. decembrī		365 895 957	62 270 520	2 680 615	62 417 620	(584 979)	(27 336 704)	465 343 029
Pārskata gada peļņa		-	10 990 321	-	-	-	-	10 990 321
Pārskata gada pārējie visaptverošie ienākumi		-	-	-	-	329 736	-	329 736
Kopā pārskata gada visaptverošie ienākumi		-	10 990 321	-	-	329 736	-	11 320 057
Izmaksātas dividendes	17a	-	(29 143 118)	-	-	-	-	(29 143 118)
Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerves norakstīšana		-	921 478	-	(921 478)	-	-	-
Akciju kapitāla palielināšana	17a	25 702 577	(25 702 577)	-	-	-	-	-
Kopā darījumi ar akcionāru un pārējās pašu kapitāla izmaiņas		25 702 577	(53 924 217)	-	(921 478)	-	-	(29 143 118)
2022. gada 31. decembrī		391 598 534	19 336 624	2 680 615	61 496 142	(255 243)	(27 336 704)	447 519 968

Pielikumi, kas atspoguļoti no 40. līdz 131. lappusei, ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Gunta Jēkabsons,
valdes priekšsēdētāja

Imants Zviedris,
valdes loceklis

Gatis Junghāns,
valdes loceklis

Arnīs Daugulis,
valdes loceklis

Māra Grava,
Finanšu un grāmatvedības
departamenta vadītāja

Rīga, 2023. gada 28. aprīlis

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

PĀRSKATS PAR IZMAIŅĀM PAŠU KAPITĀLĀ (TURPINĀJUMS)

	Pielikums	Koncerns								Nekontro- lējošā līdzdalība EUR	Kopā EUR
		Attiecināms uz Mātesabiedrības akcionāru							Kopā		
		Akciju kapitāls EUR	Nesadalītā peļņa EUR	Citas rezerves EUR	Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerve EUR	Pēcnodarbinātības pabalstu novērtēšanas rezerve EUR	Reorganizācijas rezerve EUR	Kopā			
2020.gada 31.decembrī		363 896 079	146 773 744	2 680 615	28 915 196	457 307	(25 748 544)	516 974 398	122 228 139	639 202 538	
Pārskata gada peļņa		-	5 827 026	-	-	-	-	5 827 026	4 269 633	10 096 659	
Pārskata gada pārējie visaptverošie ienākumi		-	-	-	34 762 721	(1 299 937)	-	33 462 784	(103 521)	33 359 263	
Kopā pārskata gada visaptverošie ienākumi		-	5 827 026	-	34 762 721	(1 299 937)	-	39 289 810	4 166 112	43 455 922	
Izmaksātas dividendes	17a	-	(7 999 514)	-	-	-	-	(7 999 514)	(26 846 636)	(34 846 150)	
Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerves norakstīšana		-	1 125 914	-	(1 125 914)	-	-	-	-	-	
Akciju kapitāla palielināšana	17a	1 999 878	(1 999 878)	-	-	-	-	-	-	-	
Kopā darījumi ar akcionāru un pārējās pašu kapitāla izmaiņas		1 999 878	(8 873 478)	-	(1 125 914)	-	-	(7 999 514)	(26 846 636)	(34 846 150)	
2021.gada 31.decembrī		365 895 957	143 727 293	2 680 615	62 552 003	(842 630)	(25 748 544)	548 264 695	99 547 615	647 812 310	
Pārskata gada peļņa		-	12 467 649	-	-	-	-	12 467 649	3 692 154	16 159 803	
Pārskata gada pārējie visaptverošie ienākumi		-	-	-	(919 822)	370 158	-	(549 664)	18 623	(531 041)	
Kopā pārskata gada visaptverošie ienākumi		-	12 467 649	-	(919 822)	370 158	-	11 917 985	3 710 777	15 628 762	
Izmaksātas dividendes	17a	-	(29 143 118)	-	-	-	-	(29 143 118)	(3 010 837)	(32 153 955)	
Pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerves norakstīšana		-	922 902	-	(922 902)	-	-	-	-	-	
Akciju kapitāla palielināšana	17a	25 702 577	(25 702 577)	-	-	-	-	-	-	-	
Kopā darījumi ar akcionāru un pārējās pašu kapitāla izmaiņas		25 702 577	(53 922 793)	-	(922 902)	-	-	(29 143 118)	(3 010 837)	(31 153 955)	
2022.gada 31.decembrī		391 598 534	102 272 149	2 680 615	60 709 279	(472 472)	(25 748 543)	531 039 562	100 247 555	631 287 117	

Pielikumi, kas atspoguļoti no 40. līdz 131. lappusei, ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Gunta Jēkabsone,
valdes priekšsēdētāja

Imants Zviedris,
valdes loceklis

Gatis Junghāns,
valdes loceklis

Arnīs Daugulis,
valdes loceklis

Māra Grava,
Finanšu un grāmatvedības
departamenta vadītāja

Rīga, 2023. gada 28. aprīlis

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

NAUDAS PLŪSMAS PĀRSKATS

	Pielikums	Mātesabiedrība		Koncerns	
		2022 EUR	2021 EUR	2022 EUR	2021 EUR
I. Pamatdarbības naudas plūsma					
Peļņa pirms nodokļa		10 990 321	54 845 695	18 205 457	12 032 831
Korekcijas:					
Nemateriālo ieguldījumu amortizācija, pamatlīdzekļu nolietojums un vērtības samazinājums	10.4	34 383 606	36 124 265	52 215 887	53 836 562
Tiesību lietot aktīvus nolietojums	10.4	920 010	780 036	946 261	873 488
Nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu norakstīšana	10.4	275 350	257 965	241 215	994 393
Uzkrājumu pieaugums / (samazinājums)		197 444	(285 013)	175 077	60 628
Procentu izmaksas		757 285	2 409 909	1 367 212	2 694 754
Procentu ieņēmumi	9	(47 194)	-	(47 194)	-
Dividendes no meitassabiedrības	11	(6 536 774)	(58 286 236)	-	-
Saimnieciskās darbības peļņa pirms apgrozāmā kapitāla izmaiņām		40 940 048	35 846 621	73 103 915	70 492 656
Korekcijas:					
Parādu no līgumiem ar klientiem, depozītu un citu īstermiņa debitoru (pieaugums) / samazinājums		(223 171)	20 096 580	859 305	13 238 545
Krājumu atlikumu samazinājums / (pieaugums)		91 801	(3 240)	(972 595)	391 224
Parādu piegādātājiem un pārējiem kreditoriem (samazinājums) / pieaugums		(2 396 898)	(20 478 596)	26 028	(18 514 498)
Bruto pamatdarbības naudas plūsma		38 411 780	35 461 365	73 016 653	65 607 927
Izdevumi procentu maksājumiem	20	-	(2 478 825)	(563 790)	(2 703 452)
Nomas procentu izdevumi	20	(230 846)	(237 970)	(251 502)	(260 821)
Izdevumi no emitētiem parāda vērtspapīriem		(126 027)	-	(126 027)	-
Samaksātais uzņēmumu ienākuma nodoklis	15	-	-	(2 387 165)	(2 256 640)
Pamatdarbības neto naudas plūsma		38 054 907	32 744 570	69 688 169	60 387 014

Pielikumi, kas atspoguļoti no 40. līdz 131. lappusei, ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Gunta Jēkabsons,
valdes priekšsēdētāja

Imants Zviedris,
valdes loceklis

Gatis Junghāns,
valdes loceklis

Arnis Daugulis,
valdes loceklis

Māra Grava,
Finanšu un grāmatvedības
departamenta vadītāja

Rīga, 2023. gada 28. aprīlis

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

NAUDAS PLŪSMAS PĀRSKATS (TURPINĀJUMS)

	Pielikums	Mātesabiedrība		Koncerns	
		2022 EUR	2021 EUR	2022 EUR	2021 EUR
II. Ieguldīšanas darbības naudas plūsma					
Pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu iegāde un izveidošana		(30 958 402)	(31 977 795)	(48 758 506)	(59 605 975)
Pamatlīdzekļu pārdošana	10.2	258 779	95 963	294 645	166 453
Saņemtais ES finansējums	19	22 002 822	32 393 231	29 646 762	40 210 739
Saņemtā pārslodzes maksa	19	37 650 929	11 441 072	37 650 929	11 441 072
Saņemtās depozītu atmaksas		-	25 000 000	-	25 000 000
Ieguldījums akcijās		(45 000)	-	(45 000)	-
Saņemtās dividendes no meitassabiedrības	11	6 536 774	58 286 236	-	-
Ieguldīšanas darbības neto naudas plūsma		35 445 902	95 238 707	18 788 830	17 212 289
III. Finansēšanas darbības naudas plūsma					
Aktīvu nomas maksājumi	20	(829 010)	(683 173)	(848 571)	(770 882)
Saņemtie aizņēmumi no kredītiestādēm	20	-	-	20 000 000	84 949 950
Aizņēmumu no kredītiestādēm atmaksa	20	-	(116 200 000)	(35 688 383)	(124 969 097)
Aizņēmumu no saistītā uzņēmuma atmaksa	20	-	(86 672 207)	-	(86 672 207)
Emitētās obligācijas	20	-	99 861 000	-	99 861 000
Izmaksātās dividendes	17a	(29 143 118)	(7 999 514)	(32 120 358)	(34 196 310)
Finansēšanas darbības neto naudas plūsma		(29 972 128)	(111 693 894)	(48 657 312)	(61 797 546)
Neto naudas palielinājums pārskata periodā		43 528 681	16 289 383	39 819 687	15 801 757
Naudas atlikums pārskata gada sākumā		48 513 943	32 224 560	63 190 053	47 388 296
Naudas atlikums pārskata gada beigās		92 042 624	48 513 943	103 009 740	63 190 053

Pielikumi, kas atspoguļoti no 40. līdz 131. lappusei, ir šo finanšu pārskatu neatņemama sastāvdaļa.

Gunta Jēkabsons,
valdes priekšsēdētāja

Imants Zviedris,
valdes loceklis

Gatis Junghāns,
valdes loceklis

Arnīs Daugulis,
valdes loceklis

Māra Grava,
Finanšu un grāmatvedības
departamenta vadītāja

Rīga, 2023. gada 28. aprīlis

Šis dokuments ir elektroniski parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

KONSOLIDĒTO UN ATSEVIŠĶO FINANŠU PĀRSKATU PIELIKUMI

1. VISPĀRĪGĀ INFORMĀCIJA PAR KONCERNU

Augstsprieguma tīkls koncerna pamatdarbība ir elektroenerģijas pārvades sistēmas operatora funkciju nodrošināšana, energoapgādes sistēmas aktīvu efektīva pārvaldība, dabasgāzes pārvade un uzglabāšana.

Augstsprieguma tīkls koncerns ietver mātessabiedrību AS "Augstsprieguma tīkls", meitassabiedrību AS "Conexus Baltic Grid", asociēto sabiedrību "Baltic RCC" OÜ.

Visas AS "Augstsprieguma tīkls" akcijas pieder valstij, un to turētāja ir Latvijas Republikas Finanšu ministrija, no 2023. gada 14. februāra – Klimata un enerģētikas ministrija. Mātessabiedrības juridiskā adrese ir Dārziņu iela 86, Rīga, LV-1073, Latvija.

Augstsprieguma tīkls koncerna valde un padome:

Valdes locekļi un viņu ieņemamie amati	Gunta Jēkabsons – valdes priekšsēdētāja Imants Zviedris – valdes loceklis Gatis Junghāns – valdes loceklis Arnis Daugulis – valdes loceklis Mārcis Kauliņš – valdes loceklis (līdz 17.09.2022.)
Padomes locekļi un viņu ieņemamie amati	Kaspars Āboliņš – padomes priekšsēdētājs Olga Bogdanova – padomes priekšsēdētāja vietniece Armands Eberhards – padomes loceklis Aigars Ģermanis – padomes loceklis Madara Melne – padomes locekle (līdz 08.02.2022.)

AS "Augstsprieguma tīkls" ir pārvades sistēmas operators, kas saskaņā ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas izsniegto licenci Nr. E12001 nodrošina pārvades tīkla darbības un Latvijas elektroenerģijas sistēmas elektroapgādes drošumu, sniedz pārvades pakalpojumu, balstoties uz publicētiem pārvades pakalpojuma tarifiem, pastāvīgi nodrošina pārvades sistēmas pakalpojumu pieejamību. AS "Augstsprieguma tīkls" veic pārvades sistēmas operatīvo vadību un nodrošina drošu, stabilu elektroenerģijas pārvadi. Koncerna meitassabiedrība AS "Conexus Baltic Grid" ir neatkarīgs vienotais dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas operators Latvijā, kas pārvalda vienu no modernākajām dabasgāzes krātuvēm Eiropā - Inčukalna pazemes gāzes krātuvi un maģistrālo dabasgāzes pārvades sistēmu, kas savieno Latvijas dabasgāzes tirgu ar Lietuvu, Igauniju un Krieviju. Conexus rūpējas par infrastruktūras ilgtspēju un drošību, augstu pakalpojumu kvalitāti, kas veicina tirgus attīstību un nodrošina ekonomisko vērtību klientiem un visai sabiedrībai. Conexus dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas pakalpojumus regulē Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija.

Koncerna asociētā sabiedrība "Baltic RCC" OÜ ir Baltijas reģionālais koordinācijas centrs Tallinā, kura pamatuzdevums ir koordinēt elektroenerģijas sistēmu attīstības plānošanu, kā arī saskaņot atsevišķas operatoru ikdienas darbības elektroenerģijas apgādes drošuma garantēšanai.

2022. gadā un sagaidāms, ka arī 2023. gadā turpinās Krievijas uzsāktais karš Ukrainā, kas būtiski var ietekmēt ekonomisko attīstību valstī un pasaulē (kā aprakstīts 29. pielikumā). Ievērojot minēto, nav iespējams paredzēt situācijas attīstību nākotnē, un līdz ar to pastāv neskaidrība par ekonomikas attīstību. Mātesabiedrības un Koncerna vadība nepārtraukti izvērtē situāciju un izvērtē veidus, kā samazināt tirgus satricinājuma negatīvos rezultātus. Šo finanšu pārskatu apstiprināšanas brīdī Mātesabiedrība un Koncerns nav saskārušies ar būtiskiem saimnieciskās darbības traucējumiem, nav konstatēti būtiski vai potenciāli nozīmīgi kavēti debitoru parādi, Mātesabiedrība un Koncerns turpina savlaicīgi segt saistības. Tomēr šis secinājums ir balstīts uz informāciju, kas bija pieejama šo finanšu pārskatu sagatavošanas laikā; mainoties ietekmējošiem apstākļiem, ietekme uz Mātesabiedrības un Koncerna darbību var atšķirties no pašreizējā novērtējuma, vadība ir pārliecināta, ka Mātesabiedrības un Koncerna darbības nepārtrauktība nav apdraudēta.

Finanšu pārskatu 2023. gada 28. aprīlī ir apstiprinājusi Mātesabiedrības valde šādā sastāvā: Gunta Jēkabsone (valdes priekšsēdētāja), Imants Zviedris (valdes loceklis), Gatis Junghāns (valdes loceklis), Arnis Daugulis (valdes loceklis). Lēmumu par finanšu pārskatu apstiprināšanu pieņems akcionāru sapulce.

Mātesabiedrības un Koncerna revidents ir zvērinātu revidentu komercsabiedrība SIA "PricewaterhouseCoopers" un atbildīgā zvērinātā revidente Ilandra Lejiņa.

2. NOZĪMĪGAS GRĀMATVEDĪBAS UZSKAITES POLITIKAS

Šajā pielikuma sadaļā tiek atklāti galvenie grāmatvedības uzskaites pamatprincipi, kas izmantoti, sagatavojot finanšu pārskatus. Šie pamatprincipi tiek konsekventi piemēroti, atspoguļojot datus par visiem pārskatā ietvertajiem periodiem. Grāmatvedības un novērtēšanas principi, kas uzrādīti šajā sadaļā ir konsekventi piemēroti visā pārskata periodā, ja vien nav norādīts pretējais.

Konsolidētie un atsevišķie finanšu pārskati ir sagatavoti saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem. Ņemot vērā Eiropas Savienības apstiprināšanas procedūru, šajā pielikumā ir uzrādīti arī standarti un interpretācijas, kas nav apstiprināti piemērošanai Eiropas Savienībā, jo šiem standartiem un interpretācijām var būt ietekme uz finanšu pārskatiem nākamajos periodos, ja tie tiek apstiprināti.

Konsolidētie un atsevišķie finanšu pārskati sagatavoti, balstoties uz sākotnējo izmaksu uzskaites metodi, izņemot konkrētu pamatlīdzekļu grupas, kuras tiek uzskaitītas pārvērtētajā vērtībā (skat. 2.3 un 10.2 pielikumus). Peļņas vai zaudējumu aprēķins klasificēts pēc izdevumu veidiem. Naudas plūsma no pamatdarbības ir sagatavota, izmantojot netiešo metodi. Ieguldīšanas darbības naudas plūsmas un finansēšanas darbības naudas plūsma ir sagatavotas, izmantojot tiešo metodi.

Ne-SFPS rādītājs EBITDA tiek uzrādīts peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Šāds atspoguļojums ir raksturīga nozares prakse un nodrošina labāku salīdzināmību ar citiem uzņēmumiem, kas darbojas šajā tautsaimniecības nozarē. EBITDA šo finanšu pārskatu ietvaros tiek aprēķināta kā peļņa pirms nolietojuma un amortizācijas, no meitassabiedrības saņemtajām dividendēm, finanšu ieņēmumiem, finanšu izmaksām un uzņēmumu ienākuma nodokļa. Citu sabiedrību finanšu pārskatos EBITDA var tikt rēķināta atšķirīgi.

Finanšu pārskatos finanšu rādītāji ir norādīti Latvijas Republikas oficiālajā valūtā *euro* (turpmāk tekstā – EUR).

Finanšu pārskatā tiek ievērota rādītāju salīdzināmība. Gadījumos, ja pārskata gadā tiek mainīta finanšu pārskatu informācijas prezentācija, salīdzinošie rādītāji tiek pārklasificēti, lai nodrošinātu to salīdzināmību. 2022.gada Koncerna finanšu pārskatos tika veikta klasifikācijas maiņa, kuras rezultātā arī 2021.gada salīdzinošajos rādītājos tika veiktas vairākas pārklasifikācijas, atklāts 28. pielikumā.

Finanšu pārskati aptver laika periodu no 2022. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim.

Koncerna konsolidētajos finanšu pārskatos ir iekļauti meitassabiedrības AS "Conexus Baltic Grid" finanšu rezultāti no meitassabiedrības iegādes brīža.

2022. gada 31. decembrī un 2021.gada 31. decembrī Koncerna Mātesabiedrībai bija ieguldījumi šādās meitassabiedrībās:

Meitassabiedrība	Valsts	Uzņēmējdarbības veids	Dibināšana /iegādes datums	Līdzdalība
AS "Conexus Baltic Grid"	Latvija	Dabasgāzes pārvade un uzglabāšana Cauruļvadu transports (NACE kods 49.50)	21.07.2020.	68.46%

Pārskata gadā piemērojamie standarti un interpretācijas

Pārskata gadā ir stājušies spēkā sekojoši Starptautiskās grāmatvedības standartu padomes (SGSP) izdotie un ES apstiprinātie standarti, to grozījumi vai jaunas interpretācijās ietvertās vadlīnijas, kas pielietoti šo finanšu pārskatu sagatavošanas gaitā: Ienākumi pirms paredzētās pamatlīdzekļu izmantošanas, Apgrūtinātie līgumi – līguma izpildes izmaksas, Atsauce uz SFPS Konceptuālo ietvaru – 16. SGS, 37. SGS un 3. SFPS šaura apjoma grozījumi un ikgadējie SFPS uzlabojumi 2018. – 2020. gada ciklam – grozījumi 1. SFPS, 9. SFPS, 16. SFPS un 41. SGS (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2022. gada 1. janvārī):

- 16. SGS grozījumi aizliedz uzņēmumam atskaitīt no pamatlīdzekļu objekta izmaksām jebkādus ieņēmumus, kas saņemti, pārdodot preces, kas ražotas, kamēr uzņēmums sagatavo aktīvu tā paredzētajai lietošanai. Ieņēmumi no šādu objektu pārdošanas kopā ar to ražošanas izmaksām tagad tiek atzīti peļņas vai zaudējumu aprēķinā. Uzņēmumam jāizmanto 2. SGS, lai novērtētu šīs izmaksas. Izmaksās netiek iekļauts pārbaudāmā aktīva nolietojums, jo tas nav gatavs paredzētajai lietošanai. 16. SGS grozījumi arī precizē, ka uzņēmums “pārbauda, vai aktīvs darbojas pareizi”, kad tas novērtē aktīva tehnisko un fizisko veiktspēju. Aktīva finansiālie rādītāji nav nozīmīgi šim novērtējumam. Līdz ar to

pamatlīdzeklis var darboties, kā to paredzējusi vadība, un tam tiek aprēķināts nolietojums, pirms tas ir sasniedzis vadības gaidītos darbības rādītājus.

- 37. SGS grozījumi precizē jēdziena “līguma izpildes izmaksas” nozīmi. Grozījumos paskaidrots, ka līguma izpildes tiešās izmaksas ietver līguma izpildes papildus izmaksas; un citas attiecināmās izmaksas, kas ir tieši saistītas ar izpildi. Grozījumi arī precizē, ka, pirms tiek izveidoti atsevišķi uzkrājumi apgrūtinošam līgumam, uzņēmums atzīst visus vērtības samazināšanās zaudējumus, kas radušies līguma izpildei izmantotajiem aktīviem, nevis aktīviem, kas paredzēti šim līgumam.
- 3. SFPS tika grozīts, lai atsauktos uz 2018. gada finanšu pārskatu konceptuālajām pamatnostādņēm, lai noteiktu, kas uzņēmējdarbības apvienošanā ir aktīvs vai saistības. Pirms grozījumiem 3. SFPS atsauca uz 2001. gada finanšu pārskatu konceptuālajām pamatnostādņēm. Turklāt 3. SFPS tika pievienots jauns izņēmums saistībām un iespējamām saistībām. Izņēmums nosaka, ka attiecībā uz dažiem saistību un iespējamo saistību veidiem uzņēmumam, kas piemēro 3. SFPS, tā vietā jāatsaucas uz 37. SGS vai 21. SFPIK, nevis uz 2018. gada konceptuālo regulējumu. Bez šī jaunā izņēmuma uzņēmums būtu atzinis dažas saistības uzņēmējdarbības apvienošanā, kuras tas neatzītu saskaņā ar 37. SGS. Tāpēc uzreiz pēc iegādes uzņēmumam būtu bijis jāpārtrauc šādu saistību atzīšana un jāatzīst peļņa, kas neatspoguļo ekonomiskos ieguvumus. Tika arī precizēts, ka pircējam iegādes datumā nav jāatzīst iespējamie aktīvi, kā noteikts 37. SGS.
- Grozījumi 9. SFPS nosaka, kuras maksas jāiekļauj 10% pārbaudē finanšu saistību atzīšanas pārtraukšanai. Izmaksas vai maksas var maksāt trešajām personām vai aizdevējam. Saskaņā ar grozījumiem trešajām personām maksātās izmaksas vai maksas netiks iekļautas 10% pārbaudē.
- Ilustratīvais 13. piemērs, kas pievienots 16. SFPS, tika grozīts, lai izslēgtu ilustrāciju ar iznomātāja maksājumiem par iznomāta īpašuma uzlabojumiem. Grozījumu mērķis ir novērst jebkādas iespējamās neskaidrības par nomas stimulu uzskaiti.
- 1. SFPS pieļauj atbrīvojumu, ja meitasuzņēmums piemēro SFPS vēlāk nekā tā mātesuzņēmums. Meitasuzņēmums var novērtēt savus aktīvus un saistības uzskaites vērtībās, kas tiktu iekļautas tā mātesuzņēmuma konsolidētajos finanšu pārskatos, pamatojoties uz mātesuzņēmuma pārejas datumu uz SFPS, ja netika veiktas korekcijas konsolidācijas procedūru ietvaros un uzņēmējdarbības apvienošanas, kurā mātesuzņēmums iegādājās meitas uzņēmumu, seku rezultātā. 1. SFPS tika grozīts, lai ļautu uzņēmumiem, kuri izmantojuši šo 1. SFPS atbrīvojumu, novērtēt arī kumulatīvās pārvērtēšanas atšķirības, izmantojot mātesuzņēmuma uzrādītās summas, pamatojoties uz mātesuzņēmuma pārejas datumu uz SFPS. Ar grozījumiem 1. SFPS iepriekš minētais atbrīvojums tiek attiecināts uz kumulatīvām valūtas pārrēķinu starpībām, lai samazinātu izmaksas tiem, kas pirmo reizi piemēro SFPS. Šie grozījumi attieksies arī uz asociētajiem uzņēmumiem un kopuzņēmumiem, kuri izmantojuši to pašu 1. SFPS atbrīvojumu.
Tika atcelta prasība uzņēmumiem neiekļaut nodokļu naudas plūsmas, nosakot patieso vērtību saskaņā ar 41. SGS. Šo grozījumu mērķis ir saskaņot ar standarta prasību diskontēt pēcnodokļu naudas plūsmas.
- Grozījumi 16. SFPS – Nomas līgumu koncesijas, kas saistītas ar Covid-19 (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2021. gada 1. aprīlī vai vēlāk). 2020. gada maijā tika izdoti 16. SFPS grozījumi, kas paredz nomniekiem iespēju izmantot atbrīvojumu no standarta prasības novērtēt, vai ar Covid-19 saistītas koncesijas, kuru rezultātā tika samazināti nomas maksājumi, kas veicami 2021. gada 30. jūnija vai pirms šī datuma, ir nomas

līguma izmaiņa (modification). 2021. gada 31. marta standarta grozījumi nosaka atbrīvojuma izmantošanas termiņa pagarinājumu no 2021. gada 30. jūnija līdz 2022. gada 30. jūnijam

Šo jauno standartu, esošo standartu grozījumu un interpretāciju piemērošana būtiski neietekmēja Mātesabiedrības un Koncerna finanšu pārskatus.

Standarti vai interpretācijas, kas ir spēkā pirmo reizi pārskata periodiem, kas sākas pēc 2023. gada 1. janvāra

Finanšu pārskatu apstiprināšanas datumā ir šādi jauni standarti, esošo standartu un interpretāciju grozījumi, ko SGSP ir izdevusi, bet kas vēl nav stājušies spēkā:

- Grozījumi 1. SGS un 2. SFPS prakses paziņojums: Grāmatvedības politiku atklāšana (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2023. gada 1. janvārī vai vēlāk). 1. SGS tika grozīts, lai pieprasītu uzņēmumiem atklāt informāciju par būtiskām grāmatvedības politikām, nevis nozīmīgas grāmatvedības politikas. Grozījumi sniedza būtisku grāmatvedības politiku informācijas definīciju. Grozījumi arī precizēja, ka grāmatvedības politikas informācija var tikt uzskatīta par būtisku tādā gadījumā, ja bez šīs informācijas finanšu pārskatu lietotāji nevarētu saprast citu finanšu pārskatos iekļautu būtisku informāciju. Grozījumos sniegti grāmatvedības politikas informācijas, kas, visticamāk, tiks uzskatīta par būtisku uzņēmuma finanšu pārskatiem, ilustratīvi piemēri. Turklāt 1. SGS grozījumi precizēja, ka nebūtiska informācija par grāmatvedības politiku nav jāatklāj. Tomēr, ja tā tiek atklāta, tai nevajadzētu padarīt neskaidru būtisku grāmatvedības politikas informāciju. Papildus tika grozīts arī SFPS 2. prakses paziņojums “Būtiskuma spriedumu pieņemšana”, lai sniegtu norādījumus par to, kā piemērot būtiskuma jēdzienu grāmatvedības politikas informācijas atklāšanai.
- Grozījumi 8. SGS: Grāmatvedības aplēšu definīcija (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2023. gada 1. janvārī vai vēlāk). Grozījumi 8. SGS precizēja, kā uzņēmumiem ir jānošķir grāmatvedības politikas izmaiņas no izmaiņām grāmatvedības aplēsēs.
- Atliktais nodoklis, kas saistīts ar aktīviem un saistībām, kas izriet no viena darījuma – Grozījumi 12. SGS (stājas spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2023. gada 1. janvārī vai vēlāk). 12. SGS grozījumi nosaka, kā uzskaitīt atlikto nodokli tādiem darījumiem kā, piemēram, noma un ekspluatācijas pārtraukšanas saistības. Noteiktos apstākļos uzņēmumi ir atbrīvoti no atlikta nodokļa atzīšanas, kad tie pirmo reizi atzīst aktīvus vai saistības. Iepriekš bija zināma neskaidrība par to, vai atbrīvojums attiecas uz tādiem darījumiem kā noma un ekspluatācijas pārtraukšanas saistības – darījumi, kuros tiek atzīts gan aktīvs, gan saistības. Grozījumi precizē, ka atbrīvojums netiek piemērots un ka uzņēmumiem ir jāatzīst atliktais nodoklis attiecībā uz šādiem darījumiem. Grozījumi nosaka, ka uzņēmumiem jāatzīst atliktais nodoklis par darījumiem, kuru sākotnējās atzīšanas brīdī rodas vienādas ar nodokli apliekamās un atskaitāmās pagaidu atšķirības.
- Grozījumi 16. SFPS – Noma: Nomas saistības pārdošanas un saņemšanas atpakaļnomā darījumos (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2024. gada 1. janvārī vai vēlāk, nav apstiprināti lietošanai ES). Grozījumi attiecas uz pārdošanas un saņemšanas atpakaļnomā darījumiem, kuri atbilst 15. SFPS pārdošanas atzīšanas prasībām. Grozījumi nosaka, ka pārdevējam/nomniekam turpmāk jānovērtē saistības, kas izriet no darījuma, tādā veidā, lai tas neradītu peļņu vai zaudējumus, kas saistīti ar tā paturētajām lietošanas tiesībām. Tas nozīmē peļņas vai zaudējumu atzīšanas atlikšanu arī gadījumos, ja nomas saistības iekļauj mainīgus maksājumus, kas nav atkarīgi no indeksa vai likmes.

- Saistību klasifikācija kā īstermiņa vai ilgtermiņa - Grozījumi 1. SGS (spēkā pārskata periodiem, kas sākas 2024. gada 1. janvārī vai vēlāk, nav apstiprināti lietošanai ES). Šie grozījumi precizē, ka saistības tiek klasificētas kā īstermiņa vai ilgtermiņa saistības atkarībā no tiesībām, kas pastāv pārskata perioda beigās. Saistības ir ilgtermiņa, ja uzņēmumam ir būtiskas tiesības pārskata perioda beigās atlikt norēķinus vismaz uz divpadsmit mēnešiem. Vadlīnijas vairs neprasa, lai šīs tiesības būtu beznosacījuma. 2022. gada oktobra grozījumi noteica, ka aizdevuma nosacījumi, kas jāievēro pēc pārskata datuma, neietekmē parāda klasifikāciju kā īstermiņa vai ilgtermiņa saistības pārskata datumā. Vadības plāni par to, vai tā pēc gada beigām izmantos tiesības atlikt norēķinus, neietekmē saistību klasifikāciju. Saistības tiek klasificētas kā īstermiņa, ja kāds nosacījums ir pārkāpts pārskata datumā vai pirms tā, pat ja pēc pārskata perioda beigām aizdevējs ir saņēmis atbrīvojumu no šī nosacījuma. Un otrādi, aizņēmums tiek klasificēts kā ilgtermiņa, ja aizņēmuma nosacījumi (kovenanti) tiek pārkāpti tikai pēc pārskata datuma. Turklāt grozījumi precizē klasifikācijas prasības parādiem, ko uzņēmums varētu nokārtot, konvertējot tos pašu kapitālā. "Norēķins" ir definēts kā saistību dzēšana ar naudu, citiem resursiem, kas ietver saimnieciskos labumus, vai paša uzņēmuma pašu kapitāla instrumentiem. Ir izņēmums attiecībā uz konvertējamajiem instrumentiem, kurus varētu pārvērst pašu kapitālā, bet tikai tiem instrumentiem, kuru konvertēšanas iespēja ir klasificēta kā pašu kapitāla instruments kā atsevišķa saliktā finanšu instrumenta sastāvdaļa.

Mātesabiedrības un Koncerns paredz, ka šo standartu pieņemšanai un esošo standartu grozījumiem nebūs būtiskas ietekmes uz finanšu pārskatiem sākotnējās piemērošanas periodā.

Konsolidācija

a) Meitassabiedrības

Meitassabiedrība ir sabiedrība, kuru Mātesabiedrība kontrolē. Mātesabiedrība kontrolē citu sabiedrību, ja tā saņem mainīgo peļņas daļu no tās dalības sabiedrībā vai ja tai ir tiesības uz mainīgo peļņu, un tai ir iespējas ietekmēt šo ienākumu apmēru, izmantojot tās pilnvaras vadīt Meitassabiedrības darbības (10. SFPS "Konsolidētie finanšu pārskati").

Meitassabiedrības finanšu pārskati tiek konsolidēti, sākot no brīža, kad Mātesabiedrība ir ieguvusi kontroli pār meitassabiedrību, un konsolidācija tiek pārtraukta, kad šī kontrole beidzas.

Visi darījumi starp Koncerna sabiedrībām, savstarpējie atlikumi un nerealizētā peļņa no darījumiem starp Koncerna sabiedrībām tiek izslēgti. Nerealizētie zaudējumi arī tiek izslēgti, bet tiek uzskatīti par nodotā aktīva vērtības samazināšanās indikatoru. Nepieciešamības gadījumā Koncerna meitassabiedrību uzskaites un novērtēšanas metodes ir mainītas, lai nodrošinātu atbilstību Koncernā lietotajām uzskaites un novērtēšanas metodēm.

Ieguldījumus meitassabiedrību pamatkapitālā Mātesabiedrības individuālajos finanšu pārskatos uzrāda vēsturiskajā iegādes vērtībā, atskaitot zaudējumus no vērtības samazināšanās, ja tāda ir. Zaudējumi no vērtības samazināšanās tiek atzīti par summu, par kādu ieguldījuma meitassabiedrībā

uzskaites vērtība pārsniedz tā atgūstamo summu. Atgūstamā summa ir lielākā no aktīva patiesās vērtības mīnus atsavināšanas izmaksas vai lietošanas vērtības. Iepriekšējie meitassabiedrību vērtības samazinājumi (ja tādi ir) tiek pārskatīti, lai noteiktu iespējamo apvērsumu katrā pārskata datumā.

b) Darījumi ar nekontrolējošo līdzdalību un īpašniekiem

Koncerna darījumi ar nekontrolējošo līdzdalību tiek uzskatīti par darījumiem ar saimnieciskās vienības kapitāla īpašniekiem. Izmaiņas Mātesabiedrības līdzdalības daļā meitassabiedrībā, kas netiek atspoguļotas Mātesabiedrībā, tai zaudējot kontroli pār meitassabiedrību ir pašu kapitāla transakcijas (t.i., transakcijas, kas tiek uzskatītas par darījumiem ar īpašniekiem). Darījumos ar nekontrolējošo līdzdalību radusies peļņa vai zaudējumi tiek atzīti koncerna pašu kapitālā.

c) Asociētās sabiedrības

Ieguldījumi asociētajā sabiedrībā ir ieguldījumi tādā sabiedrībā, kurā Koncernam ir būtiska ietekme (tieši vai netieši), kas parasti nozīmē tādas īpašumtiesības, kas garantē 20 līdz 50 procentu balsstiesības.

Ieguldījumi asociētajā sabiedrībā Koncerna finanšu pārskatos tiek uzskaitīti, piemērojot pašu kapitāla metodi, saskaņā ar kuru tos sākotnēji atzīst pēc to iegādes izmaksām, turpmākajos periodos palielinot vai samazinot uzskaites vērtību tādējādi, lai atspoguļotu Koncerna daļu no asociētās sabiedrības pēciegādes radušās peļņas vai zaudējumiem. No asociētās sabiedrības saņemtās dividendes samazina ieguldījuma asociētajā sabiedrībā uzskaites vērtību. Citas pēciegādes izmaiņas Koncernam piederošajos asociētās sabiedrības neto aktīvos tiek atzītas sekojoši: (i) Koncerna daļa no asociētās sabiedrības peļņas vai zaudējumiem par pārskata periodu tiek atzīta konsolidētajā peļņas vai zaudējumu pārskatā kā daļa no asociētās sabiedrības ieguldījuma rezultāta, (ii) Koncerna daļa no asociētās sabiedrības visaptverošajiem ienākumiem tiek atsevišķi uzrādīta visaptverošo ienākumu pārskatā, (iii) citas izmaiņas, kas saistītas ar Koncerna līdzdalības maiņu asociētās sabiedrības neto aktīvos tiek atzītas peļņas vai zaudējumu pārskatā kā daļa no asociētās sabiedrības ieguldījuma rezultāta.

Gadījumā, ja Koncerna daļa no asociētās sabiedrības zaudējumiem ir vienāda vai pārsniedz sākotnējo ieguldījumu asociētajā sabiedrībā, kuram pieskaitīti jebkādi nenodrošināti debitoru parādi, Koncerns pārtrauc turpmāko zaudējumu atzīšanu, ja vien tam nav pienākuma veikt vai tas nav veicis maksājumus asociētās sabiedrības vārdā.

Nerealizētā peļņa no darījumiem starp Koncernu un tā asociētajām sabiedrībām tiek izslēgta tik lielā mērā, kāda ir Koncerna līdzdalības daļa konkrētajā sabiedrībā. Arī nerealizētie zaudējumi tiek izslēgti, ja vien darījuma rezultātā nav atzīstams nodoto aktīvu vērtības samazinājums.

Zaudējumi no vērtības samazināšanās tiek atzīti tik lielā mērā, cik ieguldījuma asociētajā sabiedrībā uzskaites vērtība pārsniedz tās atgūstamo vērtību. Atgūstamā vērtība ir augstākā no patiesās vērtības, atskaitot atsavināšanas izmaksas, un lietošanas vērtības. Katrā bilances datumā tiek izvērtēts, vai nepastāv nepieciešamība veikt iepriekšējos periodos atzītā asociētās sabiedrības vērtības samazinājuma reversu.

Koncerns pārtrauc izmantot pašu kapitāla metodi no dienas, kad ieguldījums vairs nav asociētā sabiedrība. Koncernam/ Mātesabiedrībai zūd būtiska ietekme brīdī, kad tā zaudē tiesības piedalīties sabiedrības finanšu vai pamatdarbības jautājumos. Būtiskas ietekmes zaudējums var notikt līdztekus vai bez izmaiņām absolūtā vai relatīvā līdzdalības daļā.

Brīdī, kad Koncerns zaudē kontroli vai būtisku ietekmi, jebkāda atlikusī līdzdalības daļa tiek novērtēta patiesajā vērtībā kontroles/ būtiskas ietekmes zuduma datumā, atzīstot uzskaites vērtības starpību peļņas vai zaudējumu pārskatā. Turklāt jebkādas pirms tam visaptverošo ienākumu pārskatā attiecībā uz šo ieguldījumu atzītās summas tiek uzskaitītas tā, it kā Koncerns būtu veicis atbilstošo aktīvu vai saistību pārdošanu.

Ieguldījumus asociēto sabiedrību pamatkapitālā Mātesabiedrības individuālajos finanšu pārskatos uzrāda vēsturiskajā iegādes vērtībā, atskaitot zaudējumus no vērtības samazināšanās, ja tāda ir. Zaudējumi no vērtības samazināšanās tiek atzīti par summu, par kādu ieguldījumu asociētajā sabiedrībā uzskaites vērtība pārsniedz tā atgūstamo summu. Atgūstamā summa ir lielākā no aktīva patiesās vērtības mīnus atsavināšanas izmaksas vai lietošanas vērtības. Iepriekšējie asociēto sabiedrību vērtības samazinājumi (ja tādi ir) tiek pārskatīti, lai tos varētu atcelt katrā pārskata datumā.

d) Nemateriālā vērtība

Ieguldījumi meitassabiedrību kapitālos tiek uzskaitīti, izmantojot iegādes metodi. Iegādes izmaksas tiek noteiktas iegūto aktīvu, izdoto pašu kapitāla instrumentu un radušos vai maiņas datumā uzņemto saistību patiesajā vērtībā. Ar iegādi tieši saistītās izmaksas tiek atzītas peļņas vai zaudējuma pārskatā periodā, kurā tās radušās. Iegādātie identificējamie aktīvi un saistības un iespējamās saistības, kas radušās biznesa apvienošanās rezultātā, tiek sākotnēji novērtētas patiesajā vērtībā iegādes datumā.

Nemateriālā vērtība sākotnēji tiek novērtēta kā pārsniegums starp iegādes vērtības, nekontrolējošās līdzdalības daļas vērtības un Koncernam tieši pirms iegādes piederošās līdzdalības daļas patiesās vērtības kopsummu un identificēto neto aktīvu apmēru. Jebkāda negatīvā vērtība ("negatīva nemateriālā vērtība" vai "izdevīgs pirkums") tiek atzīta peļņas vai zaudējumu pārskatā, pirms tam vadībai veicot atkārtotu izvērtējumu attiecībā uz to, vai ir identificēti visi iegādātie aktīvi, saistības un iespējamās saistības un vai ir pareizi noteikta to vērtība.

Nemateriālā vērtība tiek uzrādīta iegādes vērtībā, atskaitot uzkrātos zaudējumus no vērtības samazināšanās, ja tādi ir. Nemateriālās vērtības iespējamās vērtības samazināšanās pārbaudes tiek veiktas katru gadu vai biežāk, ja notikumi vai apstākļu maiņa norāda, ka tās vērtība var būt samazinājusies. Nemateriālās vērtības uzskaites vērtība tiek salīdzināta ar tās atgūstamo vērtību, kas savukārt ir lielākais no lietošanas vērtības un patiesās vērtības, no kuras atskaitītas pārdošanas izmaksas. Zaudējumus no nemateriālās vērtības samazinājuma atzīst izmaksās nekavējoties un nākamajos periodos tos nav iespējams apvērst.

2.1. FINANŠU INSTRUMENTI

Finanšu instrumenti sastāv no finanšu aktīviem (finanšu aktīvi amortizētajā iegādes vērtībā un finanšu aktīvi patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu peļņā vai zaudējumos) un finanšu saistībām (finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā).

Sākotnēji finanšu instrumenti tiek atzīti to patiesajā vērtībā, pieskaitot darījumu izmaksas visiem tiem finanšu instrumentiem, kas netiek atzīti patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos. Finanšu aktīvu iegāde vai pārdošana, kas paredz aktīvu piegādi noteiktā laika posmā, kuru nosaka ar konkrētiem tirgus noteikumiem vai vienošanos (regulāri tirdzniecības darījumi), tiek atzīta iegādes/ pārdošanas brīdī, t.i., datumā, kad Koncerns un Mātesabiedrība ir apņēmusies iegādāties vai pārdot aktīvu.

Finanšu aktīvi

Koncerns un Mātesabiedrība klasificē savus finanšu aktīvus saskaņā ar 9. SFPS šādās novērtējuma kategorijās:

- tie, kas turpmāk jānovērtē patiesajā vērtībā (ar atspoguļojumu pārējos visaptverošajos ienākumos vai peļņā vai zaudējumos), un
- tie, kas jānovērtē amortizētajā iegādes vērtībā.

Finanšu aktīvu klasifikācija

Parāda instrumentu klasifikācija ir atkarīga no Koncerna un Mātesabiedrības finanšu aktīvu vadības ieviestā biznesa modeļa, kā arī no tā, vai līgumiskās naudas plūsmas sastāv tikai no pamatsummas un procentu maksājumiem (TPPM). Ja parāda instrumentu tur, lai iekasētu naudas plūsmas, to var uzskaitīt amortizētajā iegādes vērtībā, ja tas atbilst TPPM prasībām. Finanšu aktīvi, kuru naudas plūsmas neatbilst TPPM prasībām, jāvērtē patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu peļņas vai zaudējumu pārskatā (PVPZA), piemēram, atvasinātie finanšu instrumenti. Iegultie atvasinātie instrumenti netiek atdalīti no finanšu aktīviem, bet tos iekļaujot finanšu aktīvu sastāvā, tiek izvērtētas TPPM prasības.

Pašu kapitāla instrumentus vienmēr novērtē patiesajā vērtībā. Tomēr Vadībai ir iespēja izdarīt neatsaucamu izvēli uzrādīt patiesās vērtības izmaiņu pārējos apvienotajos ienākumos, ja instrumentu netur tirdzniecības nolūkā. Ja pašu kapitāla instrumentu tur tirdzniecībai, izmaiņas patiesajā vērtībā jāuzrāda peļņas vai zaudējumu pārskatā.

Parāda instrumenti

Parāda instrumentu turpmākā novērtēšana ir atkarīga no Koncerna un Mātesabiedrības uzņēmējdarbības modeļa aktīvu pārvaldīšanas un aktīvu naudas plūsmas raksturlielumiem. Koncerns un Mātesabiedrība klasificē visus savus parāda instrumentus (tai skaitā noguldījumus kredītiestādēs) amortizētajā iegādes vērtībā: aktīvus, kurus tur līgumā paredzēto naudas plūsmu iekasēšanai, ja šīs naudas plūsmas ir tikai pamatsummas un procentu maksājumi, novērtē amortizētajā iegādes vērtībā. Jebkuru peļņu vai zaudējumu, kas rodas no atzīšanas pārtraukšanas, atzīst tieši peļņā vai zaudējumos. Vērtības samazināšanos uzrāda kā atsevišķu posteni peļņas vai zaudējumu pārskatā.

Pašu kapitāla instrumenti patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu pārējos visaptverošajos ienākumos

Pēc sākotnējās atzīšanas Koncerns un Mātesabiedrība novērtē visus kapitāla instrumentus patiesajā vērtībā. Ja vadība ir izvēlējusies uzrādīt patiesās vērtības peļņu vai zaudējumus no kapitāla instrumentiem pārējos visaptverošajos ienākumos, tad pēc atzīšanas pārtraukšanas patiesās vērtības izmaiņas netiek pārklasificētas peļņā vai zaudējumos.

Dividendes no šādiem ieguldījumiem turpina atzīt peļņā vai zaudējumos, ja Koncernam un Mātesabiedrībai ir noteiktas tiesības saņemt maksājumus.

Zaudējumus no vērtības samazināšanās (un apvērstos zaudējumus no vērtības samazināšanās) no kapitāla ieguldījumiem, kas novērtēti patiesajā vērtībā pārējos visaptverošajos ienākumos, neuzrāda atsevišķi no citām patiesās vērtības izmaiņām.

9. SFPS sākotnējā piemērošanas brīdī Mātesabiedrība ir klasificējusi visus ieguldījumus pašu kapitāla instrumentos, kas netiek turēti tirdzniecībai, kategorijā ar patiesās vērtības atspoguļojumu pārējos visaptverošajos ienākumos.

Nauda

Nauda un naudas ekvivalenti sastāv no naudas līdzekļu atlikumiem banku norēķinu kontos.

Finanšu aktīvu vērtības samazināšanās

Vērtības samazinājums tiek atzīts atbilstoši sagaidāmo kredītzaudējumu (SKZ, *expected credit loss*) modelim. Koncerns un Mātesabiedrība finanšu aktīva sākotnējās atzīšanas brīdī atzīst tūlītējos zaudējumus, kas ir vienādi ar 12 mēnešu SKZ, arī tad, ja finanšu aktīvi ir bez vērtības samazināšanās pazīmēm (parādiem no līgumiem ar klientiem un citiem debitoriem atzīst to mūža SKZ). Notiekot būtiskam kredītriska pieaugumam, vērtības samazinājumu mēra, izmantojot aktīva mūža SKZ, nevis 12 mēnešu SKZ. Modelis iekļauj operacionālus atvieglumus parādiem no līgumiem ar klientiem.

Individuāli novērtētajiem finanšu aktīviem būtisks kredītriska palielinājums tiek definēts kā reitinga samazinājums zem investīciju reitinga vai izmaiņas dalībnieku sastāvā, kas var negatīvi ietekmēt ārējo kredītreitingu. Portfeļa līmenī vērtētajiem finanšu aktīviem būtisks kredītriska pieaugums tiek definēts kā maksājuma kavējums un debitora maksātnespēja.

Koncerns un Mātesabiedrība ir piemērojusi 9. SFPS pieļautos operacionālos atvieglumus attiecībā uz parādu no līgumiem ar klientiem vērtēšanu – parādus grupē pēc to kredīt kvalitātes un kavējuma dienām, piemērojot sagaidāmo kredītzaudējumu procentu katrai attiecīgajai grupai. SKZ likmes ir aplēstas, ņemot vērā pēdējo trīs gadu maksājumu vēsturi, koriģējot šo rādītāju ar mērķi ņemt vērā informāciju par tagadni un nākotnes prognozēm.

Saistīto pušu parādi, kā arī saistītajām pusēm izsniegtie aizdevumi tiek izdalīti atsevišķā grupā, kuras SKZ rēķina, ņemot vērā ne tikai pagātnes pieredzi, bet arī to galējā īpašnieka – Latvijas Republikas – kredītreitingu un nākotnes attīstības prognozes.

Lai gan nauda un depozīti ar sākotnējo atmaksas termiņu mazāku par trīs mēnešiem arī ir pakļauti SKZ aprēķināšanas prasībām 9. SFPS ietvaros, noteiktā sagaidāmo kredītzaudējumu vērtība ir nebūtiska, ņemot vērā to, ka pārsvarā visa nauda un depozīti ar sākotnējo atmaksas termiņu mazāku par trīs mēnešiem tiek turēti tādās finanšu institūcijās, kurām pašām vai to mātes bankām ir investīciju kategorijas kredītreitings (pārsvarā A līmeņa kredītreitings) (1. pakāpe).

Uzkrājums vērtības samazinājumam tiek iekļauts atsevišķā uzkrājumu kontā, un zaudējumi tiek atzīti peļņas vai zaudējumu pārskatā. Ja nākamajā periodā pēc vērtības samazināšanās atzīšanas zaudējumu summa samazinās un šis samazinājums var būt objektīvi saistīts ar notikumu pēc vērtības samazināšanās atzīšanas (piemēram, uzlabojas debitora kredītreitings), tad iepriekš atzīto zaudējumu no vērtības samazināšanās apvērse tiek atzīta peļņas vai zaudējumu pārskatā.

Finanšu aktīvu atzīšanas pārtraukšana

Finanšu aktīva (vai arī, ja iespējams, finanšu aktīva daļas vai līdzīgu finanšu aktīva posteņu grupas daļas) atzīšanas pārtraukšana notiek, kad:

- izbeidzas līgumā paredzētās tiesības uz naudas plūsmu no attiecīgā finanšu aktīva,
- Koncerns un Mātesabiedrība nodod līgumā paredzētās tiesības uz naudas plūsmu no attiecīgā finanšu aktīva vai uzņemas pārskaitīt saņemtos naudas līdzekļus trešajām personām pilnā apmērā bez būtiskas kavēšanās atbilstoši starpniecības līgumam; vai arī, ja a) Koncerns un Mātesabiedrība būtībā ir nodevuši visus finanšu aktīva riskus un ieguvumus un ja b) Koncerns un Mātesabiedrība nav ne nodevuši, ne saglabājuši būtībā visus finanšu aktīva riskus un ieguvumus, bet ir nodevuši kontroli pār finanšu aktīvu.

Finanšu saistības

Finanšu saistības tiek novērtētas amortizētajā iegādes vērtībā vai patiesajā vērtībā ar atspoguļojumu peļņā vai zaudējumos. Visas Koncerna un Mātesabiedrības finanšu saistības ir finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā.

Finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā

Finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā sākotnēji atzīst to patiesajā vērtībā. Turpmākajos periodos finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā tiek atspoguļotas amortizētajā iegādes vērtībā, pielietojot efektīvo procentu likmi. Finanšu saistības amortizētajā iegādes vērtībā tiek klasificētas kā īstermiņa saistības, ja maksājuma termiņš ir viens gads vai mazāk. Ja maksājuma termiņš pārsniedz vienu gadu, tad tās tiek uzrādītas kā ilgtermiņa saistības.

Finanšu saistību atzīšanas pārtraukšana

Koncerns un Mātesabiedrība pārtrauc atzīt finanšu saistības, ja tās līgumsaistības tiek izpildītas vai atceltas, vai arī tās zaudē spēku. Koncerns un Mātesabiedrība pārtrauc atzīt finanšu saistības arī tad, ja to noteikumi ir grozīti, un grozīto saistību naudas plūsmas ir būtiski atšķirīgas, un tādā

gadījumā jaunas finanšu saistības, kuru pamatā ir grozītie noteikumi, tiek atzītas patiesajā vērtībā. Attiecībā uz finanšu saistību atzīšanas pārtraukšanu starpību starp dzēsto uzskaites vērtību un samaksāto atlīdzību (ieskaitot pārvestos ne-naudas aktīvus vai uzņemtās saistības) atzīst peļņā vai zaudējumos.

2.2. DARĪJUMI ĀRVALSTU VALŪTĀS

a) Funkcionālā un uzrādīšanas valūta

Koncerna finanšu pārskatu posteņi tiek mērīti tās ekonomiskās vides valūtā, kurā Koncerns darbojas (funkcionālā valūta). Finanšu pārskati ir sagatavoti un visi posteņi ir uzrādīti *euro* (EUR), kas ir Koncerna un Mātesabiedrības funkcionālā un uzrādīšanas valūta.

b) Darījumi un atlikumi

Visi darījumi ārvalstu valūtās ir pārvērtēti funkcionālajā valūtā pēc attiecīgo darījumu veikšanas dienā noteiktajiem valūtas kursiem. Monetārie aktīvi un saistības, kas izteiktas ārvalstu valūtās, tiek pārvērtētas funkcionālajā valūtā pēc valūtas kursa pārskata gada pēdējā dienā. Gūtie ienākumi vai zaudējumi tiek iekļauti attiecīgā perioda peļņas vai zaudējumu pārskatā. Nemonetārās pozīcijas, kas tiek novērtētas pēc sākotnējās vērtības ārvalstu valūtā, ir pārvērtētas pēc valūtas kursa sākotnējā darījuma dienā.

2.3. NEMATERIĀLIE IEGULDĪJUMI UN PAMATLĪDZEKĻI

Nemateriālie ieguldījumi sākotnēji tiek uzskaitīti iegādes vērtībā. Pēc sākotnējās atzīšanas nemateriālie ieguldījumi tiek vērtēti iegādes vērtībā, atskaitot uzkrāto amortizāciju un uzkrātos zaudējumus vērtības samazinājumam. Datorprogrammu licences, datorprogrammas un ar to ieviešanu saistītās izmaksas tiek uzskaitītas nemateriālajos ieguldījumos, un to amortizācija tiek aprēķināta pēc lineārās metodes šo aktīvu lietderīgās izmantošanas laikā, kas nepārsniedz 5 gadus.

Mātesabiedrības un Koncerna pamatlīdzekļi (izņemot elektroenerģijas pārvades inženierbūves, gāzes pārvades ēkas un būves, pārvades līnijas un tehnoloģiskās iekārtas, un pārējās elektroenerģijas pārvades iekārtas) ir uzrādīti iegādes vērtībā, atskaitot uzkrāto nolietojumu un vērtības samazināšanās zaudējumus. Iegādes izmaksās tiek iekļauti izdevumi, kas ir tieši saistīti ar pamatlīdzekļa iegādi. Zeme netiek nolietota. Pamatlīdzekļu nolietojums tiek aprēķināts, izmantojot lineāro metodi, lai attiecinātu pamatlīdzekļu vērtību uz tā aplēsto lietderīgās lietošanas laiku (ņemot vērā pamatlīdzekļa atlikušo vērtību).

Pamatlīdzekļu grupa	Lietderīgais kalpošanas laiks, gadi
Ēkas un būves:	
Ēkas	40 - 150
Elektrostaciju būves	50
Transporta būves (laukumi, ceļi)	30 - 50
Pārējās inženierbūves	15 - 65
Pārvades līnijas:	
Augstsprieguma elektroenerģijas pārvades līnijas	50
Pārējās pārvades līnijas	20-30
Tehnoloģiskās iekārtas:	
Transformatori	30 - 40
Apakšstaciju tehnoloģiskās iekārtas, 110 kV-330 kV	20 - 40
Pārējās tehnoloģiskās iekārtas	10 - 15
Pārējie pamatlīdzekļi	2 – 20

Koncerna un Mātesabiedrības galvenās pamatlīdzekļu grupas ir ar elektroenerģijas pārvades aktīviem saistītais nekustamais īpašums (ēkas un būves), elektroenerģijas pārvades līnijas un tehnoloģiskās iekārtas, ar dabasgāzes pārvadi un uzglabāšanu saistītās ēkas, dabasgāzes pārvades gāzesvadi un ar tiem saistītās tehnoloģiskās iekārtas, Inčukalna pazemes gāzes krātuves būves, ar dabasgāzes pārvadi saistītās iekārtas un mašīnas.

Elektroenerģijas pārvades inženierbūves, gāzes pārvades ēkas un būves, pārvades līnijas un tehnoloģiskās iekārtas, un pārējās elektroenerģijas pārvades iekārtas finanšu pārskatos ir uzrādītas pārvērtētajā vērtībā. Pārvērtēšanu veic pietiekami regulāri, lai šo aktīvu uzskaites vērtība būtiski neatšķirtos no tās, kas tiktu noteikta, izmantojot patieso vērtību pārskata perioda beigās (bet vismaz reizi piecos gados). Pārējos pamatlīdzekļus, tostarp zemi, tehnoloģisko dabasgāzi pārvades vados un pamatlīdzekļu rezerves daļu avārijas rezervi, uzskaita iegādes vērtībā.

Pārvērtēšanas rezultātā radies vērtības pieaugums tiek atzīts visaptverošo ienākumu pārskatā kā "Ilgtermiņa aktīvu pārvērtēšanas rezerves" izmaiņas pašu kapitālā. Ja pārvērtēšanas rezultātā ir radies vērtības samazinājums, tas vispirms tiek norakstīts no iepriekšējos gados visaptverošajos ienākumos atzītā vērtības pieauguma, ja samazinājums pārsniedz pārvērtēšanas rezervi, tad pārsniegums tiek atzīts pārskata gada peļņas vai zaudējumu pārskatā.

Pārvērtēšanas datumā sākotnējo uzskaites vērtību un uzkrāto nolietojumu palielina vai samazina proporcionāli aktīva uzskaites vērtības izmaiņām tā, lai aktīva uzskaites vērtība pēc pārvērtēšanas būtu vienāda ar tā pārvērtēto vērtību. Ilgtermiņa aktīvu pārvērtēšanas rezervi samazina un pārnes uz nesadalīto peļņu brīdī, kad pārvērtētais pamatlīdzeklis tiek norakstīts vai atsavināts. Pārvērtēšanas rezervi nedrīkst sadalīt dividendēs, ieguldīt pamatkapitālā, izlietot zaudējumu segšanai, ieskaitīt citās rezervēs, ne arī izmantot citiem mērķiem.

Turpmākās izmaksas tiek iekļautas aktīva bilances vērtībā vai atzītas kā atsevišķs aktīvs tikai tad, kad pastāv liela varbūtība, ka ar šo posteni saistītie nākotnes saimnieciskie labumi ieplūdis Koncernā vai Mātesabiedrībā un šā posteņa izmaksas var ticami noteikt. Šādas izmaksas tiek norakstītas attiecīgā pamatlīdzekļa atlikušajā lietderīgās lietošanas periodā.

Pamatlīdzekļu kārtējo remontu un uzturēšanas izmaksas tiek iekļautas tā perioda peļņas vai zaudējumu pārskatā, kurā tās ir radušās.

Peļņa vai zaudējumi no pamatlīdzekļu izslēgšanas tiek aprēķināti kā starpība starp pamatlīdzekļa bilances vērtību un pārdošanas rezultātā gūtajiem ieņēmumiem un iekļauti tā perioda peļņas vai zaudējumu pārskatā, kurā tie radušies. Kad tiek pārdoti pārvērtētie pamatlīdzekļi, uz konkrēto pamatlīdzekļi attiecināmā pārvērtēšanas rezerves summa tiek pārnesta uz nesadalīto peļņu.

Ja kāda nemateriālā ieguldījuma vai pamatlīdzekļa bilances vērtība ir augstāka par tā atgūstamo vērtību, attiecīgā nemateriālā ieguldījuma vai pamatlīdzekļa vērtība tiek nekavējoties norakstīta līdz tā atgūstamajai vērtībai. Atgūstamā vērtība ir augstākā no attiecīgā nemateriālā ieguldījuma vai pamatlīdzekļa patiesās vērtības, atskaitot pārdošanas izmaksas, vai lietošanas vērtības (skat. arī 10. pielikumu).

2.4. ILGTERMIŅA FINANŠU IEGULDĪJUMI

Citi ilgtermiņa finanšu ieguldījumi ir ieguldījumi citu uzņēmumu pašu kapitālā, kuros Mātesabiedrībai un Koncernam nav būtiskas ietekmes vai kontroles.

Saskaņā ar 9. SFPS pašu kapitāla instrumenti pēc sākotnējās atzīšanas tiek novērtēti patiesajā vērtībā. Mātesabiedrība un Koncerns izvēlējās 9. SFPS atļauto pieeju, sākotnēji atzīstot finanšu aktīvu, izvēlēties klasificēt pašu kapitāla instrumentus, kas netiek turēti tirdzniecībai, patiesajā vērtībā ar pārvērtēšanu pārējos visaptverošajos ienākumos.

2.5. NOMA

Līguma noslēgšanas brīdī Koncerns un Mātesabiedrība izvērtē, vai līgums ir noma vai ietver nomu. Līgums ir noma vai ietver nomu, ja līgums piešķir tiesības kontrolēt identificējama aktīva izmantošanu noteiktu laika periodu apmērā pret atlīdzību.

Koncerns un Mātesabiedrība kā nomnieks

Noslēdzot līgumu, Koncerns un Mātesabiedrība izvērtē, vai līgums ir noma vai ietver nomu. Koncerns un Mātesabiedrība atzīst tiesības lietot aktīvu un atbilstošās nomas saistības attiecībā uz visiem nomas līgumiem, kuros tas ir nomnieks; izņēmumi ir iespējami attiecībā uz īstermiņa nomu (kur

nomas termiņš ir 12 mēneši vai mazāk) un zemas vērtības aktīvu nomu (piemēram, planšetdatoru, personālo datoru, biroja inventāra, nelielu iekārtu un tālruņu nomu).

Sākotnējās atzīšanas brīdī, Koncerns un Mātesabiedrība nomas saistības novērtē kā šajā datumā nenomaksāto nomas maksājumu pašreizējo vērtību. Nomas maksājumus diskontē, izmantojot nomā ietverto procentu likmi. Ja šo likmi nav iespējams viegli noteikt, Koncerns un Mātesabiedrība izmanto savu salīdzināmo aizņēmumu procentu likmi.

Nomas maksājumi, ko iekļauj nomas saistību apmērā, ietver šādus maksājumus:

- fiksētos nomas maksājumus (tostarp pēc būtības fiksētos nomas maksājumus), atskaitot saņemamos nomas veicināšanas maksājumus;
- mainīgos nomas maksājumus, kas ir atkarīgi no indeksa vai likmes un sākotnēji tikuši novērtēti, izmantojot indeksu vai likmi sākotnējās atzīšanas datumā;
- summas, kas nomniekam būtu jāmaksā kā atlikušās vērtības garantijas;
- pirkšanas iespējas izmantošanas cenu, ja ir pietiekams pamats uzskatīt, ka nomnieks izmantos šo iespēju;
- soda naudas maksājumus par nomas izbeigšanu, ja nomas termiņš atspoguļo, ka nomnieks izmanto iespēju izbeigt nomu.

Nomas saistības ir uzrādītas kā atsevišķa pozīcija pārskatā par finanšu stāvokli.

Nomas saistības vēlāk novērtē amortizētajā iegādes vērtībā, izmantojot efektīvās procentu likmes metodi, samazinot uzskaites vērtību, lai atspoguļotu veiktos nomas maksājumus.

Koncerns un Mātesabiedrība pārvērtē nomas saistības (un attiecīgi koriģē saistītās tiesības lietot aktīvu) ikreiz, kad:

- nomas termiņš ir mainījies vai ir kāds būtisks notikums vai apstākļu maiņa, kā rezultātā mainās iegādes opcijas vērtējums, un šajā gadījumā nomas saistības tiek pārvērtētas, diskontējot pārskatītos nomas maksājumus, izmantojot pārskatīto diskonta likmi;
- nomas maksājumi mainās indeksa vai likmes izmaiņas dēļ vai paredzami maksājumi mainās garantētas atlikušās vērtības dēļ; šādos gadījumos nomas saistības pārvērtē, diskontējot pārskatītos nomas maksājumus, izmantojot sākotnēji piemēroto diskonta likmi (ja vien nomas maksājumu izmaiņas nerodas mainīgās procentu likmes izmaiņas dēļ, šajā gadījumā tiek izmantota pārskatītā diskonta likme), nomas līgums tiek mainīts, un nomas izmaiņas netiek uzskaitītas kā atsevišķa noma, un šādā gadījumā nomas saistības tiek pārvērtētas, pamatojoties uz modificētā nomas līguma termiņu, diskontējot pārskatītos nomas maksājumus, izmantojot pārskatītu diskonta likmi modifikācijas spēkā stāšanās dienā.

Tiesības lietot aktīvu ietver atbilstošo nomas saistību sākotnējo novērtējumu, nomas maksājumus, kas veikti sākuma dienā vai pirms tās, atskaitot saņemtās nomas atlaides un visas sākotnējās tiešās izmaksas. Pēc tam tos novērtē pēc izmaksām, no kurām atskaitīts uzkrātais nolietojums un zaudējumi no vērtības samazināšanās.

Tiesības lietot aktīvu tiek amortizētas līguma darbības periodā.

Koncerns un Mātesabiedrība kā iznomātājs

Koncernam un Mātesabiedrībai kā iznomātājiem ir tikai operatīvās nomas līgumi. Ieņēmumi no nomas tiek atzīti, pamatojoties uz nomas maksājuma summu, kas noteikta atbilstoši noteiktajai maksai par katru nomas līgumu un tiek atzīta pēc lineārās metodes nomas termiņa laikā.

2.6. KRĀJUMI

Krājumi uzrādīti zemākajā no pašizmaksas vai neto pārdošanas vērtības. Neto pārdošanas vērtība ir aplēstā pārdošanas cena parastās uzņēmējdarbības gaitā, atskaitot piemērojamās mainīgās pārdošanas izmaksas. Pašizmaksa aprēķināta, izmantojot vidējo svērto metodi, izņemot dabasgāzi, kuru uzskaita pēc FIFO metodes. Krājumus atzīst izdevumos peļņas vai zaudējuma aprēķinā pārskata periodā, kad tie ir izlietoti.

Krājumu pirkšanas izmaksas ietver pirkšanas cenu, ievadmuitu un citus nodokļus un nodevas, transportēšanas un ar to saistītās izmaksas, kā arī citas izmaksas, kas tieši saistītas ar materiālu un preču piegādi. Nosakot krājumu vērtību, tiek atskaitītas tirdzniecības atlaides, rabati un tiem līdzīgas atlaides.

Krājumu apjoms gada beigās tiek pārbaudīts, veicot inventarizāciju.

2.7. NĀKAMO PERIODU IEŅĒMUMI

Nākamo periodu ieņēmumus veido dotācijas, pārslodzes vadības ieņēmumi un maksa par pieslēgumu pārvades sistēmai.

Dotācijas

Dotācijas tiek atzītas, ja ir pietiekama pārlicība, ka dotācija tiks saņemta un visi saistītie nosacījumi tiks izpildīti. Nosacījumu apraksts sniegts 19. pielikumā. Dotācijas tiek atzītas kā ienākumi tajā periodā, kas nepieciešams, lai tās sistemātiski saskaņotu ar saistītajām izmaksām, kuru kompensēšanai tās paredzētas.

Ar aktīviem saistītas dotācijas

Dotācijas, kas saistītas ar pamatlīdzekļu iegādi, tiek atzītas patiesajā vērtībā kā nākamo periodu ieņēmumi un tiek kreditētas peļņas vai zaudējumu pārskatā, izmantojot lineāro metodi saistīto aktīvu paredzamajā lietošanas laikā.

Dotācijas, kas saistītas ar izdevumu posteņiem

Ja dotācija attiecas uz izdevumu posteņiem un tai ir pievienoti vairāki nosacījumi, to sākotnēji atzīst patiesajā vērtībā kā nākamo periodu ieņēmumus. Šīm dotācijām pievienotie nosacījumi ir – dotācija izmantojama tikai saistīto izdevumu segšanai, tikai paredzētajam mērķim, izlietotā summa ir identificējama un atsevišķi jāuzskaita (nodrošinot atsevišķus grāmatvedības reģistrus). Dotācijas tiek sistemātiski ieskaitītas ieņēmumos tajos periodos, kad saistītās izmaksas, kuras paredzēts kompensēt, tiek iekļautas izdevumos.

Dotācija, kas saņemama kā kompensācija par izdevumiem vai zaudējumiem, kas jau radušies, vai ar mērķi sniegt tūlītēju finansiālu atbalstu uzņēmumam bez turpmākām izmaksām, tiek atzīta tā perioda peļņā vai zaudējumos, kurā tā kļūst saņemama.

Sastrēgumu vadība uz robežām (izsoles) un elektriskās jaudas pārslodzes likvidācija

AS "Augstsprieguma tīkls" saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 13. panta ceturto daļu un 13¹. panta sesto daļu īsteno pārvades sistēmas sastrēgumu un pārslodzes vadību, kā arī saņem maksu par šķērsriezuma ierobežotās jaudas izsoli atbilstoši pārvades sistēmu operatoru savstarpējās kompensācijas mehānismam un noslēgtajiem līgumiem.

Situācijās, kad tirgus dalībnieki pieprasa vairāk elektroenerģijas pārrobežu jaudas, nekā tas ir tehniski iespējams, pārrobežu elektroenerģijas jaudas tiesības tiek pārdotas īpašās izsolēs. Saskaņā ar šajās izsolēs izmantoto principu 50% no izsoles ieņēmumiem pieder jebkuras valsts pārvades sistēmas operatoram. Izsoļu veidi:

1. Kārtējās dienas tirgus izsoles ieņēmumi veidojas no starpības starp Latvijas un kaimiņu Nord Pool elektroenerģijas biržas cenu apgabalu ikstundas biržas cenām. Elektroenerģijas birža saņem minēto cenu starpību un nodod to attiecīgajiem pārvades sistēmu operatoriem.
2. Ilgtermiņa pārvades jaudas izsole, kuras mērķis ir samazināt starpreģionu cenu risku, kas izriet no pārvades jaudas trūkuma. Latvijas un Igaunijas sistēmu operatori AS Augstsprieguma tīkls un AS Elering piedāvā pārvades tiesību izsoles (FTR) gada, ceturkšņa un mēneša griezumā. Tirgus dalībniekiem, kuri ir iegādājušies FTR jaudu, ir tiesības uz nākamās dienas tirgus izsoles ieņēmumiem par tādu pašu apjomu. Izsoles organizē un ieņēmumus sadala Vienotā sadales platforma (SAP) Eiropas sistēmas operatoru pakļautībā, ko pārvalda Kopīgais sadales birojs (JAO).

Saskaņā ar Eiropas Komisijas un Eiropas Padomes Regulas Nr. 714/2009 "Par nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi tīklam elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībā un par Regulas (EK) Nr. 1228/2003 atcelšanu" (turpmāk – Regula) 16. pantu visus ieņēmumus, kas rodas starpsavienojuma jaudu piešķiršanas rezultātā, izmanto vienam vai vairākiem nolūkiem:

- a) piešķirtās jaudas faktiskās pieejamības nodrošināšanai un/vai
- b) starpsavienojumu jaudas saglabāšanai vai uzlabošanai, izmantojot ieguldījumus tīklā, jo īpaši jaunos starpsavienojumos;

c) ja ieņēmumus nevar efektīvi izmantot iepriekš minētajiem nolūkiem, tos var, ņemot vērā attiecīgo dalībvalstu regulatīvo iestāžu apstiprinājumu, līdz maksimālajai vērtībai, par ko lemj regulatīvās iestādes, izmantot kā ieņēmumus, ko valsts regulatīvās iestādes ņem vērā, apstiprinot tīkla tarifu aprēķina metodiku un/vai nosakot tīkla tarifus.

Ievērojot Regulas nosacījumus, ieņēmumi no pārslodzes vadības, kas netiek izmantoti pārslodzes un sastrēgumu novēršanai pārvades tīklā, tiek atspoguļoti bilancē nākamo periodu ieņēmumu sastāvā. Pēc šo ieņēmumu izlietošanas konkrēta ilgtermiņa ieguldījuma projekta, ko nosaka Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija, finansēšanai, nākamo periodu ieņēmumi tiek amortizēti, pakāpeniski atzīstot šos ieņēmumus kārtējā pārskata gada peļņas vai zaudējumu pārskatā (postenis "Pārējie ieņēmumi") atbilstoši izveidotā ilgtermiņa ieguldījuma amortizācijas/nolietojuma periodam.

Saskaņā ar ieņēmumu un izmaksu saskaņošanas principu pārslodzes vadības ieņēmumi, kas tiek izmantoti pārslodzes un sastrēgumu novēršanai pārvades tīklā, tiek uzrādīti peļņas vai zaudējumu pārskatā bruto vērtībā "Pārējo ieņēmumu" postenī tajā pašā periodā, kad tiek uzrādītas ar sastrēgumu un pārslodzes novēršanu saistītās izmaksas.

Saskaņā ar Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodiku, SPRK sniegto atļauju, 2022. gadā elektroenerģijas pārvades zudumu un tehnoloģiskā procesa nodrošināšanas izmaksu segšanai novirzīti pārslodzes maksas ieņēmumi 36 540 tūkst. EUR apmērā. Minētie pārslodzes maksas ieņēmumi uzrādīti peļņas vai zaudējumu pārskatā postenī "Ieņēmumi" (skat. arī 4. pielikumu).

2.8. DARBINIEKU LABUMI

a) Noteiktu iemaksu plāni

Koncerns un Mātesabiedrība darbinieku vārdā veic ikmēneša iemaksas slēgtajā fiksētu iemaksu pensiju plānā. Plānu pārvalda akciju sabiedrība "Pirmais slēgtais pensiju fonds", kurā Mātesabiedrībai ir līdzdalība. Koncernam un Mātesabiedrībai, veicot iemaksas fiksētu iemaksu pensiju plānā, nerodas papildu juridiskas vai prakses radītas saistības veikt papildu maksājumus, ja plānam nav pietiekamu līdzekļu, lai izmaksātu visus darbinieku pabalstus par darbinieka sniegtajiem pakalpojumiem esošajā vai iepriekšējos periodos. Iemaksas tiek veiktas 6% apmērā no katra pensiju plāna dalībnieka algas. Pensiju iemaksas tiek atzītas kā izdevumi pēc uzkrāšanas principa un iekļautas personāla izmaksās.

b) Noteiktu labumu plāni

Papildus iepriekšminētajam pensiju plānam Koncerns un Mātesabiedrība nodrošina noteiktus pēcnodarbinātības labumus (noteikto saistību pienākumi) tiem darbiniekiem, kuru nodarbinātības nosacījumi atbilst noteiktiem kritērijiem. Pabalstu saistības tiek aprēķinātas katru gadu, ņemot vērā esošo algas līmeni un to darbinieku, kuriem ir jāsaņem maksājumi, skaitu, vēsturisko darba attiecību izbeigšanas gadījumu skaitu, kā arī aktuāra pieņēmumus. Neatkarīgi aktuāri katru gadu pārrēķina noteiktās pabalstu saistības.

Pabalsta saistību pašreizējo vērtību nosaka, diskontējot aplēstās nākotnes naudas plūsmas, izmantojot valsts obligāciju tirgus likmes. Neto procentu izmaksas tiek aprēķinātas, piemērojot diskonta likmi noteiktā saistību pienākuma neto atlikumam. Šīs izmaksas ir iekļautas darbinieku saistību izdevumos peļņas vai zaudējumu pārskatā.

Aktuāra ieguvumi vai zaudējumi, kas radušies no pieredzē balstītiem aprēķiniem un izmaiņām aktuāra pieņēmumos, tiek iekļauti visaptverošo ienākumu pārskatā tajā pārskata periodā, kad tie radušies, atsevišķā rezervē "Pēcnodarbinātības pabalstu plāna pārvērtēšanas rezerve". Tie ir iekļauti nesadalītajā peļņā pašu kapitāla izmaiņu pārskatā un bilancē.

Noteiktā saistību pienākuma pašreizējās vērtības izmaiņas, kas izriet no plāna grozījumiem vai samazinājumiem, nekavējoties tiek atzītas peļņas vai zaudējumu pārskatā kā ar iepriekš saņemto pakalpojumu saistītās darba izmaksas.

c) Uzkrātās neizmantoto ikgadējo atvaļinājumu izmaksas

Uzkrātās neizmantoto ikgadējo atvaļinājumu izmaksas tiek aprēķinātas katram darbiniekam, reizinot neizmantoto atvaļinājuma dienu skaitu pārskata gada beigās ar vidējo dienas darba samaksu pārskata gada pēdējos sešos mēnešos un pieskaitot darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu daļu.

2.9. UZŅĒMUMU IENĀKUMA NODOKLIS

Uzņēmumu ienākuma nodoklis

Uzņēmumu ienākuma nodoklis tiek maksāts par sadalīto peļņu (atskaitot no meitas sabiedrībām saņemtās dividendes) un nosacīti sadalīto peļņu (piemēram, ar saimniecisko darbību nesaistītos izdevumus, un citus likumā noteiktus specifiskus gadījumus). Gan sadalītajai peļņai, gan pārējiem nosacītās peļņas objektiem tiek piemērota nodokļa likme 20% apmērā no tās bruto summas vai 20/80 no neto izdevumiem.

Uzņēmumu ienākuma nodoklis par dividendēm tiek atzīts peļņas vai zaudējumu pārskatā kā izdevumi tajā pārskata periodā, kad tiek deklarētas attiecīgās dividendes, savukārt attiecībā uz pārējiem nosacītās peļņas objektiem – brīdī, kad izmaksas radušās pārskata gada ietvaros neatkarīgi no maksājuma veikšanas brīža.

Atliktais uzņēmumu ienākuma nodoklis

Atliktā uzņēmumu ienākuma nodokļa saistības tiek atzītas konsolidētajos finanšu pārskatos par Mātessabiedrības meitassabiedrību nesadalīto peļņu, kas tiks aplikta ar nodokļiem, sadalot to pārskatāmā nākotnē. Citi atliktā nodokļa aktīvi un saistības netiek atzīti.

2.10. UZKRĀJUMI

Uzkrājumi tiek atzīti, kad Koncernam vai Mātessabiedrībai pagātnes notikuma rezultātā ir radušās pašreizējās saistības; ir ticams, ka saistību izpildei būs nepieciešama ekonomiskus labumus ietverošu resursu aizplūšana un kad var veikt ticamu saistību apjoma aplēsi. Uzkrājumi nākotnes saimnieciskās darbības zaudējumiem netiek atzīti.

Bilancē uzkrājumi tiek uzrādīti, iespējami precīzi nosakot to izdevumu summu, kas būtu nepieciešama, lai dzēstu saistības bilances datumā. Uzkrājumi tiek izmantoti tikai tiem izdevumiem, attiecībā uz kuriem uzkrājumi tika sākotnēji atzīti, un uzkrājumi tiek samazināti gadījumā, ja iespējamā resursu aizplūšana vairs nav paredzama.

Uzkrājumi tiek novērtēti, ņemot vērā to izdevumu pašreizējo vērtību, kas ir sagaidāmi, lai nokārtotu pastāvošās saistības, izmantojot pirmsnodokļu likmi, kas atspoguļo pašreizējo tirgus vērtējumu par naudas vērtību un saistībām raksturīgos riskus kā diskonta likmi. Uzkrājumu palielinājums laika gaitā tiek atzīts kā procentu izdevumi.

2.11. IEŅĒMUMU ATZĪŠANA

Ieņēmumi no klientiem 15.SFPS darbības jomā ir pamatdarbības rezultātā pārdotās produkcijas un sniegto pakalpojumu vērtība. Koncerns un Mātessabiedrība veic uzskaiti līgumiem ar klientu tikai tad, ja ir izpildīti visi turpmākie kritēriji:

- a) līguma puses ir apstiprinājušas līgumu (rakstiski, mutiski vai saskaņā ar citu ierasto komercdarbības praksi) un ir apņēmušās izpildīt savus attiecīgos pienākumus;
- b) var noteikt katras puses tiesības attiecībā uz nododamajām precēm vai pakalpojumiem;
- c) var noteikt maksājumu noteikumus par nododamajām precēm vai pakalpojumiem;
- d) līgumam ir komerciāls raksturs (t. i., ir paredzams, ka līguma rezultātā mainīsies nākotnes naudas plūsmu risks, grafiks vai summa);
- e) pastāv varbūtība, ka sabiedrība iekasēs atlīdzību, kas tai pienāksies apmaiņā pret precēm vai pakalpojumiem, kas tiks nodoti klientam.

Novērtējot, vai ir iespējams iekasēt atlīdzības summu, Koncerns un Mātessabiedrība ņem vērā tikai klienta spējas un nodomu laikus atmaksāt atlīdzības summu.

Izpildes pienākums ir līgumos ar Koncerna un Mātessabiedrības klientiem noteikts apsolījums (tieši vai netieši norādīts) nodot klientiem vai nu atšķirīgas preces un pakalpojumus, vai arī tādu atšķirīgu preču un pakalpojumu virkni, kas būtībā ir vienādas, un kam ir tādas pašas iezīmes attiecībā uz nodošanu klientam.

Apsolītās preces vai pakalpojumi ir atsevišķi izpildes pienākumi, ja prece vai pakalpojums ir atšķirīgs. Apsolītā prece vai pakalpojums tiek uzskatīts par atšķirīgu, ja klients var gūt labumu no preces vai pakalpojuma atsevišķi vai ar citiem viegli pieejamiem resursiem (t. i., individuāli atšķirīgs) un prece vai pakalpojums ir atsevišķi nodalāms no citiem līgumiskajiem apsolījumiem (t. i., atšķirīgs līguma ietvaros). Abiem minētajiem kritērijiem jābūt izpildītiem, lai secinātu, ka prece vai pakalpojums ir atšķirīgs.

Koncerns un Mātessabiedrība atzīst ieņēmumus, kad (vai tiklīdz) tā ir izpildījusi pienākumu nodot klientam apsolīto precī vai pakalpojumu. Ieņēmumi tiek atzīti, kad klients iegūst kontroli pār noteikto precī vai pakalpojumu.

Koncerns un Mātessabiedrība izmanto rezultātu metodi, lai novērtētu uzņēmuma progresu virzībā uz izpildes pienākumu pilnīgu īstenošanu.

Visi ieņēmumi tiek atzīti laika gaitā, jo šo preču un pakalpojumu nepārtraukta piegāde tiek veikta attiecīgo līgumu termiņa laikā. Šādiem līgumiem ieņēmumus no pabeigtajiem izpildes pienākumiem atzīst laika gaitā, ja ir izpildīts viens no turpmākajiem kritērijiem:

- klients vienlaicīgi saņem un patērē ieguvumus;
- klients kontrolē aktīvu brīdī, kad aktīvs tiek veidots vai uzlabots;
- Koncerna un Mātessabiedrības darbība neveido aktīvu ar alternatīvu pielietojumu, bet tai ir tiesības uz maksājumu par laikus pabeigtu darbību.

Ieņēmumi no izpildes pienākumu realizēšanas tiek atzīti, pamatojoties uz noteikto darījuma cenu (atskaitot pievienotās vērtības nodokli un atlaides). Darījuma cena atspoguļo summu, uz kādu Koncernam un Mātessabiedrībai ir tiesības pašreizējā līguma ietvaros. Tā ir attiecināta uz atšķirīgajiem izpildes pienākumiem, pamatojoties uz līgumā apsolīto preču vai pakalpojumu atsevišķajām cenām. Koncerns un Mātessabiedrība attiecina darījuma cenu uz atšķirīgajiem izpildes pienākumiem proporcionāli to novērojamajām atsevišķajām cenām un atzīst ieņēmumus, kad izpildes pienākumi tiek izpildīti.

Maksājuma termiņi, atbilstoši līgumu nosacījumiem par klientiem nodotajām precēm vai pakalpojumiem, ir 20 līdz 45 dienas pēc pakalpojumu sniegšanas vai preču pārdošanas. Rēķini pārsvarā tiek izrakstīti mēneša ietvaros.

a) Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojums (15. SFPS)

Ieņēmumi par pārvades sistēmas pakalpojumiem balstās uz Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas apstiprinātajiem tarifiem un tiek atzīti saskaņā ar 15. SFPS. Mātessabiedrībai ir tiesības uz atlīdzību no klienta par summu, kas tieši atbilst vērtībai, ko klients iegūst no Mātessabiedrības laikus pabeigtas darbības.

Mātessabiedrības ieņēmumi no sniegtajiem pārvades sistēmas pakalpojumiem tiek atzīti katra mēneša beigās, pamatojoties uz automātiski nolasītajiem skaitītāju rādījumiem.

b) Obligātā iepirkuma komponentes (15. SFPS)

Saskaņā ar 2014. gada 21. janvāra Ministru kabineta noteikumu Nr. 50 "Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi" 105. punktu Mātesabiedrība iekasē obligātā iepirkuma komponentes (turpmāk arī – OIK) no visiem elektroenerģijas galalietotājiem vai to tirgotājiem, ja galalietotājs ir deleģējis tirgotājam norēķinus ar Sabiedrību par sistēmas pakalpojumiem un palīgpakalpojumiem.

OIK ieņēmumi tiek noteikti atbilstoši Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas noteiktajiem tarifiem un pārvadītās elektroenerģijas apjomiem. Vienlaikus Mātesabiedrībai ir pienākums veikt OIK maksājumus Enerģijas publiskajam tirgotājam par galalietotājiem pārvadīto elektroenerģiju.

Ievērojot to, ka Sabiedrībai nav ietekmes uz pakalpojuma cenas noteikšanu, nav tiesību pašai tieši vai netieši noteikt cenas, OIK ieņēmumi tiek atzīti pēc aģenta principa, ieņēmumus atzīstot peļņas vai zaudējumu pārskatā neto vērtībā.

c) Ieņēmumi no elektroenerģijas/jaudas realizācijas (balansējošās elektroenerģijas realizācija un regulējošās elektroenerģijas realizācija, 15. SFPS)

Saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 11. panta 2. daļu pārvades sistēmas operators var piedalīties elektroenerģijas tirdzniecībā, ja elektroenerģijas vai jaudas pirkšana un pārdošana ir nepieciešama sistēmas balansēšanai, palīgpakalpojumu pirkšanai, elektroenerģijas transportēšanas zudumu segšanai, pārvades sistēmas operatora paša patēriņam vai ja sistēmā ir novirze no normālā darbības režīma vai notikusi avārija.

Piedaloties elektroenerģijas tirdzniecībā, pārvades sistēmas operators rīkojas, ievērojot atklātas, nediskriminējošas un uz tirgus principiem balstītas procedūras, izņemot gadījumus, kad sistēmā ir novirze no normālā darbības režīma vai notikusi avārija. Ja sistēmā ir novirze no normālā darbības režīma vai notikusi avārija, pārvades sistēmas operators darbojas saskaņā ar Tīkla kodeksa noteikumiem.

Ieņēmumi no elektroenerģijas/jaudas realizācijas tiek atzīti, pamatojoties uz pieņemšanas–nodošanas aktiem un rēķiniem, kas katru mēnesi tiek izrakstīti par attiecīgajā mēnesī piegādāto elektroenerģiju/jaudu saskaņā ar savstarpēji noslēgtajiem līgumiem. Mātesabiedrība uzskata, ka darbojas kā principāls, pārdodot elektroenerģiju balansēšanas pakalpojuma ietvaros, jo Mātesabiedrība ir atbildīga par elektroenerģijas pārvades sistēmas balansēšanu.

d) Pieslēguma maksa elektroenerģijas pārvades sistēmai (15. SFPS)

AS "Augstsprieguma tīkls" nodrošina sistēmas dalībniekiem nepieciešamo pieslēgumu pārvades sistēmai vai esošo pieslēgumu atļautās slodzes palielināšanu saskaņā ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas izdotajiem sistēmas dalībnieku pieslēguma noteikumiem.

Maksa par pieslēgumu pārvades sistēmai ir neatmaksājama avansa maksa, ko klienti maksā par drošu pieslēgumu pārvades tīklam, šādas maksas nav atsevišķi darbības pienākumi, jo ir cieši saistītas ar pārvades sistēmas pakalpojumiem. Pieslēguma maksa daļēji atlīdzina izmaksas par izbūvējamo

infrastruktūru, kas nepieciešama attiecīgā klienta pieslēgšanai tīklam. Maksa par pieslēgumu pārvades sistēmai tiek aprēķināta saskaņā ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas noteikto metodiku.

Pārvades sistēmas pieslēgumu maksas tiek atzītas pārskatā par finanšu stāvokli kā īstermiņa un ilgtermiņa nākamo periodu ieņēmumi (īstermiņa sastāvā iekļautas saistības, kuras plānots segt nākamā gada laikā) un, izmantojot lineāro metodi, tiek amortizētas peļņas vai zaudējumu pārskatā visā aplēstajā komerciālo attiecību ar klientu perioda (nomas perioda) laikā – 20 gados. Veiktie avansa maksājumi par pakalpojuma nodrošināšanu tiek atspoguļoti pārskatā par finanšu stāvokli kā īstermiņa saistības.

e) Ieņēmumi no dabasgāzes pārvades (15. SFPS)

Dabasgāzes pārvades pakalpojums tiek uzskatīts par vienu izpildes pienākumu saskaņā ar 15. SFPS. Dabasgāzes pārvades jaudu produktu tirdzniecība ir regulēts pakalpojums, kuru Koncerns sniedz pārvades sistēmas lietotājiem, piemērojot apstiprinātos tarifus. Tiek piedāvāti īstermiņa (ceturkšņa, mēneša, dienas un pašreizējās dienas jaudas) un ilgtermiņa dabasgāzes pārvades jaudas (gada jaudas) produkti. Ieņēmumus no pārvades jaudas tirdzniecības produktiem, kas pēc pakalpojuma būtības nozīmē pārvades infrastruktūras nodrošināšanu un atbilstoši izvēlētajam produktam nemainās laika gaitā katrai jaudas vienībai, peļņas vai zaudējumu pārskatā atzīst par katru pārskata mēnesi proporcionāli lietotāja rezervētajam attiecīgā pārvades jaudas produkta periodam.

f) Ieņēmumi no dabasgāzes uzglabāšanas (15. SFPS)

Dabasgāzes uzglabāšanas pakalpojums tiek uzskatīts par vienu izpildes pienākumu saskaņā ar 15. SFPS. Inčukalna pazemes gāzes krātuves jaudas tirdzniecības pakalpojumu Koncerns sniedz par apstiprinātiem tarifiem krātuves lietotājiem, kuri rezervējuši dabasgāzes krātuves jaudu glabāšanas sezonā. Ieņēmumus no uzglabāšanas jaudu tirdzniecības, kas pēc pakalpojuma būtības nozīmē Inčukalna pazemes gāzes krātuves infrastruktūras nodrošināšanu un nemainās uzglabāšanas sezonas laika gaitā, atzīst par katru pārskata mēnesi atbilstoši uzglabāšanas tarifam un proporcionāli atlikušajiem mēnešiem līdz uzglabāšanas sezonas beigām.

g) Ieņēmumi no dabasgāzes balansēšanas (15. SFPS)

Koncerns uztur informāciju par pārvades sistēmas lietotāju pārvades sistēmā ievadīto un no pārvades sistēmas izvadīto dabasgāzes daudzumu un aprēķina nebalansu. Dienas nebalansa daudzums ir ievades un izvades starpība. Ieņēmumus no balansēšanas atzīst par katru pārskata mēnesi, kad dabasgāzes pārvades sistēmas lietotājam veidojas negatīvs nebalanss, kas radījis dabasgāzes iztrūkumu pārvades sistēmā. Pozitīva nebalansa situācijā pārskata mēnesī Koncerns atzīst izmaksas. Finanšu pārskatos ieņēmumi no balansēšanas tiek uzrādīti postenī "Pārējie ieņēmumi" neto vērtībā (no ieņēmumiem atskaitot izmaksas par periodiem, kad balanss ir pozitīvs). Balansēšanas neto rezultāts atspoguļo administratīvo izmaksu apmēru. Lai tiktu ievērots peļņas neitralitātes princips, Koncerns aprēķina neitralitātes maksu. Neitralitātes maksa ir maksa, ko dabasgāzes pārvades sistēmas operators maksā pārvades sistēmas lietotājiem vai saņem no tiem saistībā ar dabasgāzes pārvades sistēmas balansēšanu. Šo maksu veido starpība

starp dabasgāzes pārvades sistēmas operatora izmaksām un ieņēmumiem no balansēšanas darbībām. Neitralitātes maksa var būt gan pozitīva, gan negatīva. Negatīvas neitralitātes maksas gadījumā dabasgāzes pārvades sistēmas operators neitralitātes maksu maksā pārvades sistēmas lietotājiem. Pozitīvas neitralitātes maksas gadījumā dabasgāzes pārvades sistēmas operators neitralitātes maksu iekasē no pārvades sistēmas lietotājiem. SPRK izdotie Vienotās dabasgāzes pārvades ieejas – izejas sistēmas balansēšanas noteikumi nosaka, ka dabasgāzes pārvades sistēmas operatora finansiālā neitralitāte tiek nodrošināta ar neitralitātes maksu.

Koncerns, pildot balansēšanas administrēšanas funkcijas, darbojas kā aģents. Pazīmes, kas norāda, ka Koncerns darbojas kā aģents, ir šādas: Koncernam nav kontroles pār pakalpojumiem, pirms to nodošanas klientiem; Koncernam ir pienākums pakalpojumus iekļaut klientiem izrakstītajos rēķinos un iekasēt maksu, bet nav tiesību uz ieņēmumiem; Koncernam nav tiesību pašam tieši vai netieši noteikt pakalpojumu cenu. Izvērtējot pieejamo informāciju, Koncerns uzskata sevi par aģentu šajos darījumos, tādēļ dabasgāzes balansēšanas ieņēmumi tiek atzīti peļņas vai zaudējumu pārskatā neto vērtībā, piemērojot aģenta uzskaites principu.

h) Elektroenerģijas pārrobežu perimetra maksa un elektroenerģijas tranzīta ieņēmumi (15. SFPS)

No 2020.gada novembra Mātessabiedrība saņem ieņēmumus - perimetra maksu par elektroenerģijas tirdzniecību uz trešo valstu robežas (Latvijas – Krievijas robežas). Pārvades sistēmas operatoru (PSO) starpā izveidots kompensācijas mehānisms (*inter-transmission system operators compensation mechanism* – (ITC)) atbilstoši 2010. gada 23. septembra Regulas (EU) 838/2010 prasībām, kas paredz izveidot vienotu PSO kompensācijas mehānismu.

ITC mehānisms paredz vienotus kompensācijas principus par caurplūstošo tranzīta elektroenerģijas plūsmas nodrošināšanu un par tranzīta plūsmām nepieciešamās infrastruktūras pieejamības nodrošināšanu. Pamatojoties uz ITC mehānismu, perimetra maksa tiek maksāta ITC dalībvalstij, caur kuru notiek tirdzniecība ar trešo valsti. Papildus tiek gūti ieņēmumi no elektroenerģijas tranzītam nepieciešamās infrastruktūras pieejamības nodrošināšanas pa Mātessabiedrībai piederošo tīklu.

Mātessabiedrība saņem perimetra maksu par ikmēneša tirdzniecību uz Latvijas un Krievijas robežas. Maksas kopsumma ir tieši saistīta ar ikmēneša pārrobežu darījumu apjomu, ko veic trešās puses, un tiek iekasēta katru mēnesi. Arī elektroenerģijas tranzīta ieņēmumi tiek iekasēti katru mēnesi un ir saistīti ar faktiskajiem tranzīta elektroenerģijas apjomiem tīklā.

i) Reaktīvās elektroenerģijas ieņēmumi (15. SFPS)

Papildus pārvades pakalpojumu sniegšanai, tiek iekasēta maksa par reaktīvās elektroenerģijas nodošanu tīklā. Maksa par reaktīvās elektroenerģijas nodošanu tiek aprēķināta saskaņā ar Latvijas Republikas Ministru kabineta 2014. gada 21. janvāra noteikumiem Nr. 50 "Elektroenerģijas tirdzniecības un lietošanas noteikumi".

Tīklā nodotās elektroenerģijas apjoms tiek noteikts balstoties uz skaitītāju rādījumiem. Maksas piestādīšana notiek ik mēnesi, aprēķinot maksu par tīklā nodoto reaktīvo elektroenerģiju saskaņā ar noteikumos paredzēto maksu 0.013 EUR/kVARh.

j) Pārējie pakalpojumi (15. SFPS)

Pārējie ieņēmumi ietver tehniskās laboratorijas sniegtos pakalpojumus, iekārtu tehniskās apkalpošanas pakalpojumu, un līdzīgus pakalpojumus. Norēķini par sniegtajiem pakalpojumiem tiek veikti katru mēnesi atbilstoši savstarpējiem līgumiem.

2.12. AIZŅĒMUMI UN KREDĪTI

Aizņēmumi un kredīti tiek klasificēti kā īstermiņa saistības, ja vien nepastāv beznosacījuma tiesības atlikt saistību izpildi vismaz uz 12 mēnešiem pēc bilances datuma.

Vispārējas un specifiskas aizņēmumu izmaksas, kuras tieši attiecas uz atbilstošo aktīvu iegādi vai izveidošanu, t. i., aktīvu, līdz kuru paredzamajam izmantošanas vai pārdošanas brīdim jāpaiet ievērojamam laika periodam, tiek pievienotas šo aktīvu izveidošanas vai iegādes izmaksām līdz brīdim, kad šie aktīvi faktiski būs gatavi paredzamai izmantošanai.

2.13. SAISTĪTĀS PUSES

Puses tiek uzskatītas par saistītām, ja vienai pusei ir iespēja kontrolēt otru vai tai ir būtiska ietekme pār otru pusi finanšu un darbības lēmumu pieņemšanā. Koncerna un Mātesabiedrības saistītās puses ir akcionārs, kurš kontrolē sabiedrību saimniecisko lēmumu pieņemšanā, Koncerna sabiedrību valdes loceklis, Mātesabiedrības padomes loceklis, Mātesabiedrības uzraudzības institūcijas loceklis – Revīzijas komiteja un jebkuru augstāk minēto personu tuvi ģimenes loceklis, kā arī uzņēmumi, pār kuriem šīm personām ir kontrole vai būtiska ietekme.

Tā kā visas AS "Augstsprieguma tīkls" akcijas 100% pieder Latvijas Republikai, tad arī valsts kontrolētās kapitālsabiedrības ir uzskatāmas par saistītām personām.

2.14. BŪTISKU UZSKAITES APLĒŠU UN VĒRTĒJUMU PIELIETOŠANA

Sagatavojot finanšu pārskatus saskaņā ar SFPS, Koncerna un Mātesabiedrības vadībai ir jāveic aprēķini un jāizdara pieņēmumi, kas ietekmē finanšu pārskatos uzrādīto aktīvu un pasīvu novērtējumu uz finanšu pārskatu sastādīšanas dienu, kā arī konkrētajā pārskata periodā uzrādītos ieņēmumus un izdevumus. Būtiska ietekme uz finanšu pārskatu rezultātiem ir šādiem Koncerna un Mātesabiedrības vadības novērtējumiem:

Pēcnodarbinātības pabalstu saistības

Pamatojoties uz statistisko un analītisko informāciju, kā arī speciālistu veiktajām aplēsēm, Koncerns un Mātesabiedrība veic aplēses un izdara pieņēmumus par pēcnodarbinātības pabalstu saistībām, kā aprakstīts 2.8. pielikumā.

Pārskata gadā diskonta likme, ar kuru diskontēti pēcnodarbinātības pabalstu pienākumi, ir noteikta 3,2381% (2021. gadā – 0,501%). Diskonta likme tiek noteikta saskaņā ar Starptautisko finanšu pārskatu standartu prasībām, saskaņā ar kurām diskonta likme jānosaka, pamatojoties uz augstas kvalitātes valsts obligāciju tirgus ienesīgumu bilances datumā; turklāt diskonta likmei jāatspoguļo naudas vērtība laikā, nevis aktuāra vai ieguldījuma risks.

Atbilstoši Darba koplīguma nosacījumiem, kas paredz ikgadēju darbinieku darba samaksas indeksāciju iepriekšējā gada inflācijas apmērā, aprēķinot pēcnodarbinātības pabalstu uzkrājumus, ņemta vērā plānotā atalgojuma indeksācija 2023. gadā 20.8%, 2024. gadā 10%, 2025. gadā 4.4%, 2026. gadā un turpmāk - 3%.

JUTĪGUMA ANALĪZE KOPĒJAI PĒCNODARBINĀTĪBAS PABALSTA VĒRTĪBAI 2021. GADA 31. DECEMBRĪ, EUR		
	Palielinājums	Samazinājums
Diskonta likme (+/-1 procentpunkts)	186 059	(321 940)
	5%	-9%
Mēneša algas pieaugums (+/- 1 procentpunkts)	374 027	(315 781)
	11%	-9%
Darbinieku mainības rādītājs (+/- 1 procentpunkts)	411 869	(342 908)
	12%	-10%
JUTĪGUMA ANALĪZE KOPĒJAI PĒCNODARBINĀTĪBAS PABALSTA VĒRTĪBAI 2022. GADA 31. DECEMBRĪ, EUR		
	Palielinājums	Samazinājums
Diskonta likme (+/-1 procentpunkts)	300 666	(254 261)
	9%	-8%
Mēneša algas pieaugums (+/- 1 procentpunkts)	290 439	(250 700)
	9%	-8%
Darbinieku mainības rādītājs (+/- 1 procentpunkts)	328 022	(279 156)
	10%	-8%

Ieņēmumi un izdevumi, kas saistīti ar Mātesabiedrības dalību ENTSO-E izstrādātajā elektroenerģijas tranzīta plūsmu radīto zudumu kompensācijas mehānismā

Pamatojoties uz statistisko un analītisko informāciju, kā arī speciālistu veiktajām prognozēm, Mātesabiedrība veic aplēses un izdara pieņēmumus attiecībā uz ieņēmumiem un izdevumiem, kas saistīti ar tās dalību ENTSO-E izstrādātajā elektroenerģijas tranzīta plūsmu radīto zudumu kompensācijas mehānismā (ITC mehānisms). ITC mehānisms ir 35 Eiropas pārvades tīklu pārvades sistēmas operatoru tranzīta zudumu izmaksu segšanas mehānisms ar diviem fondiem: fiksēto fondu (*Framework fund*) un kopējo Eiropas Savienības PSO tranzīta plūsmu apjoma fondu (WWT – *with and without transit*), kas mainās atbilstoši situācijai elektroenerģijas tirgū. Kā būtiskākais aplēsi ietekmējošais faktors jāmin WWT fonda apjomu ietekmējošās elektroenerģijas tranzīta plūsmas visos Eiropas elektroenerģijas pārvades tīklos, kā arī tranzīta zudumu cena ITC mehānisma dalībvalstīs. Prognoze tiek veikta katrā dalībvalstī, pamatojoties uz 6 zudumu mērījumiem mēnesī un zudumu cenu. Ieņēmumu apjoms tiek prognozēts, ievērojot piesardzības principu.

Uzkrāto ieņēmumu apjoms 2022. gada decembrī ir 1 282 684 EUR, uzkrāto izmaksu apjoms – 960 093 EUR. No uzkrātajiem ieņēmumiem 316 684 EUR izveidoti pamatojoties uz Mātesabiedrības akceptētiem norēķināšanās paziņojumiem, par kuriem 2022. gada 31. decembrī nav izrakstīti rēķini. No uzkrāto izmaksu apjoma 895 093 EUR izveidoti pamatojoties uz Mātesabiedrības akceptētiem norēķināšanās paziņojumiem, par kuriem 2022. gada 31. decembrī nav saņemti rēķini.

Nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu uzskaites vērtība

Koncerna un Mātesabiedrības vadība izvērtē nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu uzskaites vērtību un novērtē, vai pastāv kādas pazīmes, kas norāda, ka aktīvu atgūstamā summa ir zemāka nekā uzskaites vērtība. Koncerna un Mātesabiedrības vadība aprēķina un atzīst zaudējumus no nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu vērtības samazinājuma, pamatojoties uz aplēsēm par to nākotnes izmantošanu, atsavināšanu vai pārdošanu.

Vērtības samazināšanās izvērtēšanā vadība izmanto dažādas naudas plūsmas aplēses, kuras rodas no aktīvu izmantošanas, pārdošanas, uzturēšanas un pamatlīdzekļu remontiem, kā arī inflācijas un procentu likmju pieaugumu.

Aplēses ir balstītas uz vispārējās ekonomiskās vides, patēriņa un elektroenerģijas pārdošanas cenu prognozēm. Ja nākotnē reālā situācija mainītos, tiktu atzīts papildu vērtības samazinājums vai arī atzītais vērtības samazinājums varētu tikt daļēji vai pilnīgi samazināts.

Vērtības samazinājuma izmaksas tiek atzītas attiecīgajā pārskata periodā.

Nemot vērā prognozētos biznesa apjomus un aktīvu iespējamo tirgus vērtību, vadība uzskata, ka būtiskas nemateriālo aktīvu un pamatlīdzekļu vērtības korekcijas uz 2022. gada 31. decembri nav nepieciešamas.

Saskaņā ar Koncerna grāmatvedības politiku Koncerna uzņēmumi veic aplēses par pamatlīdzekļu lietderīgās lietošanas laiku un atlikušo vērtību. Šīs aplēses ir balstītas uz iepriekšējo pieredzi, kā arī nozares praksi un tiek pārskatītas katrā pārskata gada beigās. Iepriekšējā pieredze liecina, ka faktiskais lietderīgās lietošanas laiks dažkārt ir bijis garāks par aplēsēm. Pilnībā nolietoto nemateriālo aktīvu un pamatlīdzekļu vērtības ir uzrādītas 10.1. un 10.2. pielikumā. Iespējamo izmaiņu lietderīgās lietošanas laikā ietekmes kvantitatīva noteikšana tiek uzskatīta par nepraktisku, tāpēc jutīguma analīze netiek atklāta.

Koncerns un Mātesabiedrība avārijas rezerves daļu nolietojumu neaprēķina. Pamatojums ir balstīts uz pagātnes pieredzi, ka šādu posteņu iespējamā nolietojuma maksa nebūtu būtiska finanšu pārskatu kontekstā. Turklāt, ja nepieciešams, tiek atzīts vērtības samazinājums par bojātām precēm, tādējādi ņemot vērā izmaiņas rezerves daļu atgūstamajā vērtībā.

Koncerna un Mātesabiedrības pamatlīdzekļu daļas pārvērtēšanu veic neatkarīgi, ārēji un sertificēti vērtēšanas eksperti, izmantojot amortizētās aizstāšanas izmaksu modeli. Vērtēšana tiek veikta saskaņā ar starptautiskajiem īpašuma vērtēšanas standartiem, pamatojoties uz pašreizējo pamatlīdzekļu izmantošanu, kas tiek novērtēta kā visefektīvākā un vislabākā šo aktīvu izmantošana. Novērtēšanas rezultātā katram pamatlīdzeklim tika noteikta amortizētā aizstāšanas vērtība. Amortizētās aizstāšanas izmaksas ir starpība starp līdzīga aktīva aizstāšanas vai atjaunošanas izmaksām pārvērtēšanas brīdī un uzkrāto aktīva vērtības zudumu, kas ietver fizisku nolietošanos, funkcionālo (tehnoloģisko) novecošanos un ekonomisko (ārēju) novecošanos. Fiziskais nolietojums tika noteikts proporcionāli pamatlīdzekļu objekta vecumam. Novērtējot pamatlīdzekļus, kuriem tuvākajā laikā plānota rekonstrukcija, tiek noteikts papildu funkcionālais nolietojums. Pamatlīdzekļu atlikušais lietderīgās lietošanas laiks pēc pārvērtēšanas tiek pārskatīts saskaņā ar aplēsto kopējo nolietojumu. Koncerna vadība katru gadu novērtē, vai pārvērtēto pamatlīdzekļu uzskaites vērtība būtiski atšķiras no to patiesās vērtības bilances datumā.

Sīkāka informācija par pamatlīdzekļu pārvērtēšanu sniegta 10.2. pielikumā.

3. DARBĪBAS SEGMENTI

Dalījums segmentos veikts, pamatojoties uz koncerna iekšējo organizatorisko struktūru, kas veido pamatu segmentu darbības rezultātu uzraudzībai un kontrolei, ko veic darbības segmenta lēmumu pieņēmējs – Koncerna uzņēmuma vadība, kas darbojas katrā no segmentiem. Mātesabiedrības valde pārskata darbības segmentu finanšu rezultātus.

Pārskatā uzrādāmie segmenti ir darbības segmenti vai segmentu kopas, kas atbilst noteiktiem kritērijiem. Darbības segments ir tāda Koncerna sastāvdaļa, kas nodarbojas ar saimniecisko darbību, no kuras var gūt ieņēmumus un segt izdevumus (t.sk. ienākumus un izdevumus, kas saistīti ar darījumiem ar citām Koncerna sastāvdaļām), kuras rezultātus regulāri pārskata galvenais darbības lēmumu pieņēmējs, lai pieņemtu lēmumus par segmentam piešķirtajiem resursiem, novērtētu tā darbības rezultātus un par kuriem ir pieejama atsevišķa finanšu informācija.

Peļņas rādītājs, ko uzrauga galvenais darbības lēmumu pieņēmējs, galvenokārt ir EBITDA, taču tas uzrauga arī darbības peļņu. Atsevišķos finanšu pārskatos pamatdarbības peļņa neietver ienākumus no dividendēm un procentu ienākumus no meitas uzņēmumiem.

Koncerns iedala savu darbību trīs segmentos - elektroenerģijas pārvade, dabasgāzes uzglabāšana un dabasgāzes pārvade. Mātesabiedrība savu darbību sadala vienā galvenajā darbības segmentā – elektroenerģijas pārvade. Koncerns ģeogrāfiski darbojas tikai Latvijas teritorijā.

Elektroenerģijas pārvade

Elektroenerģijas pārvades segments nodrošina elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumus un nodrošina balansēšanu un stabilitāti pārvades tīklā.

Elektroenerģijas pārvades tīkls sastāv no savstarpēji savienotiem tīkliem un iekārtām, tai skaitā pārrobežu savienojumiem ar spriegumu 110kV un vairāk, ko izmanto elektroenerģijas pārvadīšanai no elektroenerģijas ražotājiem uz attiecīgo sadales tīklu vai galalietotājiem.

Dabasgāzes pārvade

Dabasgāzes pārvades segments nodrošina dabasgāzes transportēšanu pa augstspiediena cauruļvadiem, lai to piegādātu Inčukalna pazemes gāzes krātuvei, citām valstīm un sadales sistēmai.

Koncerna modernā maģistrālā dabasgāzes pārvades sistēma ir 1 190 km gara un ir tieši savienota ar Lietuvas, Igaunijas un Krievijas dabasgāzes pārvades sistēmām, nodrošinot gan dabasgāzes pārvadi pa reģionālajiem gāzesvadiem Latvijas teritorijā, gan starpsavienojumus ar kaimiņvalstu dabasgāzes pārvades sistēmām.

Dabasgāzes uzglabāšana

Dabasgāzes uzglabāšanas segments nodrošina apkures sezonai un citām sistēmas lietotāju vajadzībām nepieciešamo dabasgāzes uzglabāšanu Inčukalna PGK.

Gāzes krātuves uzdevums ir nodrošināt pastāvīgu gāzes piegādi patērētājiem neatkarīgi no sezonālām patēriņa izmaiņām, veicot dabasgāzes iesūkņēšanu vasarā un izņemšanu ziemā. Inčukalna PGK ir vienīgā funkcionējošā pazemes gāzes krātuve Baltijas valstīs, nodrošinot gāzes piegādes stabilitāti reģionā kopš 1968.gada.

Nākamajā tabulā ir sniegta informācija par Koncerna segmentu ieņēmumiem, finanšu rezultātiem un peļņu, kā arī Koncerna un Mātesabiedrības darbības segmentu aktīviem un saistībām. Starpssegmentu ieņēmumi tiek izslēgti konsolidācijas laikā un atspoguļoti kolonnā "Korekcijas un izslēgšana". Visi darījumi starp segmentiem tiek veikti, pamatojoties uz regulētajiem tarifiem, ja tādi ir, vai pēc nesaistītu pušu darījumu principa.

Segmentu informācija tiek sniegta tikai par Koncernu, jo Mātesabiedrība tiek uzskatīta par vienu darbības segmentu – elektroenerģijas pārvades segmentu.

	Koncerns					
	Elektroenerģijas pārvade EUR	Dabasgāzes pārvade EUR	Dabasgāzes uzglabāšana EUR	Kopā segmenti EUR	Korekcijas un izslēgšana EUR	Kopā Koncerns EUR
2022. gads						
Ārējie klienti	296 000 232	26 259 951	28 871 448	351 131 631	-	351 131 631
Ieņēmumi	296 000 232	26 259 951	28 871 448	351 131 631	-	351 131 631
EBITDA	40 319 257	13 044 716	19 169 822	72 533 795	-	72 533 795
Nolietojums un amortizācija	(35 303 616)	(10 099 447)	(7 759 085)	(53 162 148)	-	(53 162 148)
Segmenta peļņa pirms nodokļa	4 453 547	2 562 496	11 189 414	18 205 457	-	18 205 457
Segmentu aktīvi pārskata gada beigās	823 396 127	238 760 565	225 048 730	1 287 205 422	(10 708 735)	1 276 496 687
Segmentu saistības pārskata gada beigās	510 271 130	81 986 964	48 461 667	640 719 761	4 489 809	645 209 570
Kapitālieguldījumi	31 485 391	5 452 438	9 488 226	46 440 367	-	46 426 055
2021. gads						
Ārējie klienti	125 787 322	32 914 919	23 996 365	182 698 606	-	182 698 606
Ieņēmumi	125 787 322	32 442 743	23 996 365	182 226 430	-	182 226 430
EBITDA	35 577 990	18 787 080	14 778 098	69 143 168	-	69 143 168
Nolietojums un amortizācija	(36 904 301)	(10 320 671)	(7 485 078)	(54 710 050)	-	(54 710 050)
Segmenta (zaudējumi)/peļņa pirms nodokļa	(3 440 541)	8 287 047	7 186 325	12 032 831	-	12 032 831
Segmentu aktīvi pārskata gada beigās	774 882 520	250 659 943	217 410 340	1 242 952 803	(10 707 401)	1 232 245 402
Segmentu saistības pārskata gada beigās	443 935 884	85 266 066	50 399 910	579 601 860	4 831 232	584 433 092
Kapitālieguldījumi	33 848 041	10 579 496	16 772 102	61 199 639	-	61 199 639

Korekcijas un izslēgšana

Atliktie nodokļi netiek attiecināti uz atsevišķiem segmentiem, jo pamatā esošie instrumenti tiek pārvaldīti Koncernā. Nodokļi un atsevišķi finanšu aktīvi un saistības netiek attiecināti uz šiem segmentiem, jo arī tie tiek pārvaldīti Koncerna līmenī.

Kapitālieguldījumi sastāv no pamatlīdzekļu, nemateriālo aktīvu papildinājumiem.

Peļņas pirms nodokļiem saskaņošana

	Mātesabiedrība		Koncerns	
	2022	2021	2022	2021
	EUR	EUR	EUR	EUR
EBITDA	40 319 257	35 577 990	72 533 795	69 143 168
Nolietojums un amortizācija	(35 303 616)	(36 904 301)	(53 162 148)	(54 710 050)
Segmentu peļņa/(zaudējumi) pirms nodokļa un finanšu izmaksām	5 015 641	(1 326 311)	19 371 647	14 433 118
Finanšu ieņēmumi	54 910	6 905	61 559	7 607
Finanšu izmaksas	(617 004)	(2 121 135)	(1 227 749)	(2 407 894)
Segmentu peļņa/(zaudējumi) pirms nodokļa	4 453 547	(3 440 541)	18 205 457	12 032 831
No meitassabiedrības saņemtās dividendes	6 536 774	58 286 236	-	-
Peļņa pirms nodokļa	10 990 321	54 845 695	18 205 457	12 032 831

Aktīvu saskaņošana

	Mātesabiedrība		Koncerns	
	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.
	EUR	EUR	EUR	EUR
Segmenta aktīvi	823 396 127	774 882 520	1 287 157 856	1 242 952 803
Ilgtermiņa finanšu ieguldījumi	134 394 971	134 396 393	46 422	-
Pamatlīdzekļi*	-	-	(10 708 163)	(10 708 163)
Parādi no līgumiem ar klientiem	-	-	572	762
Kopā aktīvi	957 791 098	909 278 913	1 276 496 687	1 232 245 402

* Pamatlīdzekļu vērtības korekcija attiecas uz bufergāzi AS "Conexus Baltic Grid" piederošajos gāzesvados. Bufergāzes vērtība tika samazināta, vērtējot AS "Conexus Baltic Grid" atsevišķos pamatlīdzekļus pirkuma cenas attiecināšanas brīdī.

Saistību saskaņošana

	Mātesabiedrība		Koncerns	
	31.12.2022.	31.12.2021.	31.12.2022.	31.12.2021.
	EUR	EUR	EUR	EUR
Segmentu saistības	510 271 130	443 935 884	640 719 761	579 591 860
Atliktā uzņēmumu ienākuma nodokļa saistības	-	-	4 490 381	4 841 892
Parādi piegādātājiem un darbuzņēmējiem	-	-	(572)	(660)
Kopā saistības	510 271 130	443 935 884	645 209 570	584 433 092

Pamatdarbības ieņēmumi no būtiskākajiem klientiem, kur katrs pārstāv vismaz 10% no kopējiem Mātesabiedrības un Koncerna pamatdarbības ieņēmumiem.

Ieņēmumi no būtiskākajiem klientiem

	Mātesabiedrība		Koncerns	
	2022	2021	2022	2021
	EUR	EUR	EUR	EUR
Elektroenerģijas pārvade	263 796 445	105 480 292	263 796 445	105 480 292
Dabaszāzes pārvade	-	-	25 592 141	26 424 607
Dabaszāzes uzglabāšana	-	-	18 204 528	17 074 136
Kopā ieņēmumi no būtiskākajiem klientiem	263 796 445	105 480 292	307 593 114	148 979 035

4. IEŅĒMUMI

	Piemērotais SFPS	Mātesabiedrība		Koncerns	
		2022 EUR	2021 EUR	2022 EUR	2021 EUR (pārklasificēts*)
Ieņēmumi no līgumiem ar klientiem, kas atzīti laika gaitā					
Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojums	15.SFPS	75 232 089	76 145 380	75 232 089	76 145 380
Balansējošās elektroenerģijas realizācija	15.SFPS	94 272 698	36 928 136	94 272 698	36 928 136
Ieņēmumi no dabasgāzes uzglabāšanas	15.SFPS	-	-	28 871 448	23 996 365
Ieņēmumi no dabasgāzes pārvades	15.SFPS	-	-	25 740 793	32 442 743
Pieslēguma maksas ieņēmumi	15.SFPS	3 467 086	3 409 719	3 467 086	3 409 719
Regulējošās elektroenerģijas realizācija	15.SFPS	3 236 885	631 946	3 236 885	631 946
Elektroenerģijas tranzīta pakalpojums	15.SFPS	1 285 850	88 241	1 285 850	88 241
Elektroenerģijas pārrobežu perimetra maksa	15.SFPS	614 675	1 717 020	614 675	1 717 020
Reaktīvās elektroenerģijas ieņēmumi	15.SFPS	697 545	655 931	697 545	655 931
Ieņēmumi no dabasgāzes balansēšanas, neto*	15.SFPS	-	-	519 158	472 176
Pārējie pakalpojumi	15.SFPS	828 531	701 312	825 531	701 312
KOPĀ IEŅĒMUMI no līgumiem ar klientiem		179 635 359	120 277 685	234 766 758	177 188 969
Pārējie ieņēmumi					
Pārslodzes vadība uz robežām	20.SGS	63 350 003	3 309 834	63 350 003	3 309 834
Pārslodzes vadības ieņēmumi pārvades zudumu izmaksu segšanai**	20.SGS	36 539 596	-	36 539 596	-
Elektriskās jaudas pārslodzes likvidācija	20.SGS	14 707 040	580 896	14 707 040	580 896
Aktīvu noma	16.SFPS	1 768 234	1 618 907	1 768 234	1 618 907
KOPĀ PĀRĒJIE IEŅĒMUMI		116 364 873	5 509 637	116 364 873	5 509 637
IEŅĒMUMI KOPĀ		296 000 232	125 787 322	351 131 631	182 698 606

*Ieņēmumi un izdevumi no balansēšanas, piemērojot aģenta uzskaites principu, pārskatā atklāti neto vērtībā un tiek iekļauti peļņas vai zaudējumu pārskata postenī ieņēmumi no pamatdarbības (pārklasificēts no posteņa pārējie ieņēmumi, atklāts 28. pielikumā).

**Saskaņā ar Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodiku, plānoto un faktisko ieņēmumu uz izmaksu svārstības tiek kompensētas nākošajā regulatīvajā periodā. Savukārt, saskaņā ar metodikas 67. punktu Pārvades sistēmas operators var lūgt SPRK atļauju izlietot

pārslodzes ieņēmumus 2022. gada elektroenerģijas zudumu un tehnoloģiskā procesa nodrošināšanas izmaksu segšanai. Ievērojot iepriekš minēto, saņemto SPRK atļauju, 2022. gadā elektroenerģijas pārvades zudumu un tehnoloģiskā procesa nodrošināšanas izmaksu segšanai novirzīti pārslodzes maksas ieņēmumi 36 539 596 EUR apmērā.

Ieņēmumi un izdevumi no obligātā iepirkuma komponentēm, piemērojot aģenta uzskaites principu, pārskatā atklāti neto vērtībā:

	Mātessabiedrība		Koncerns	
	2022 EUR	2021 EUR	2022 EUR	2021 EUR
Obligātā iepirkuma komponentes ieņēmumi	564 827	4 857 584	564 827	4 857 584
Obligātā iepirkuma komponentes izmaksas	(564 827)	(4 857 584)	(564 827)	(4 857 584)
Obligātā iepirkuma komponentes, neto	-	-	-	-

Ieņēmumi un izdevumi no dabasgāzes balansēšanas, piemērojot aģenta uzskaites principu, pārskatā atklāti neto vērtībā:

	Mātessabiedrība		Koncerns	
	2022 EUR	2021 EUR	2022 EUR	2021 EUR
Ieņēmumi no dabasgāzes balansēšanas darbībām	-	-	35 537 104	18 810 250
Izdevumi no dabasgāzes balansēšanas darbībām	-	-	35 017 946	18 338 074
Dabasgāzes balansēšana, neto	-	-	519 158	472 176

5. PĀRĒJIE IEŅĒMUMI

	Mātesabiedrība		Koncerns	
	2022 EUR	2021 EUR	2022 EUR	2021 EUR (pārklasificēts*)
Atzītie nākamo periodu ieņēmumi no ES līdzfinansējuma kapitālieguldījumu realizācijai (skat. 19. pielikumu)	3 628 395	3 447 957	4 242 915	3 831 771
Atzītie nākamo periodu ieņēmumi no pārslodzes maksas	1 191 483	1 040 506	1 191 483	1 040 506
Ieņēmumi no apgrozāmo līdzekļu un pamatlīdzekļu pārdošanas, izslēgšanas, neto	585 670	365 548	585 670	365 548
ES finansiāls atbalsts (mācībām)	-	840	-	840
Citi ieņēmumi	1 786 195	147 630	2 052 969	402 654
PĀRĒJIE IEŅĒMUMI KOPĀ	7 191 743	5 002 481	8 073 037	5 641 319

*skatīt 28. pielikumu

6. IZLIETOTĀS IZEJVIELAS UN MATERIĀLI

	Mātesabiedrība		Koncerns	
	2022 EUR	2021 EUR	2022 EUR	2021 EUR
Balansējošās elektroenerģijas iegāde	73 818 693	27 923 347	73 818 693	27 923 347
Elektroenerģijas pārvades zudumi un tehnoloģiskais patēriņš	36 539 596	16 395 882	36 539 596	16 395 882
Regulējošās elektroenerģijas iegāde	23 653 879	9 573 605	23 653 879	9 573 605
Dabaszāzes pārvades un uzglabāšanas sistēmas uzturēšanas pakalpojumi	-	-	4 244 720	5 172 301
Elektroenerģijas tranzīta zudumi	10 795 719	4 211 314	10 795 719	4 211 314
Izlietoto materiālu un remontu darbu izmaksas	1 664 347	2 227 539	3 235 300	3 446 915
Dabaszāzes izmaksas	-	-	482 772	769 029
Elektroenerģija pašpatēriņam	576 799	373 322	576 799	373 322
IZLIETOTĀS IZEJVIELAS UN MATERIĀLI KOPĀ	147 049 033	60 705 009	153 347 478	67 865 715

7. PERSONĀLA IZMAKSAS

	Mātesabiedrība		Koncerns	
	2022 EUR	2021 EUR	2022 EUR	2021 EUR
Atlīdzība par darbu	13 813 365	12 656 478	24 554 512	22 078 405
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	3 317 599	2 931 714	5 825 131	5 158 783
Darba koplīgumā noteiktās iemaksas pensiju plānā (noteiktu iemaksu plāns)	700 257	657 497	1 270 790	1 178 216
Citi darba koplīgumā noteiktie pabalsti (noteiktu labumu plāni)*	790 825	215 189	790 825	215 189
Citas personāla izmaksas	-	-	14 993	14 243
PERSONĀLA IZMAKSAS KOPĀ	18 622 046	16 460 878	32 456 251	28 644 836
<i>tai skaitā atlīdzība Mātesabiedrības vadībai (valde, padome):</i>				
Atlīdzība par darbu	840 310	671 290	1 458 660	1 228 776
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	198 258	157 908	344 532	294 007
Darba koplīgumā noteiktās iemaksas pensiju plānā (noteiktu iemaksu plāns)	-	-	45 358	45 097
Citas personāla izmaksas	-	-	3 000	-
ATLĪDZĪBA MĀTESSABIEDRĪBAS VADĪBAI KOPĀ	1 038 568	829 198	1 851 550	1 567 880
Darbinieku skaits pārskata perioda beigās	522	529	878	882
Vidējais darbinieku skaits pārskata periodā	522	534	878	868

*2022.gadā iekļauti papildus aktuārie ieguvumi un zaudējumi par iepriekšējiem periodiem 490 256 EUR apmērā.

8. PĀRĒJĀS SAIMNIECISKĀS DARBĪBAS IZMAKSAS

	Mātesabiedrība		Koncerns	
	2022 EUR	2021 EUR	2022 EUR	2021 EUR
Elektriskās jaudas pārslodzes likvidācija*	77 916 884	3 781 782	77 916 884	3 781 782
Elektriskās jaudas rezerve elektroenerģijas sistēmas drošumam	7 892 280	4 088 585	7 892 280	4 088 585
Telekomunikācija elektroenerģijas sistēmas drošumam	2 995 180	2 871 898	2 995 180	2 871 898
Transporta izmaksas	946 951	721 158	1 192 118	934 786
IT sistēmu uzturēšanas izmaksas	1 443 195	1 279 676	2 225 235	2 004 598
Telpu un teritorijas uzturēšanas izmaksas	1 349 990	1 046 644	1 349 990	1 046 644
Sinhronie kompensatori elektroenerģijas sistēmas drošumam	1 338 608	1 269 887	1 338 608	1 269 887
Nodokļi un nodevas	184 525	187 937	1 059 157	1 522 873
Dabas un darba aizsardzības izmaksas	129 693	120 482	129 693	120 482
Pārvades sistēmas aktīvu pārbūves un atjaunošanas darbi	15 634	-	15 634	-
Citas izmaksas	2 988 699	2 677 877	4 752 365	5 044 671
PĀRĒJĀS SAIMNIECISKĀS DARBĪBAS IZMAKSAS KOPĀ	97 201 639	18 045 926	100 867 144	22 686 206

*Krasā elektroenerģijas cenas kāpuma rezultātā būtiski pieauga Mātesabiedrības izmaksas kopīgi ar Igaunijas pārvades sistēmas operatoru "Elering" AS organizēto izvēles finansiālo pārvades tiesību (*Financial Transmission Rights - option*) izsoļu uz Igaunijas - Latvijas robežas virzienā Igaunija – Latvija ietvaros. Izvēles finansiālās pārvades tiesības ir finanšu instruments, ar kura palīdzību elektroenerģijas tirgus dalībnieki var ierobežot elektroenerģijas biržas cenu svārstību risku starp Igaunijas un Latvijas elektroenerģijas tirdzniecības apgabaliem. Minētās izmaksas tiek segtas ar saņemtajiem pārslodzes maksas ieņēmumiem.

9. FINANŠU IEŅĒMUMI UN IZMAKSAS

	Mātesabiedrība		Koncerns	
	2022 EUR	2021 EUR	2022 EUR	2021 EUR
a) Finanšu ieņēmumi				
Procentu ieņēmumi no aizdevumiem	47 194	-	47 194	-
Citi finanšu ieņēmumi	7 716	6 905	14 365	7 607
Finanšu ieņēmumi kopā	54 910	6 905	61 559	7 607
b) Finanšu izmaksas				
Procentu izmaksas no aizņēmumiem	-	(2 066 651)	(589 271)	(2 328 646)
Emitēto parāda vērtspapīru kupona procenta izmaksas (20.pielikums)	(526 438)	(105 288)	(526 438)	(105 288)
Izdevumi par emitētiem parāda vērtspapīriem	-	(2 630)	-	(2 630)
Kapitalizētās aizņēmuma procentu izmaksas	148 268	301 502	148 268	301 502
Aktīvu nomas procentu izdevumi (20. pielikums)	(230 846)	(237 971)	(251 502)	(260 822)
Citas finanšu izmaksas	(7 988)	(10 097)	(8 807)	(12 010)
Finanšu izmaksas kopā	(617 004)	(2 121 135)	(1 227 749)	(2 407 894)

10. NEMATERIĀLIE IEGULDĪJUMI UN PAMATLĪDZEKĻI

10.1. NEMATERIĀLIE IEGULDĪJUMI

	Mātesabiedrība			
	Dator- programmas un licences EUR	Pārvades lietošanas tiesības EUR	Nemateriālo ieguldījumu izveidošanas izmaksas EUR	Kopā EUR
2020.gada 31.decembris				
Sākotnējā vērtība	2 108 318	1 892	199 500	2 309 710
Uzkrātā amortizācija	(873 665)	(835)	-	(874 500)
Atlikusī vērtība 2020. gada 31. decembrī	1 234 653	1 057	199 500	1 435 210
2021				
legādāts	887 557	-	256 992	1 144 549
Pārgrupēts	135 000	-	(135 000)	-
Aprēķinātā amortizācija	(457 897)	(95)	-	(457 992)
Atlikusī vērtība 2021. gada 31. decembrī	1 799 313	962	321 492	2 121 767
2021.gada 31.decembris				
Sākotnējā vērtība	3 126 796	1 892	321 492	3 450 180
Uzkrātā amortizācija	(1 327 483)	(930)	-	(1 328 413)
Atlikusī vērtība 2021. gada 31. decembrī	1 799 313	962	321 492	2 121 767
2022				
legādāts	585 678	-	983 254	1 568 932
Pārgrupēts	390 000	-	(390 000)	-
Aprēķinātā amortizācija	(635 308)	(95)	-	(635 403)
Atlikusī vērtība 2022. gada 31. decembrī	2 139 683	867	914 746	3 055 296
2022.gada 31.decembris				
Sākotnējā vērtība	3 993 948	1 892	914 746	4 910 586
Uzkrātā amortizācija	(1 854 265)	(1 025)	-	(1 855 290)
Atlikusī vērtība 2022. gada 31. decembrī	2 139 683	867	914 746	3 055 296

	Koncerns			
	Dator-programmas un licences EUR	Pārvades lietošanas tiesības EUR	Nemateriālo ieguldījumu izveidošanas izmaksas EUR	Kopā EUR
2020.gada 31.decembris				
Sākotnējā vērtība	9 807 301	1 892	205 870	10 015 063
Uzkrātā amortizācija	(6 706 347)	(835)	-	(6 707 182)
Atlikusī vērtība 2020. gada 31. decembrī	3 100 954	1 057	205 870	3 307 881
2021				
legādāts	887 557	-	1 100 886	1 988 443
Pārgrupēts	924 210	-	(924 210)	-
Izslēgts	(6 357)	-	-	(6 357)
Aprēķinātā amortizācija	(1 126 856)	(95)	-	(1 126 951)
Atlikusī vērtība 2021. gada 31. decembrī	3 779 508	962	382 546	4 163 016
2021.gada 31.decembris				
Sākotnējā vērtība	11 316 085	1 892	382 546	11 700 523
Uzkrātā amortizācija	(7 536 577)	(930)	-	(7 537 507)
Atlikusī vērtība 2021. gada 31. decembrī	3 779 508	962	382 546	4 163 016
2022				
legādāts	585 678	-	1 758 611	2 344 289
Pārgrupēts	1 177 416	-	(1 177 416)	-
Aprēķinātā amortizācija	(1 343 905)	(95)	-	(1 344 000)
Atlikusī vērtība 2022. gada 31. decembrī	4 198 697	867	963 741	5 163 305
2022.gada 31.decembris				
Sākotnējā vērtība	12 785 449	1 892	963 741	13 751 082
Uzkrātā amortizācija	(8 586 752)	(1 025)	-	(8 587 777)
Atlikusī vērtība 2022. gada 31. decembrī	4 198 697	867	963 741	5 163 305

10.2. PAMATLĪDZEKĻI

	Mātesabiedrība						
	Zeme, ēkas EUR	Elektroenerģijas pārvades inženierbūves EUR	Pārvades līnijas, tehnoloģiskās iekārtas EUR	Pārējās elektroenerģijas pārvades iekārtas EUR	Pārējie pamatlīdzekļi EUR	Pamatlīdzekļu izveidošanas un nepabeigto celtniecības objektu izmaksas EUR	KOPĀ EUR
2020. gada 31. decembrī							
Sākotnējā vai pārvērtētā vērtība	39 913 349	7 781 511	1 065 211 783	10 735 329	10 337 446	91 009 302	1 224 988 720
Uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums	(4 013 930)	(3 675 427)	(548 384 479)	(8 607 679)	(5 947 427)	-	(570 628 942)
Atlikusī vērtība	35 899 419	4 106 084	516 827 304	2 127 650	4 390 019	91 009 302	654 359 778
2021							
legādāts	-	-	7 729	1 250	5 280 422	27 414 091	32 703 492
Pārgrupēts	2 057 299	209 961	93 107 280	484 847	2 061 772	(97 921 159)	-
Pārdots	-	-	(3 676)	-	-	(92 287)	(95 963)
Norakstīts	-	-	(256 871)	-	(1 094)	-	(257 965)
Nolietojums	(1 475 357)	(541 405)	(26 275 282)	(729 469)	(2 748 523)	-	(31 770 036)
Vērtības pieaugums pārvērtēšanas rezultātā	-	987 460	43 873 271	168 764	-	-	45 029 495
Vērtības samazinājums pārvērtēšanas rezultātā	-	(3 045)	(14 077 655)	(82 311)	-	-	(14 163 011)
Atlikusī vērtība 2021. gada 31. decembrī	36 481 361	4 759 055	613 202 100	1 970 731	8 982 596	20 409 947	685 805 790
2021. gada 31. decembrī							
Sākotnējā vai pārvērtētā vērtība	41 572 109	8 365 473	1 204 172 346	11 471 818	17 669 409	20 409 947	1 303 661 102
Uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums	(5 090 748)	(3 606 418)	(590 970 246)	(9 501 087)	(8 686 813)	-	(617 855 312)
Atlikusī vērtība	36 481 361	4 759 055	613 202 100	1 970 731	8 982 596	20 409 947	685 805 790
2022							
legādāts	14 313	-	20 591	1 633	764 401	29 129 833	29 930 771
Pārgrupēts	2 011 900	187 869	14 453 603	559 044	422 795	(17 635 211)	-
Pārdots	-	-	(232 479)	-	-	(26 300)	(258 779)
Norakstīts	(11 007)	(4 344)	(259 464)	(122)	(413)	-	(275 350)
Nolietojums	(1 381 106)	(526 959)	(27 866 942)	(465 858)	(3 507 338)	-	(33 748 203)
Atlikusī vērtība 2022. gada 31. decembrī	37 115 461	4 415 621	599 317 409	2 065 428	6 662 041	31 878 269	681 454 229
2022. gada 31. decembrī							
Sākotnējā vai pārvērtētā vērtība	43 145 635	8 617 617	1 180 904 761	10 418 763	19 966 927	31 878 269	1 294 931 972
Uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums	(6 030 174)	(4 201 996)	(581 587 352)	(8 353 335)	(13 304 886)	-	(613 477 743)
Atlikusī vērtība	37 115 461	4 415 621	599 317 409	2 065 428	6 662 041	31 878 269	681 454 229

	Koncerns								
	Zeme, ēkas EUR	Elektroenerģijas pārvades inženierbūves EUR	Gāzes pārvades ēkas un būves EUR	Pārvades līnijas, tehnoloģiskās iekārtas EUR	Pārējās elektroenerģijas pārvades iekārtas EUR	Pārējie pamatlīdzekļi EUR	Avārijas rezerve EUR	Pamatlīdzekļu izveidošanas un nepabeigto celtniecības objektu izmaksas, EUR	KOPĀ EUR
2020. gada 31. decembrī									
Sākotnējā vai pārvērtētā vērtība	40 946 703	7 781 511	760 911 633	1 196 131 120	10 735 329	17 704 794	1 563 188	101 707 761	2 137 482 039
Uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums	(4 013 930)	(3 675 427)	(438 591 735)	(606 163 138)	(8 607 679)	(10 808 637)	-	-	(1 071 860 546)
Atlikusī vērtība	36 932 772	4 106 084	322 319 898	589 967 982	2 127 650	6 896 157	1 563 188	101 707 761	1 065 621 493
2021									
legādāts	-	-	-	405 796	1 250	5 789 868	-	53 004 580	59 201 494
Pārgrupēts	2 108 113	209 961	12 852 612	96 249 917	484 847	2 193 704	-	(114 099 154)	-
Pārdots	-	-	(22 006)	(4 577)	-	(240)	-	(92 287)	(119 110)
Norakstīts	-	-	(404 182)	(472 559)	-	(2 950)	(24 409)	(83 938)	(988 038)
Nolietojums	(1 475 357)	(541 405)	(11 405 968)	(31 156 513)	(729 469)	(3 504 662)	-	-	(48 813 374)
Vērtības pieaugums pārvērtēšanas rezultātā	-	987 460	-	43 873 271	168 764	-	-	-	45 029 495
Vērtības samazinājums pārvērtēšanas rezultātā	-	(3 045)	-	(14 077 655)	(82 311)	-	-	-	(14 163 011)
Atlikusī vērtība 2021. gada 31. decembrī	37 565 528	4 759 055	323 340 355	684 785 662	1 970 731	11 371 877	1 538 779	40 436 962	1 105 768 949
2021. gada 31. decembrī									
Sākotnējā vai pārvērtētā vērtība	42 656 276	8 365 473	771 087 876	1 337 283 799	11 471 818	26 393 089	1 538 779	40 436 962	2 239 234 072
Uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums	(5 090 748)	(3 606 418)	(447 747 521)	(652 498 137)	(9 501 087)	(15 021 212)	-	-	(1 133 465 123)
Atlikusī vērtība	37 565 528	4 759 055	323 340 355	684 785 662	1 970 731	11 371 877	1 538 779	40 436 962	1 105 768 949

	Koncerns (turpinājums)								
	Zeme, ēkas EUR	Elektroenerģijas pārvades inženierbūves EUR	Gāzes pārvades ēkas un būves EUR	Pārvades līnijas, tehnoloģiskās iekārtas EUR	Pārējās elektroenerģijas pārvades iekārtas EUR	Pārējie pamatlīdzekļi EUR	Avārijas rezerve EUR	Pamatlīdzekļu izveidošanas un nepabeigto celtniecības objektu izmaksas, EUR	KOPĀ EUR
2022									
legādāts	22 619	-	44 902	1 266 499	1 633	1 895 697	-	40 864 728	44 095 678
Pārgrupēts	2 011 901	187 869	15 855 381	16 059 578	559 044	4 462 820	-	(39 136 593)	-
Pārdots	-	-	-	(232 479)	-	-	-	(26 300)	(258 779)
Norakstīts	(11 007)	(4 344)	(338 961)	(805 926)	(122)	(36 542)	-	-	(1 196 502)
Nolietojums	(1 381 106)	(526 959)	(11 347 304)	(32 786 674)	(465 858)	(4 363 986)	-	-	(50 871 887)
Pārvietots	-	-	-	-	-	-	286 605	-	286 605
Atlikusī vērtība 2022. gada 31. decembrī	38 207 935	4 415 621	327 554 373	668 286 660	2 065 428	13 329 866	1 825 384	42 138 797	1 097 824 064
2022. gada 31. decembrī									
Sākotnējā vai pārvērtētā vērtība	44 238 109	8 617 617	785 685 819	1 314 599 932	10 418 763	33 446 283	1 825 384	42 138 797	2 240 970 704
Uzkrātais nolietojums un vērtības samazinājums	(6 030 174)	(4 201 996)	(458 131 446)	(646 313 272)	(8 353 335)	(20 116 417)	-	-	(1 143 146 640)
Atlikusī vērtība	38 207 935	4 415 621	327 554 373	668 286 660	2 065 428	13 329 866	1 825 384	42 138 797	1 097 824 064

Pamatlīdzekļu pārvērtēšana tiek veikta ar pietiekamu regularitāti, lai nodrošinātu, ka pārvērtēšanai pakļauto pamatlīdzekļu uzskaites vērtība būtiski neatšķiras no vērtības, kāda tiktu noteikta, novērtējot tos patiesajā vērtībā pārskata perioda beigās. Augstsprieguma tīkls koncerna Grāmatvedības uzskaites politika paredz, ka pamatlīdzekļu pārvērtēšanu veic regulāri, bet ne retāk kā reizi piecos gados.

2022. gada 31. decembrī Koncerna pamatlīdzekļu sastāvā ietilpst pilnībā nolietoti pamatlīdzekļi ar sākotnējo vērtību 23 078 576 EUR (2021.gada 31.decembrī: 14 011 053 EUR), savukārt Mātesabiedrības pamatlīdzekļu sastāvā 2022.gada 31.decembrī ietilpst pilnībā nolietoti pamatlīdzekļi ar sākotnējo vērtību 11 504 886 EUR (2021.gada 31.decembrī: 6 089 750 EUR).

2022. gadā Koncerns un Mātesabiedrība kapitalizēja aizņēmumu izmaksas 148 268 EUR apmērā (2021: 301 502 EUR) (9b pielikums).

Uz pārskata perioda beigām Koncerna nepabeigtās celtniecības atlikumu 42 138 797 EUR veido šādi būtiskākie projekti:

Nepabeigto celtniecības objektu izmaksas	Projekta plānotais pabeigšanas termiņš	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR
330kV starpsavienojuma Valmiera (LV) – Tartu (EE) caurlaides spējas palielināšana	31.12.2023.	8 756 682	611 711
Inčukalna pazemes gāzes krātuves PGK darbības uzlabošana	01.12.2025.	8 534 857	11 638 212
330kV starpsavienojuma Valmiera (LV) - Tsirgulina (EE) caurlaides spējas palielināšana	31.12.2024.	1 806 338	536 606
Kopējo interešu projekts "Latvijas – Lietuvas starpsavienojuma uzlabošana"	31.12.2023.	1 180 131	488 232
a/st Nr.208 "Šķirotava" 110kV sadalnes rekonstrukcija	31.12.2023.	4 587 227	2 425 842
110kV elektropārvades kabeļu līnijas Nr.210 a/st "Torņkalns"- "Centrālā" caurlaides spējas palielināšana	31.12.2023.	2 679 723	2 291 962
Citi projekti	2023.-2025.	14 593 839	18 550 079
Kopā		42 138 797	40 436 962

Zemāk esošajā tabulā ir apkopotas Koncerna pārvērtēto aktīvu grupu uzskaites vērtības, pieņemot, ka aktīvi tiek uzskaitīti iegādes vērtībā:

	Bilances vērtība, ja netiktu veikta pārvērtēšana 31.12.2022. EUR	Bilances vērtība 31.12.2022. EUR
Elektroenerģijas pārvades inženierbūves	3 639 527	4 415 621
Gāzes pārvades ēkas un būves	168 144 521	327 554 373
Pārvades līnijas, tehnoloģiskās iekārtas	620 395 134	668 286 660
Pārējās elektroenerģijas pārvades iekārtas	1 626 768	2 065 428
Kopā	793 805 950	1 002 322 082

	Bilances vērtība, ja netiktu veikta pārvērtēšana 31.12.2021. EUR	Bilances vērtība 31.12.2021. EUR
Elektroenerģijas pārvades inženierbūves	1 564 959	4 759 055
Gāzes pārvades ēkas un būves	159 022 487	323 340 355
Pārvades līnijas, tehnoloģiskās iekārtas	630 850 339	684 785 662
Pārējās elektroenerģijas pārvades iekārtas	1 512 509	1 970 731
Kopā	792 950 294	1 014 855 803

a) Elektroenerģijas pārvades segmenta pamatlīdzekļi

Regulāri, bet ne retāk kā vienu reizi piecos gados tiek pārvērtētas šādas elektroenerģijas pārvades segmenta pamatlīdzekļu grupas, kuras uzrāda kā:

- Elektroenerģijas pārvades inženierbūves;
- Pārvades līnijas, tehnoloģiskās iekārtas;
- Pārējās elektroenerģijas pārvades iekārtas.

Augstāk minēto pamatlīdzekļu grupu pārvērtēšana tika veikta 2021.gadā pēc to vērtības 2021. gada 1. augustā. Pārvērtēšanu veica neatkarīgs ārējs sertificēts vērtētājs.

Vērtēšana veikta atbilstoši īpašuma vērtēšanas standartiem un balstīta uz esošo pamatlīdzekļu izmantošanu, kas uzskatāma par labāko un efektīvāko izmantošanu. Pārvērtēšanas rezultātā tika noteikta katra pamatlīdzekļa atlikusī aizstāšanas vērtība. Atlikusī aizstāšanas vērtība ir starpība starp aktīva aizstāšanas izmaksām vai analoga aktīva aizstāšanas izmaksām vērtēšanas brīdī un uzkrāto kopējo fizisko, funkcionālo un ekonomisko nolietojumu.

Aktīvu unikālā rakstura un izmantošanas dēļ pārvērtēšanai izmantoti 3. līmeņa dati, kas nozīmē, ka attiecīgā veida aktīvu tirgū dati nav tieši novērojami.

Pārvērtēto aktīvu kopējā patiesā vērtība tika noteikta 610 732 095 EUR apmērā. Pārvērtēšanas rezultātā tika atzīts pamatlīdzekļu vērtības pieaugums 45 029 495 EUR apmērā un samazinājums 14 163 011 EUR apmērā. No šīm summām:

- 4 416 052 EUR attiecas uz tādu aktīvu vērtības pieaugumu, kuru pārvērtēšanas zaudējumi iepriekš bija iekļauti peļņas vai zaudējumu pārskatā, savukārt 8 312 289 EUR attiecas uz zaudējumiem no aktīvu pārvērtēšanas bez iepriekš atzītas pārvērtēšanas rezerves. Šīs summas tika atzītas kā peļņa vai zaudējumi peļņas vai zaudējumu pārskatā.
- 34 762 722 EUR attiecas uz neto peļņu no pamatlīdzekļu pārvērtēšanas, kas tiek atzīta pārskata gada visaptverošajos ienākumos un iekļauta pārvērtēšanas rezervē.

Aizvietošanas vērtības noteikšana tika veikta, pamatojoties uz aktuālajām materiālu izmaksām un personāla izmaksām, kas tika indeksētas attiecīgi ar materiālu cenu indeksa pieaugumu un vidējo algu pieauguma tempiem. Galvenie pieņēmumi ir saistīti ar pamatlīdzekļu kalpošanas laiku un nolietojuma amplitūdu normatīvā kalpošanas laika ietvaros. Parasti tika pieņemts, ka lūžņu vērtība, kas paliek lietderīgās lietošanas laika beigās, ir aptuveni 5% no attiecīgās pamatlīdzekļu vienības izmaksām.

Zemāk esošajās tabulās ir apkopotas pārvērtēto aktīvu grupu uzskaites vērtības, pieņemot, ka aktīvi tiek uzskaitīti iegādes vērtībā:

	legādes vērtība, ja netiktu veikta pārvērtēšana EUR	Uzkrātais nolietojums, ja netiktu veikta pārvērtēšana EUR	Bilances vērtība, ja netiktu veikta pārvērtēšana 31.12.2022. EUR	Bilances vērtība 31.12.2022. EUR
Elektroenerģijas pārvades inženierbūves	8 660 301	5 020 774	3 639 527	4 415 621
Pārvades līnijas, tehnoloģiskās iekārtas	1 120 791 336	554 897 533	565 893 803	599 317 409
Pārējās elektroenerģijas pārvades iekārtas	10 283 091	8 656 323	1 626 768	2 065 428
KOPĀ	1 139 734 728	568 574 630	571 160 098	605 798 458

	Iegādes vērtība, ja netiktu veikta pārvērtēšana EUR	Uzkrātais nolietojums, ja netiktu veikta pārvērtēšana EUR	Bilances vērtība, ja netiktu veikta pārvērtēšana 31.12.2021. EUR	Bilances vērtība 31.12.2021. EUR
Elektroenerģijas pārvades inženierbūves	6 034 892	4 469 933	1 564 959	4 759 055
Pārvades līnijas, tehnoloģiskās iekārtas	1 136 669 755	560 896 132	575 773 623	613 202 100
Pārējās elektroenerģijas pārvades iekārtas	9 542 738	8 030 229	1 512 509	1 970 731
KOPĀ	1 152 247 385	573 396 294	578 851 091	619 931 886

2022.gadā vadība ir novērtējusi cenu līmeni un ir konstatējusi inflācijas, darbaspēka un materiālu izmaksu pieauguma izmaiņas salīdzinājumā ar 2021. gada augustu, kad tika veikta pārvērtēšana un noteikta pamatlīdzekļu patiesā vērtība, izmantojot amortizētās aizstāšanas izmaksu metodi. Tā rezultātā ir pamats uzskatīt, ka patiesā vērtība varētu būt būtiski augstāka par aktīvu esošo uzskaites vērtību 2022. gada 31. decembrī. Tomēr piesardzības nolūkā, ņemot vērā ģeopolitisko situāciju un nenoteiktību nozarē, vērtēta arī aktīva lietošanas vērtība kā pamatojums elektroenerģijas pārvades infrastruktūras atgūstamās vērtības noteikšanai (23.pielikums).

Veicot vērtības samazinājuma pārbaudi, Mātesabiedrības vadība ir secinājusi, ka pamatlīdzekļu vērtība finanšu uzskaitē būtiski neatšķiras no to atgūstamās summas, kas ir lielākā no patiesās vērtības (no kuras atņemtas pārdošanas izmaksas) vai lietošanas vērtības, kā rezultātā pamatlīdzekļu pārvērtēšana vai aktīvu vērtības samazinājums netiek atzīti.

b) Dabaszāzes pārvades un dabaszāzes uzglabāšanas segmentu pamatlīdzekļi

Saskaņā ar Koncerna grāmatvedības politiku Koncerns uzskaita pārvērtētajās vērtības šādās pamatlīdzekļu grupas dabaszāzes pārvades un dabaszāzes uzglabāšanas segmentos: ar dabaszāzes pārvadi saistītās ēkas un būves, pārvades līnijas un ar tām saistītās tehnoloģiskās iekārtas.

Pamatlīdzekļu pārvērtēšana dabaszāzes pārvades un uzglabāšanas segmentā tika veikta 2020. gadā. Līdzekļu unikālā rakstura un izmantošanas dēļ pārvērtēšanai izmantoti 3. līmeņa dati, kas nozīmē, ka dati tirgū nav viegli novērojami attiecīgajam aktīvu veidam. 2020. gadā pārvērtēšanā (iepriekšējā notika 2016. gadā, kad aktīvi piederēja AS "Latvijas Gāze") izmantoto pieņēmumu datu līmenis netika mainīts. Pārvērtēšanu veica neatkarīgs ārējs sertificēts vērtētājs.

Izmantojot šo metodi, aktīvu sākotnējo vērtību nosaka atbilstoši pašreizējām cenām un prasībām un izmantotajiem materiāliem. Galvenie pieņēmumi pārvērtēšanas procesā ir saistīti ar izmantoto materiālu izmaksām un vidējām būvniecības izmaksām pārvērtēšanas brīdī. Vērtību noteikšanai tika izmantoti arī AS "Conexus Baltic Grid" rīcībā esošie dati par līdzīgu objektu būvniecību pēdējos gados. Ja pieaugs vidējās būvniecības izmaksas valstī vai ievērojami pieaugs izmantoto materiālu izmaksas, pieaugs arī aktīvu vērtība. Ja būvniecības izmaksas vai materiālu izmaksas samazināsies, samazināsies arī aktīvu vērtība.

Papildus sākotnējai vērtībai tika noteikts katra aktīva uzkrātais nolietojums, šeit kā galvenos faktoros ņemot vērā aktīva fizisko, funkcionālo un tehnisko nolietojumu. Ja pārvērtētie aktīvi tiek izmantoti būtiski atšķirīgi vai tiek funkcionāli nolietoti, pārvērtēto aktīvu vērtība var būtiski samazināties vai pieaugt. Pārvērtējot pamatlīdzekļus saskaņā ar 16. SGS, aktīva uzskaites vērtība tiek koriģēta atbilstoši pārvērtētajai summai. Atzīstot pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezultātus, pamatlīdzekļu sākotnējā vērtība un atlikusī vērtība tiek aizstāta ar novērtējuma vērtībām. Neproporcionāli uzkrātais nolietojums pārvērtēšanas datumā tiek koriģēts tā, lai tas būtu vienāds ar starpību starp aktīva sākotnējo uzskaites vērtību un atlikušo aktīva uzskaites vērtību, atskaitot visus uzkrātos zaudējumus no vērtības samazināšanās. Pārvērtēšanas rezultātā Conexus pārvērtējamo aktīvu atlikusī vērtība uz 2020. gada 1. janvāri tika palielināta par 92 311 666 EUR. Pārvērtēšanas rezerve tika palielināta par 92 100 425 EUR, pozitīvā ietekme 211 241 EUR apmērā iekļauta 2020. gada peļņas vai zaudējumu pārskatā.

2022.gadā Meitassabiedrības vadība ir novērtējusi cauruļvadu, tehnoloģisko iekārtu un vispārējās būvniecības cenu līmeni un ir konstatējusi inflācijas, darbaspēka un materiālu izmaksu pieauguma izmaiņas salīdzinājumā ar 2020. gada janvāri, kad tika veikta pārvērtēšana un noteikta pamatlīdzekļu patiesā vērtība, izmantojot amortizētās aizstāšanas izmaksu metodi. Tā rezultātā ir pamats uzskatīt, ka aizstāšanas vērtība varētu būt būtiski augstāka par aktīvu esošo uzskaites vērtību 2022. gada 31. decembrī. Tomēr piesardzības nolūkā, ņemot vērā ģeopolitisko situāciju un nenoteiktību nozarē, vērtēta arī aktīva lietošanas vērtība kā pamatojums dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas infrastruktūras atgūstamās vērtības noteikšanai (23.pielikums).

10.3. TIESĪBAS LIETOT AKTĪVUS

	Mātesabiedrība	Koncerns
	Ēkas un zeme EUR	Ēkas un zeme EUR
2020. gada 31. decembrī		
Sākotnējā vērtība	17 807 389	18 341 883
Uzkrātais nolietojums	(3 595 096)	(3 626 007)
Atlikusī vērtība	14 212 293	14 715 876
2021		
Atzītas izmaiņas nomas līgumos	57 729	98 705
Tiesību lietot aktīvus pieaugums	1 145 431	1 145 431
Nolietojums	(780 036)	(873 488)
Atlikusī vērtība 2021. gada 31. decembrī	14 635 417	15 086 524
2021. gada 31. decembrī		
Sākotnējā vērtība	19 010 549	19 586 019
Uzkrātais nolietojums	(4 375 132)	(4 499 495)
Atlikusī vērtība	14 635 417	15 086 524
2022		
Atzītas izmaiņas nomas līgumos	69 881	106 527
Tiesību lietot aktīvus pieaugums	686 101	686 101
Nolietojums	(920 010)	(946 261)
Atlikusī vērtība 2022. gada 31. decembrī	14 471 389	14 932 892
2022. gada 31. decembrī		
Sākotnējā vērtība	19 766 531	20 270 161
Uzkrātais nolietojums	(5 295 142)	(5 337 269)
Atlikusī vērtība	14 471 389	14 932 892

10.4. NOLIETOJUMS UN AMORTIZĀCIJA

	Mātesabiedrība		Koncerns	
	2022 EUR	2021 EUR	2022 EUR	2021 EUR
Pamatlīdzekļu nolietojums (10.2 pielikums)	(33 748 203)	(31 770 036)	(50 871 887)	(48 813 374)
Nemateriālo ieguldījumu amortizācija (10.1 pielikums)	(635 403)	(457 992)	(1 344 000)	(1 126 951)
Tiesību lietot aktīvus nolietojums (10.3 pielikums)	(920 010)	(780 036)	(946 261)	(873 488)
Nolietojums un amortizācija	(35 303 616)	(33 008 064)	(53 162 148)	(50 813 813)
Vērtības samazinājums pārvērtēšanas rezultātā (10.2a pielikums)	-	(8 312 289)	-	(8 312 289)
Vērtības pieaugums pārvērtēšanas rezultātā (10.2a pielikums)	-	4 416 052	-	4 416 052
Norakstīšana un citas korekcijas	(275 350)	(257 965)	(1 196 902)	(994 393)
Nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu vērtības samazinājums	(275 350)	(4 154 202)	(1 196 902)	(4 890 630)
KOPĀ nolietojums un amortizācija neieskaitot norakstīšanu un citas korekcijas	(35 303 616)	(36 904 301)	(53 162 148)	(54 710 050)

11. PĀRĒJIE ILGTERMIŅA FINANŠU IEGULDĪJUMI

	Mātesabiedrība		Koncerns	
	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR
Līdzdalība meitas sabiedrību kapitālā, tai skaitā:	134 394 971	134 394 971	-	-
AS "Conexus Baltic Grid"	134 394 971	134 394 971	-	-
Līdzdalība asociēto sabiedrību kapitālā, tai skatā:	45 000	-	45 000	-
"Baltic RCC" OŪ	45 000	-	45 000	-
Līdzdalība pārējo sabiedrību kapitālā, tai skaitā:	1 422	1 422	1 422	1 422
AS "Pirmais slēgtais pensiju fonds"	1 422	1 422	1 422	1 422
Atlikusī vērtība pārskata perioda beigās	134 441 393	134 396 393	46 422	1 422

Mātesabiedrībai pieder 1,9% no AS "Pirmais slēgtais pensiju fonds" kapitāla. Mātesabiedrība ir nominālais akcionārs, jo visus riskus un labumus, kas rodas fonda darbības rezultātā, uzņemas vai iegūst Mātesabiedrības darbinieki – pensiju plāna locekļi.

Sabiedrība	Atrašanās vieta	Uzņēmējdarbības veids	Līdzdalības daļa
AS "Conexus Baltic Grid"	Latvija	Dabāsgāzes pārvades un uzglabāšanas operators Latvijā	68.46%
"Baltic RCC" OŪ	Igaunija	Baltijas valstu elektroenerģijas pārvades sistēmu reģionālais koordinācijas centrs	33.33%
AS "Pirmais slēgtais pensiju fonds"	Latvija	Pensiju plānu pārvaldīšana	1.9%

Kopsavilkums par Meitassabiedrības finanšu rādītājiem

Nosaukums	Pašu kapitāls		Peļņa		Saņemtās dividendes no Meitassabiedrības	
	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR	2022 EUR	2021 EUR	2022 EUR	2021 EUR
AS "Conexus Baltic Grid"	333 360 664	332 404 307	11 364 745	13 216 732	6 536 774	58 286 236

2022. gadā no Meitassabiedrības saņemtās dividendes naudā 6 536 774 EUR apmērā (2021. gadā: 58 286 236 EUR apmērā). Nekontrolējošai līdzdalībai izmaksātās dividendes sastādīja 3 011 887 EUR (2021.gadā: 26 855 994 EUR).

Apkopota finanšu informācija par nekontrolējošās līdzdalības daļu ir sekojoša:

Sabiedrības nosaukums	Ilgtermiņa aktīvi		Īstermiņa aktīvi		Ilgtermiņa saistības		Īstermiņa saistības	
	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR
AS "Conexus Baltic Grid" (31.54%)	435 977 384	436 611 515	27 831 911	31 458 768	96 237 057	80 261 106	34 211 574	55 404 870

12. KRĀJUMI

	Mātessabiedrība		Koncerns	
	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR
Materiāli un rezerves daļas	425 526	517 327	3 240 045	2 214 542
Dabaszāze	-	-	1 015 561	983 496
Samaksātie avansi par krājumiem	-	-	665	30 051
Uzkrājumi lēnas aprites krājumiem	-	-	(139 810)	(84 223)
KRĀJUMI KOPĀ	425 526	517 327	4 116 461	3 143 866

13. PARĀDI NO LĪGUMIEM AR KLIENTIEM

	Mātesabiedrība		Koncerns	
	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR
Parādi no līgumiem ar klientiem				
Elektroenerģijas pārvades pakalpojuma parādi	20 111 627	21 083 293	20 111 627	21 083 293
Pārējie pircēju un pasūtītāju parādi	2 288 649	429 929	12 525 384	13 803 063
Kopā parādi no līgumiem ar klientiem	22 400 276	21 513 222	32 637 011	34 886 356
Sagaidāmie kredītzaudējumi				
Pārējiem pircēju un pasūtītāju parādiem	(5 495)	(4 350)	(5 495)	(4 350)
Sagaidāmie kredītzaudējumi kopā	(5 495)	(4 350)	(5 495)	(4 350)
Parādi no līgumiem ar klientiem, neto				
Elektroenerģijas pārvades pakalpojuma parādi	20 111 627	21 083 293	20 111 627	21 083 293
Pārējie pircēju un pasūtītāju parādi	2 283 154	425 579	12 519 889	13 798 713
PARĀDI NO LĪGUMIEM AR KLIENTIEM, NETO	22 394 781	21 508 872	32 631 516	34 882 006
	Mātesabiedrība		Koncerns	
Parādu no līgumiem ar klientiem vērtības samazinājums	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR
Pārskata gada sākumā	4 350	15 617	4 350	15 617
Iekļauts peļņas vai zaudējumu aprēķinā	1 145	(11 267)	1 145	(11 267)
Pārskata gada beigās	5 495	4 350	5 495	4 350

14. CITI DEBITORI

	Mātesabiedrība		Koncerns	
	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR
Saņemamais ES fondu finansējums (skat. 19. pielikumu)	8 384 944	1 174 056	8 384 944	1 174 056
Parāds saistībā ar krāpniecisko darījumu*	172 850	-	172 850	-
Uzkrājums krāpnieciskajam darījumam*	(172 850)	-	(172 850)	-
Citi finanšu aktīvi	8 384 944	1 174 056	8 384 944	1 174 056
Pārmaksātais uzņēmumu ienākuma nodoklis	11 512	11 512	11 512	11 512
Nākamo periodu izmaksas	1 013 784	528 957	1 013 784	946 096
Avanss par balansēšanas pakalpojumiem biržā	-	-	2 000 000	-
Pārējie debitori	91 370	64 879	1 027 923	430 065
Citi nefinanšu aktīvi	1 116 666	605 348	4 053 219	1 387 673
CITI DEBITORI KOPĀ	9 501 610	1 779 404	12 438 163	2 561 729

*Mātesabiedrība 2022. gadā veikusi uzkrājumu 172 850 EUR apmērā saistībā ar krāpniecisku darījumu. Par šo lietu ir ierosināts kriminālprocess.

15. UZŅĒMUMU IENĀKUMA NODOKLIS

	Mātesabiedrība		Koncerns	
	2022 EUR	2021 EUR	2022 EUR	2021 EUR
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	-	-	(2 387 165)	(2 256 640)
Atliktais uzņēmumu ienākuma nodoklis	-	-	341 511	320 468
KOPĀ uzņēmumu ienākuma nodoklis	-	-	(2 045 654)	(1 936 172)

Uzņēmumu ienākuma nodoklis attiecas uz Koncerna Meitassabiedrības gada laikā veikto uzņēmumu ienākuma nodokļa maksājumu, veicot dividenžu izmaksu.

Atliktais uzņēmumu ienākuma nodoklis

Koncerna atliktais nodoklis tiek rēķināts par nākotnē maksājamo uzņēmumu ienākuma nodokli no Meitassabiedrības nesadalītās peļņas, kuru plānots samaksāt Mātesabiedrībai dividendēs turpmākajos trīs gados, par pamatu ņemot Meitassabiedrības stratēģijā noteikto dividendžu apmēru, kas nosaka, ka dividendēs tiek izmaksāti 90% no Meitassabiedrības peļņas. Atliktā nodokļa daļa, kas attiecināma uz dividendēm, kuras saņem nekontrolējošā līdzdalība, tiek attiecināta uz nekontrolējošās līdzdalības vērtību pašu kapitālā.

	2022 EUR	2021 EUR
Atliktā uzņēmumu ienākuma nodokļa saistības uz gada sākumu	4 831 892	5 152 360
Atliktā uzņēmumu ienākuma nodokļa saistību samazinājums	(341 511)	(320 468)
Atliktā uzņēmumu ienākuma nodokļa saistības uz gada beigām	4 490 381	4 831 892

16. NAUDA

	Mātesabiedrība		Koncerns	
	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR
Naudas līdzekļi bankā	92 042 624	48 513 943	103 009 740	63 190 053
NAUDA KOPĀ	92 042 624	48 513 943	103 009 740	63 190 053

17. PAŠU KAPITĀLS

a) Pamatkapitāls

Pārskats par izmaiņām Mātesabiedrības pašu kapitālā sniegts tabulā zemāk:

	Akciju skaits	Reģistrētais akciju kapitāls, EUR
2021. gada 1. janvārī	363 896 079	363 896 079
Jaunu akciju emisija	1 999 878	1 999 878
2021. gada 31. decembrī	365 895 957	365 895 957
Jaunu akciju emisija	25 702 577	25 702 577
2022. gada 31. decembrī	391 598 534	391 598 534

Koncerna akciju kapitālu veido Mātesabiedrības parastās akcijas. Akciju kapitāls ir pilnībā apmaksāts.

Saskaņā ar AS "Augstsprieguma tīkls" akcionāru sapulces 2022. gada 3. novembra lēmumu (protokols Nr.3, 1.§) ir veikts ieguldījums Mātesabiedrības pamatkapitālā 25 702 577 EUR apmērā, kapitalizējot nesadalīto peļņu.

Saskaņā ar AS "Augstsprieguma tīkls" akcionāru sapulces 2021. gada 28. maija lēmumu (protokols Nr.1, 1.§ un 2.§) ir veikts ieguldījums Mātesabiedrības pamatkapitālā 1 999 878 EUR apmērā, kapitalizējot nesadalīto peļņu.

Mātesabiedrība ir veikusi maksājumus valsts budžetā par valsts kapitāla izmantošanu (dividendes) no iepriekšējā gada peļņas:

2021. gadā 7 999 514 EUR jeb 0.02198 EUR par vienu akciju;

2022. gadā 29 143 118 EUR jeb 0.79649 EUR par vienu akciju.

b) Rezerves

Mātesabiedrības rezerves sastāv no pārvērtēšanas rezerves, rezervēm pēcnodarbinātības pabalstiem, nesadalītās peļņas, kas ar īpašnieka lēmumu novirzīta pārējās rezervēs attīstības nodrošināšanai. Koncerna rezerves sastāv no pamatlīdzekļu pārvērtēšanas rezerves, Meitassabiedrības statūtos noteiktajām rezervēm, pārvērtēšanas rezerves pēcnodarbinātības pabalstiem, nesadalītās peļņas, kas ar īpašnieka lēmumu novirzīta pārējās rezervēs attīstības nodrošināšanai.

c) Nekontrolējošā līdzdalība

Informācija par nekontrolējošo līdzdalību ir sniegta 11. pielikumā. Izņemot dividendes, nav notikuši citi darījumi ar nekontrolējošo līdzdalību.

18. DARBINIEKU LABUMU SAISTĪBAS

	Mātesabiedrība		Koncerns	
	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR
Pārskata gada sākumā	3 426 477	2 636 255	4 800 612	3 664 749
Atzīts visaptverošo ienākumu pārskatā	(329 736)	1 075 235	(193 511)	1 403 457
Atzīts peļņas vai zaudējumu pārskatā	197 444	(285 013)	38 852	(267 594)
Pārskata gada beigās	3 294 185	3 426 477	4 645 953	4 800 612

	Mātesabiedrība		Koncerns	
	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR
Pārskata gada sākumā	3 426 477	2 636 255	4 800 612	3 664 749
Samaksātie pēcnodarbinātības pabalsti	(352 360)	(325 546)	(451 907)	(428 438)
Uzkrājumu izmaiņas	220 068	1 115 768	297 248	1 564 301
Pārskata gada beigās	3 294 185	3 426 477	4 645 953	4 800 612

Detalizēta informācija par aprēķinos izmantotajiem pieņēmumiem, kā arī jutīguma analīze sniegta 2.14 pielikumā.

19. NĀKAMO PERIODU IEŅĒMUMI

	Mātesabiedrība		Koncerns	
	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR
a) Ilgtermiņa nākamo periodu ieņēmumi				
- no pieslēgumu maksām	38 084 750	38 249 840	38 084 750	38 249 840
Ilgtermiņa nākamo periodu ieņēmumi no līgumiem ar klientiem	38 084 750	38 249 840	38 084 750	38 249 840
- no Eiropas Savienības finansējuma	136 421 913	140 707 294	161 379 662	158 863 339
– no sagaidāmā Eiropas Savienības finansējuma avansa	8 384 944	-	8 384 944	-
- no Eiropas Savienības finansējuma saņemtā avansa	18 562 500	-	18 562 500	-
- no pārslodzes maksas ieņēmumiem	141 537 570	105 094 610	141 537 570	105 094 610
Pārējie ilgtermiņa nākamo periodu ieņēmumi	304 906 927	245 801 904	329 864 675	263 957 949
KOPĀ Ilgtermiņa nākamo periodu ieņēmumi	342 991 677	284 051 744	367 949 425	302 207 789

	Mātesabiedrība		Koncerns	
	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR
b) Īstermiņa nākamo periodu ieņēmumi				
- no pieslēgumu maksām	3 658 224	3 375 254	3 658 224	3 612 539
Īstermiņa nākamo periodu ieņēmumi no līgumiem ar klientiem	3 658 224	3 375 254	3 658 224	3 612 539
- nepabeigtie ES līdzfinansētie projekti, tai skaitā:	3 881 759	950 636	3 881 759	950 636
<i>Projekts "Baltijas valstu elektroenerģijas pārvades sistēmas sinhronizācija ar Eiropas tīklu, 2. fāze "</i>	<i>777 947</i>	<i>777 947</i>	<i>777 947</i>	<i>777 947</i>
Baltijas valstu sinhronizācijas ar kontinentālo Eiropu, 1.fāze	2 950 889	-	2 950 889	-
<i>Projekts "EU-SysFlex- Eiropas sistēma ar efektīvi koordinētu elastīguma izmantošanu lielāka AER īpatsvara integrēšanā"</i>	<i>37 812</i>	<i>37 812</i>	<i>37 812</i>	<i>37 812</i>
<i>Projekts "Baltijas elektroenerģijas sistēmu dinamiskās stabilitātes izpēte"</i>	<i>26 250</i>	<i>26 250</i>	<i>26 250</i>	<i>26 250</i>
<i>Projekts "Sistēma PSO-SSO-galalietotāja sasaistei, INTERFACE"</i>	<i>88 861</i>	<i>108 628</i>	<i>88 861</i>	<i>108 628</i>
- pabeigtie ES līdzfinansētie projekti	3 609 338	2 443 153	4 372 019	2 978 118
- no sagaidāmā Eiropas Savienības finansējuma	-	1 174 056	-	1 174 056
- no pārslodzes maksas ieņēmumiem	1 204 239	1 187 754	1 204 239	1 187 754
- no citu projektu finansējuma	-	-	4 654	4 652
Pārējie īstermiņa nākamo periodu ieņēmumi	8 695 336	5 755 599	9 462 671	6 295 216
KOPĀ īstermiņa nākamo periodu ieņēmumi	12 353 560	9 130 853	13 120 895	9 907 755

Nākamo periodu ieņēmumu no līgumiem ar klientiem (ilgtermiņa un īstermiņa) kustība:	Mātessabiedrība		Koncerns	
	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR
Pārskata gada sākumā	41 625 094	43 374 572	41 625 094	43 374 572
Pieslēgumu maksa atzīta peļņas vai zaudējumu pārskatā	(3 467 086)	(3 409 719)	(3 467 086)	(3 409 719)
Saņemtā pieslēguma maksa no klientu iemaksām	3 584 966	1 660 241	3 584 966	1 660 241
Pārskata gada beigās	41 742 974	41 625 094	41 742 974	41 625 094
Pārējo nākamo periodu ieņēmumu (ilgtermiņa un īstermiņa) kustība:	Mātessabiedrība		Koncerns	
	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR
Pārskata gada sākumā	251 557 503	242 608 578	270 490 450	254 643 244
Saņemtais ES līdzfinansējums*	7 720 085	1 207 957	7 720 085	1 207 957
Saņemtais iepriekšējo periodu uzkrātais ES līdzfinansējums	(509 198)	(31 604 872)	(509 198)	(31 604 872)
Saņemtie nākamo periodu ieņēmumi no ES līdzfinansējuma	489 433	32 393 231	8 133 373	40 210 739
Saņemtais ES līdzfinansējuma avanss**	21 513 389	-	21 513 389	-
Saņemtie pārslodzes maksas ieņēmumi***	37 650 929	11 441 072	37 650 929	11 441 072
IPGK rezervēto jaudu maksa	-	-	(237 284)	237 284
Kapitalizēts līdzfinansēts projekts	-	-	-	130 468
Pārslodzes maksas ieņēmumi iekļauti peļņas vai zaudējumu pārskatā	(1 191 483)	(1 040 506)	(1 191 483)	(1 040 506)
ES līdzfinansējums iekļauts peļņas vai zaudējumu pārskatā	(3 628 395)	(3 447 957)	(4 242 915)	(4 734 936)
Pārskata gada beigās	313 602 263	251 557 503	339 327 346	270 490 450
KOPĀ pārskata gada beigās	355 345 237	293 182 597	381 070 320	312 115 544

*No Eiropas Savienības saņemtais finansējums (saistīts ar aktīviem) tiek atzīts brīdī, kad Koncerns un Mātessabiedrība ir izpildījuši ar šī finansējuma saņemšanu saistītos nosacījumus un tiem ir beznosacījuma tiesības saņemt finansējumu. Ar finansējuma saņemšanu saistītie nosacījumi ir sekojoši: Mātessabiedrība un Koncerns nodrošina Eiropas Savienības līdzfinansēto projektu vadību, iekšējo kontroli un uzskaiti saskaņā ar Eiropas Savienības vadlīnijām un Latvijas

Republikas likumdošanas prasībām. Katram darījumam, kas attiecas uz ES līdzfinansēto projektu uzskaiti, tiek nodrošināta grāmatvedības uzskaitē atsevišķi nodalītā kontā. Mātesabiedrība un Koncerns nodrošina šķirtu līdzfinansēto projektu atbilstošo ieņēmumu, izdevumu, ilgtermiņa ieguldījumu un pievienotās vērtības nodokļa uzskaiti. Ja līdzekļi netiek saņemti līdz pārskata perioda beigām, tos atspoguļo kā debitoru parādu bilances pozīcijā "Citi debitori".

**Ņemot vērā būtiskos plānotos ieguldījumus ES līdzfinansētajos kopēju interešu projektos "Sinhronizācija ar kontinentālo Eiropu, 1.fāze" un "Sinhronizācija ar kontinentālo Eiropu, 2.fāze" (skat.arī nodaļu "Koncerna turpmākā attīstība") noslēgto granta līgumu ietvaros saņemts avanss projektu realizācijai.

***Kopējie saņemtie pārslodzes maksas un elektriskās jaudas pārslodzes likvidācijas ieņēmumi 2022. gadā 152 247 568 EUR, no tiem peļņas vai zaudējumu pārskatā pārslodzes novēršanas izmaksu segšanai atzīti 78 057 043 EUR un elektroenerģijas pārvades zudumu izmaksu segšanai 36 539 596 EUR. Atlikusī daļa 37 650 929 EUR novirzīti uz nākamo periodu ieņēmumiem.

Nākamo periodu ieņēmumu sadalījums pa periodiem:

	Mātesabiedrība		Koncerns	
	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR
Nākamo periodu ieņēmumi no Eiropas Savienības finansējuma				
1 gads vai mazāk	7 491 097	4 567 845	8 253 778	5 102 810
1-5 gadi	17 441 591	14 119 928	17 441 591	14 119 928
Virs 5 gadiem	145 927 766	126 587 366	170 885 514	144 743 411
Nākamo periodu ieņēmumi no pārslodzes maksas				
1 gads vai mazāk	1 204 239	1 187 754	1 204 239	1 187 754
1-5 gadi	5 788 368	4 642 837	5 788 368	4 642 837
Virs 5 gadiem	135 749 202	100 451 773	135 749 202	100 451 773
Nākamo periodu ieņēmumi no pieslēgumu maksas				
1 gads vai mazāk	3 658 224	3 375 254	3 658 224	3 612 539
1-5 gadi	17 512 079	13 555 075	17 512 079	13 555 075
Virs 5 gadiem	20 572 671	24 694 765	20 572 671	24 694 765
Nākamo periodu ieņēmumi no pieslēguma dabasgāzes pārvades sistēmai				
1 gads vai mazāk	-	-	4 654	4 652
KOPĀ nākamo periodu ieņēmumi	355 345 237	293 182 597	381 070 320	312 115 544

20. AIZŅĒMUMI UN NOMAS SAISTĪBAS

Mātesabiedrība 2021. gada oktobrī emitēja obligācijas 100 000 tūkst. EUR apmērā. Obligāciju emisijas programmas kopējais apjoms ir līdz 160 000 tūkst. EUR apmērā ar iespēju pēc nepieciešamības veikt papildu emisijas. Obligācijas tiek kotētas Nasdaq Riga biržā ar fiksētu kupona likmi 0.5% gadā un dzēšanas datumu 2027. gada 20. janvāris. Mātesabiedrība ir tiesīga dzēst katru emitēto obligāciju sēriju pilnībā, bet ne daļēji, jebkurā brīdī 3 (trīs) mēnešu laikā pirms to dzēšanas termiņa par cenu, kas vienāda ar obligāciju nominālvērtību kopā ar uzkrātajiem procentiem.

Papildus saistību nepildīšanas gadījumiem, ir iekļauts *cross-default* nosacījums, ja Mātesabiedrības un tās meitassabiedrības nenomaksātie parādi atsevišķi vai kopā pārsniedz 20 000 tūkst. EUR.

Apgrūzāmo līdzekļu finansēšanai starp AS "Augstsprieguma tīkls" un AS "SEB banka" ir noslēgts *overdrafta* līgums līdz 20 000 tūkst. EUR apmērā ar termiņu līdz 2023. gada 18. jūnijam, bāzes procentu likmi 3 mēnešu EURIBOR un pievienoto procentu likmi 0.35%. Papildus, lai nodrošinātu likviditātes rezervi turpmākajiem 24 mēnešiem, 2022. gada 9. decembrī ar AS "Swedbank" noslēgts *overdrafta* līgums līdz 10 000 tūkst. EUR ar termiņu līdz 2024. gada 9. decembrim, bāzes procentu likmi 3 mēnešu EURIBOR un pievienoto procentu likmi 1.4%. Abi minētie *overdrafti* ir nenodrošināti. Pārskata periodā abu minēto *overdrafta* līgumu ietvaros AS "Augstsprieguma tīkls" aizņēmumus nav saņēmusi. Mātesabiedrības esošajos aizņēmumu līgumos noteiktie finanšu rādītāju ierobežojumi pārskata periodā un pārskata apstiprināšanas brīdī ir ievēroti:

Finanšu rādītāju ierobežojumi	31.12.2022.	31.12.2021.
Pašu kapitāla pietiekamība >25%	47%	51%
Neto aizņēmumi / EBITDA <6	0.2	1.4

Mātesabiedrības meitassabiedrība dabasgāzes operators AS "Conexus Baltic Grid" piesaista ārējo finansējumu saviem spēkiem. Pārskata gadā AS "Conexus Baltic Grid" ir aizņēmumi no Ziemeļu Investīciju bankas, AS "SEB banka", OP Corporate Bank plc Latvijas filiāles un Swedbank AS. Vienlaicīgi Meitassabiedrībai ir pieejamas kredītlīnijas 65 000 tūkst. EUR apmērā (31.12.2021.: 90 000 tūkst. EUR). 2022. gada beigās šīs kredītlīnijas nav izmantotas. Pieejamo kredītlīniju līgumu darbības termiņi pārsniedz 1 gadu. Visi AS "Conexus Baltic Grid" aizņēmumi ir eiro valūtā un bez nodrošinājuma. Pārskata perioda beigās AS "Conexus Baltic Grid" ir noslēgti ilgtermiņa aizņēmumu līgumi 55 000 tūkst. EUR apmērā, kuru saņemšana ir paredzēta 2023. gada laikā.

Meitassabiedrības esošajos aizņēmumu līgumos noteiktie finanšu rādītāju ierobežojumi pārskata periodā un pārskata apstiprināšanas brīdī ir ievēroti:

Finanšu rādītāju ierobežojumi	31.12.2022.	31.12.2021.
Pašu kapitāla pietiekamība >50%	72%	71%
Neto aizņēmumi / EBITDA <5	2.72	2.97
Saistību apkalpošanas koeficients (DSCR) >1.2x	2.85	3.73

Pārskata perioda beigās Mātessabiedrības ilgtermiņa aizņēmumu vidējā svērtā procentu likme ir palikusi nemainīga 0.5% (2021. gada 31. decembrī: 0.5%). 100% no kopējā ilgtermiņa kredītu apjoma ir ar fiksētu aizdevuma procentu likmi (2021. gada 31. decembrī: 100%).

Koncerna vidējā svērtā ilgtermiņa kredītu procentu likme pārskata perioda beigās bija 1.07% (2021. gada 31. decembrī: 0.44%), īstermiņa aizņēmumu vidējā svērtā procentu likme ir 2.77% (31.12.2021.: 0.24%). 71% no Koncerna kopējiem ilgtermiņa kredītiem ir ar fiksētu kredīta procentu likmi (2021. gada 31. decembrī: 75%). Visi Koncerna aizņēmumi ir eiro valūtā un bez nodrošinājuma.

Koncerns un Mātessabiedrība ir noslēgusi dažādus zemes un nekustamā īpašuma nomas līgumus, tai skaitā būtiskākais ir 2011. gadā noslēgtais ilgtermiņa līgums ar darbības termiņu līdz 2044. gadam ar AS "Latvenergo" (kurai pieder īpašumtiesības) par kombinētā optiskā kabeļa (OPGW - *optical ground wire* 126 with dual function) elektriskās daļas nomu, kas izvietots uz pārvades līniju balstiem un tā metāliskais stiegrojums nodrošina arī 330 kV un 110 kV elektroenerģijas pārvades līniju aizsardzību pret zibens radītu pārspriegumu.

Aizņēmumi no kredītiestādēm un saistītajām pusēm:

	Mātesabiedrība		Koncerns	
	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR
Ilgtermiņa aizņēmumi no kredītiestādēm	-	-	69 468 183	60 282 986
Emitēto obligāciju ilgtermiņa daļa	99 892 726	99 866 288	99 892 726	99 866 288
Īstermiņa aizņēmumi no kredītiestādēm	-	-	12 899 286	37 772 866
Aizņēmumi	99 892 726	99 866 288	182 322 675	197 922 140
Ilgtermiņa uzkrātās saistības procentu izmaksām no emitētajām obligācijām	473 973	100 000	473 973	100 000
Īstermiņa uzkrātās saistības par aizņēmumu procentu izmaksām no kredītiestādēm	-	-	62 480	37 369
KOPĀ aizņēmumi	100 366 699	99 966 288	182 796 648	198 059 509
Tai skaitā:				
Ilgtermiņa aizņēmumi	100 366 699	99 966 288	169 834 882	160 249 274
Īstermiņa aizņēmumi	-	-	12 961 766	37 810 235

Nomas saistības:

	Mātesabiedrība		Koncerns	
	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR
KOPĀ nomas saistības	14 865 954	14 938 982	15 350 376	15 406 319
Tai skaitā:				
Ilgtermiņa	14 184 247	14 199 182	14 643 605	14 647 122
Īstermiņa	681 707	739 800	706 771	759 197

Aizņēmumu un nomas saistību kustība:

	Mātesabiedrība				
	Nomas saistības EUR	Aizņēmumi no saistītajām pusēm EUR	Aizņēmumi no kredītiestādēm EUR	Citi aizņēmumi EUR	Kopā EUR
2020. gada 31. decembrī	14 418 995	87 084 381	116 200 000	-	217 703 376
Atzītas izmaiņas nomas līgumos	57 729	-	-	-	57 729
Emitēti parāda vērtspapīri (obligācijas)	-	-	-	99 861 000	99 861 000
Jauni līgumi	1 145 431	-	-	-	1 145 431
Atmaksa, izņemot procentu maksājumus	(683 173)	(86 672 207)	(116 200 000)	-	(203 555 380)
Procentu maksājumi	(237 970)	(1 752 704)	(726 121)	-	(2 716 795)
Aprēķinātie procenti	237 970	1 340 530	726 121	105 288	2 409 909
2021. gada 31. decembrī	14 938 982	-	-	99 966 288	114 905 270
Atzītas izmaiņas nomas līgumos	69 881	-	-	-	69 881
Jauni līgumi	686 101	-	-	-	686 101
Atmaksa, izņemot procentu maksājumus	(829 010)	-	-	-	(829 010)
Procentu maksājumi	(230 846)	-	-	(126 027)	(356 873)
Aprēķinātie procenti	230 846	-	-	526 438	757 284
2022. gada 31. decembrī	14 865 954	-	-	100 366 699	115 232 653

	Koncerns				
	Nomas saistības EUR	Aizņēmumi no saistītajām pusēm EUR	Aizņēmumi no kreditīestādēm EUR	Citi aizņēmumi EUR	Kopā EUR
2020. gada 31. decembrī	14 933 065	87 084 381	138 075 000	-	240 092 446
Atzītas izmaiņas nomas līgumos	98 705	-	-	-	98 705
Emitēti parāda vērtspapīri (obligācijas)	-	-	-	99 861 000	99 861 000
Jauni līgumi	1 145 431	-	84 949 950	-	86 095 381
Atmaksa, izņemot procentu maksājumus	(770 882)	(86 672 207)	(124 969 096)	-	(212 435 036)
Procentu maksājumi	(260 821)	(1 752 704)	(950 748)	-	(2 918 571)
Aprēķinātie procenti	260 821	1 340 530	988 116	105 288	2 671 904
2021. gada 31. decembrī	15 406 319	-	98 093 221	99 966 288	213 465 828
Atzītas izmaiņas nomas līgumos	106 527	-	-	-	106 527
Jauni līgumi	686 101	-	20 000 000	-	20 686 101
Atmaksa, izņemot procentu maksājumus	(848 571)	-	(35 688 383)	-	(36 536 954)
Procentu maksājumi	(251 502)	-	-	(126 027)	(377 529)
Aprēķinātie procenti	251 502	-	25 111	526 438	803 051
2022. gada 31. decembrī	15 350 376	-	82 429 949	100 366 699	198 147 024

Aizņēmumu sadalījums pēc to atmaksas termiņiem:

	Mātesabiedrība		Koncerns	
	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR
Ilgtermiņa un īstermiņa aizņēmumi ar fiksētu procentu likmi:				
1 gads vai mazāk (ilgtermiņa aizņēmumu īstermiņa daļa)	473 973	100 000	2 446 332	100 000
1–5 gadi	-	-	7 741 935	8 000 000
virs 5 gadiem	99 892 726	99 866 288	120 215 307	121 866 288
Kopā	100 366 699	99 966 288	130 403 574	129 966 288
Ilgtermiņa un īstermiņa aizņēmumi ar mainīgu procentu likmi:				
1 gads vai mazāk (īstermiņa aizņēmumi)	-	-	2 354	24 949 950
1 gads vai mazāk (ilgtermiņa aizņēmumu īstermiņa daļa)	-	-	10 987 053	12 860 285
1–5 gadi	-	-	41 403 667	30 282 986
Kopā	-	-	52 393 074	68 093 221
KOPĀ aizņēmumi	100 366 699	99 966 288	182 796 648	198 059 509

Nomas saistību sadalījums pēc to atmaksas termiņiem:

	Mātesabiedrība		Koncerns	
	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR
1 gads vai mazāk	681 707	739 800	706 771	759 197
1-5 gadi	3 242 843	2 149 613	3 343 099	2 597 553
Virs 5 gadiem	10 941 404	12 049 569	11 300 506	12 049 569
KOPĀ nomas saistības	14 865 954	14 938 982	15 350 376	15 406 319

21. PARĀDI PIEGĀDĀTĀJIEM UN PĀRĒJIE KREDITORI

	Mātesabiedrība		Koncerns	
	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR
Finanšu saistības				
Parādi par elektroenerģiju un dabasgāzi	22 243 344	17 595 113	22 243 344	17 639 640
Parādi par materiāliem un pakalpojumiem	6 467 104	8 036 035	13 877 958	15 281 343
Uzkrātās saistības	95 367	15 902	2 356 219	6 108 141
Pārējās īstermiņa finanšu saistības	2 662 036	2 907 326	2 662 036	3 931 938
KOPĀ finanšu saistības	31 467 851	28 554 376	41 139 557	42 961 062
Nefinanšu saistības				
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas un pārējie nodokļi	1 455 831	299 430	2 532 591	504 162
Saņemtie pieslēguma maksas avansi	479 283	1 247 950	479 283	1 247 950
Saņemtie avansa maksājumi	650	131	8 581 032	956 942
Pārējās īstermiņa nefinanšu saistības	2 995 440	2 319 653	4 123 429	3 549 100
KOPĀ nefinanšu saistības	4 931 204	3 867 164	15 716 335	6 258 154
KOPĀ parādi piegādātājiem un pārējiem kreditoriem, t.sk.	36 399 055	32 421 540	56 855 892	49 219 216
Parādi piegādātājiem	28 710 448	25 631 148	36 121 302	32 920 983
Parādi pārējiem kreditoriem	7 688 607	6 790 392	20 734 590	16 298 233

Saņemto pieslēgumu maksas avansu kustība:

	Mātesabiedrība		Koncerns	
	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR
Pārskata perioda sākumā	1 247 950	602 252	1 247 950	602 252
Saņemtie pieslēgumu maksas avansi	1 377 194	985 256	1 377 194	985 256
Uz nākamo periodu ieņēmumiem attiecinātie avansi pēc pieslēgumu izbūves pabeigšanas	(2 145 861)	(339 558)	(2 145 861)	(339 558)
Pārskata perioda beigās	479 283	1 247 950	479 283	1 247 950

22. PATIESĀS VĒRTĪBAS APSVĒRUMI

13. SFPS nosaka vērtēšanas tehniku hierarhiju, pamatojoties uz to, vai vērtēšanas tehnikā tiek izmantoti novērojami tirgus dati vai arī tirgus dati nav novērojami. Novērojami tirgus dati ir iegūti no neatkarīgiem avotiem. Ja tirgus dati nav novērojami, vērtēšanas tehnika atspoguļo Koncerna pieņēmumus par tirgus situāciju.

Šī hierarhija nosaka, ka ir jālieto novērojami tirgus dati, ja vien tie ir pieejami. Veicot pārvērtēšanu, Koncerns un Mātesabiedrība ņem vērā atbilstošas novērojamas tirgus cenas, ja tas ir iespējams.

Patiesās vērtības noteikšanas mērķis, pat ja tirgus nav aktīvs, ir noteikt darījuma cenu, pie kuras tirgus dalībnieki būtu ar mieru pārdot aktīvu vai uzņemties saistības konkrētā vērtēšanas datumā pašreizējos tirgus apstākļos.

Lai noteiktu finanšu instrumenta patieso vērtību, izmanto vairākas metodes: kotētās cenas vai vērtēšanas tehniku, kas iekļauj novērojamus tirgus datus un ir balstīta uz iekšējiem modeļiem. Balstoties uz patiesās vērtības hierarhiju, visas vērtēšanas tehnikas ir sadalītas 1. līmenī, 2. līmenī un 3. līmenī.

Finanšu instrumenta patiesās vērtības hierarhijas līmenim ir jābūt noteiktam kā zemākajam līmenim, ja to vērtības būtisku daļu veido zemāka līmeņa dati.

Finanšu instrumenta klasificēšana patiesās vērtības hierarhijā notiek divos posmos:

1. Klasificēt katra līmeņa datus, lai noteiktu patiesās vērtības hierarhiju;
2. Klasificēt pašu finanšu instrumentu, balstoties uz zemāko līmeni, ja to vērtības būtisku daļu veido zemāka līmeņa dati.

Kotētas tirgus cenas – 1. līmenis

Vērtēšanas tehnikā 1. līmenī tiek izmantotas aktīvā tirgū nekorģētas kotācijas cenas identiskiem aktīviem vai saistībām, kad kotācijas cenas ir viegli pieejamas un cena reprezentē faktisko tirgus situāciju darījumiem godīgas konkurences apstākļos.

Vērtēšanas tehnika, kurā tiek izmantoti novērojami tirgus dati – 2. līmenis

Vērtēšanas tehnikā 2. līmenī izmantotajos modeļos visi būtiskākie dati ir tieši vai netieši novērojami no aktīvu vai saistību puses. Modelī izmantoti tirgus dati, kas nav 1. līmenī iekļautās kotētās cenas, bet kas ir novērojami tieši (t. i., cena) vai netieši (t. i., tiek iegūti no cenas).

Vērtēšanas tehnika, kurā tiek izmantoti tirgus dati, kas nav balstīti uz novērojamiem tirgus datiem – 3. līmenis

Vērtēšanas tehnikā tirgus dati, kas nav balstīti uz novērojamiem tirgus datiem (nenovērojamie tirgus dati), ir klasificēti 3. līmenī. Par nenovērojamiem tirgus datiem tiek uzskatīti tādi dati, kas nav viegli pieejami aktīvā tirgū nelikvīda tirgus vai finanšu instrumenta sarežģītības dēļ. 3. līmeņa datus pārsvarā nosaka, balstoties uz līdzīga rakstura novērojamiem tirgus datiem, vēsturiskiem novērojumiem vai izmantojot analītiskas pieejas.

Aktīvi un saistības, kuriem patiesā vērtība tiek uzrādīta un aktīvi, kas tiek novērtēti patiesajā vērtībā

Likvīdu un īstermiņa (atmaksas termiņš nepārsniedz trīs mēnešus) finanšu instrumentu, piemēram, naudas un īstermiņa depozītu, īstermiņa pircēju un pasūtītāju parādu un parādu piegādātājiem un darbuzņēmējiem, uzskaites vērtība aptuveni atbilst to patiesajai vērtībai.

Aizņēmumu no kredītiestādēm un nomas saistību patiesā vērtība tiek noteikta, diskontējot nākotnes naudas plūsmas, piemērojot tirgus procentu likmes. Tā kā aizņēmumiem no kredītiestādēm piemērotās procentu likmes tika noteiktas nesēn un būtiski neatšķiras no tirgus procentu likmēm (lai gan daļai ir fiksētas), savukārt nomas saistībām piemērotās procentu likmes ir novērtētas kā līdzīgas pašreizējām tirgus procentu likmēm, kamēr Koncernam un Mātesabiedrībai piemērotā riska prēmija nav būtiski mainījusies, ilgtermiņa saistību patiesā vērtība aptuveni atbilst to uzskaites vērtībai.

Lai arī emitētās obligācijas (ietvertas aizņēmumu pozīcijā) ir kotētas tirgū, darījumi ar šiem vērtspapīriem notiek reti un tos nevar uzskatīt par aktīvu tirgu apliecinošiem. Tādējādi obligācijas netiek vērtētas piemērojot 1. līmeņa datus. Obligāciju patiesā vērtība tiek noteikta, diskontējot nākotnes naudas plūsmas, piemērojot tirgus procentu likmes. Tā kā obligācijām piemērotās procentu likmes tika noteiktas 2021.gadā, ievērojot procentu likmju pieaugumu tirgū, Mātesabiedrības emitēto obligāciju uzskaites vērtība pārsniedz to tirgus vērtību. Koncernam un Mātesabiedrībai piemērotā riska prēmija nav būtiski mainījusies.

Vadība novērtēja, ka nauda un īstermiņa depozīti, debitoru parādi, parādi piegādātājiem un darbuņēmējiem, banku overdrafti un citas īstermiņa saistības aptuveni atbilst to uzskaites vērtībām, galvenokārt šo instrumentu īsā termiņa dēļ.

	Mātesabiedrība			
	Uzskaites vērtība EUR	1.līmenis, EUR	2.līmenis, EUR	3.līmenis, EUR
31.12.2022.				
Aktīvi, kas tiek novērtēti patiesajā vērtībā:				
Pārvērtētie pamatlīdzekļi (10.2. pielikums)	605 798 458	-	-	605 798 458
Aktīvi, kuriem patiesā vērtība tiek uzrādīta:				
Nauda (16. pielikums)	92 042 624	-	92 042 624	-
Parādi no līgumiem ar klientiem (13. pielikums)	22 394 781	-	-	22 394 781
Pārējie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi (11. pielikums)	46 422	-	-	46 422
Citi debitori (14. pielikums)	8 384 944	-	-	8 384 944
Saistības, kurām patiesā vērtība tiek uzrādīta:				
Aizņēmumi (20. pielikums)	100 366 699	-	84 684 725	-
Nomas saistības (20. pielikums)	14 865 954	-	-	14 865 954
Parādi piegādātājiem un pārējiem kreditoriem (21. pielikums)	31 467 851	-	-	31 467 851
31.12.2021.				
Aktīvi, kas tiek novērtēti patiesajā vērtībā:				
Pārvērtētie pamatlīdzekļi (10.2. pielikums)	619 931 886	-	-	619 931 886
Aktīvi, kuriem patiesā vērtība tiek uzrādīta:				
Nauda (16. pielikums)	48 513 943	-	48 513 943	-
Parādi no līgumiem ar klientiem (13. pielikums)	21 508 872	-	-	21 508 872
Pārējie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi (11. pielikums)	1 422	-	-	1 422
Citi debitori (14. pielikums)	1 174 056	-	-	1 174 056
Saistības, kurām patiesā vērtība tiek uzrādīta:				
Aizņēmumi (20. pielikums)	99 966 288	-	99 966 288	-
Nomas saistības (20. pielikums)	14 938 982	-	-	14 938 982
Parādi piegādātājiem un pārējiem kreditoriem (21. pielikums)	28 554 376	-	-	28 554 376

	Koncerns			
	Uzskaites vērtība EUR	1.līmenis, EUR	2.līmenis, EUR	3.līmenis, EUR
31.12.2022.				
Aktīvi, kas tiek novērtēti patiesajā vērtībā:				
Pārvērtētie pamatlīdzekļi (10.2. pielikums)	1 002 322 082	-	-	1 002 322 082
Aktīvi, kuriem patiesā vērtība tiek uzrādīta:				
Nauda (16. pielikums)	103 009 740	-	103 009 740	-
Parādi no līgumiem ar klientiem (13. pielikums)	32 631 516	-	-	32 631 516
Pārējie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi (11. pielikums)	46 422	-	-	46 422
Citi debitori (14. pielikums)	8 384 944	-	-	8 384 944
Saistības, kurām patiesā vērtība tiek uzrādīta:				
Aizņēmumi (20. pielikums)	182 796 648	-	167 114 674	-
Nomas saistības (20. pielikums)	15 350 376	-	-	15 350 376
Parādi piegādātājiem un pārējiem kreditoriem (21. pielikums)	41 139 557	-	-	41 139 557
31.12.2021.				
Aktīvi, kas tiek novērtēti patiesajā vērtībā:				
Pārvērtētie pamatlīdzekļi (10.2. pielikums)	1 014 855 803	-	-	1 014 855 803
Aktīvi, kuriem patiesā vērtība tiek uzrādīta:				
Nauda (16. pielikums)	63 190 053	-	63 190 053	-
Parādi no līgumiem ar klientiem (13. pielikums)	34 882 006	-	-	34 882 006
Pārējie ilgtermiņa finanšu ieguldījumi (11. pielikums)	1 422	-	-	1 422
Citi debitori (14. pielikums)	1 174 056	-	-	1 174 056
Saistības, kurām patiesā vērtība tiek uzrādīta:				
Aizņēmumi (20. pielikums)	198 059 509	-	198 059 509	-
Nomas saistības (20. pielikums)	15 406 319	-	-	15 406 319
Parādi piegādātājiem un pārējiem kreditoriem (21. pielikums)	42 961 062	-	-	42 961 062

Pārskata periodā nav bijusi aktīvu pārklasifikācija starp 1. līmeni, 2. līmeni un 3. līmeni.

23. AKTĪVU VĒRTĪBAS SAMAZINĀJUMA IZVĒRTĒJUMS

Koncernu var iedalīt trīs naudu ienesošās vienībās: elektroenerģijas pārvade, dabasgāzes pārvade un dabasgāzes uzglabāšana. Ņemot vērā ģeopolitisko situāciju un strauju procentu likmju kāpumu, vadība veica aktīvu vērtības samazinājuma pārbaudi.

Mātesabiedrības aktīvus veido viena naudu ienesošā vienība: **elektroenerģijas pārvade**. Nosakot naudas ienesošās vienības tiek pieņemts, ka elektroenerģijas pārvades un uzglabāšanas sistēmu veidojošie infrastruktūras elementi ir vienoti, neatdalāmi un nepieciešami elektroenerģijas pārvades sistēmas drošai ekspluatācijai un pakalpojumu nodrošināšanai.

Aktīvu atgūstamās vērtības aprēķins tiek balstīts uz naudas ienesošo vienību lietošanas vērtību, kas noteikta, diskontējot nākotnes sagaidāmās naudas plūsmas, kas radīsies no naudu ienesošo vienību pastāvīgas izmantošanas. Naudas plūsmas ir balstītas uz naudu ienesošo vienību plānotajiem rezultātiem un vadības prognozēm par naudu ienesošo vienību darbības attīstību.

Mātesabiedrības ilgtermiņa aktīvu uzskaites vērtība 2022. gada 31.decembrī:

	milj. EUR
Elektroenerģijas pārvade	765

Galvenie pieņēmumi, kas izmantoti aktīvu lietošanas vērtības aplēšanā:

Diskonta likme	6.55%
Ieņēmumu pieauguma likme, piemērota no 2023. gada	2.0%
Pārvades segmenta EBITDA saliktā ikgadējā pieauguma likme 2024.- 2032. gadā	2.9%

Elektroenerģijas pārvades aktīvu atgūstamā vērtība ir augstāka par to uzskaites vērtībām, tāpēc secināms, ka zaudējumi no aktīvu vērtības samazināšanās nepastāv. Citiem faktoriem paliekot nemainīgiem, elektroenerģijas pārvades ilgtermiņa aktīvu atgūstamā vērtība kļūst vienāda ar tās uzskaites vērtību, diskonta likmei sasniedzot 7.2%. Diskonta likmei paliekot nemainīgai 6.55%, elektroenerģijas pārvades ilgtermiņa aktīvu atgūstamā vērtība kļūst vienāda ar

tās uzskaites vērtību pie 1.3% ieņēmumu pieaugumu likmes. Diskonta likmei paliekot nemainīgai 6.55% un ieņēmumu pieauguma likmei paliekot nemainīgai 2.0%, elektroenerģijas pārvades ilgtermiņa aktīvu atgūstamā vērtība kļūst vienāda ar tās uzskaites vērtību, EBITDA saliktā ikgadējā pieauguma likmei 2024.-2032. gadā sasniedzot 1.7%.

Meitassabiedrību var iedalīt divās naudu ienesošas vienības: dabasgāzes pārvade un dabasgāzes uzglabāšana. Nosakot naudas ienesošās vienības tiek pieņemts, ka pārvades un uzglabāšanas sistēmu veidojošie infrastruktūras elementi ir vienoti, neatdalāmi un nepieciešami pārvades un uzglabāšanas sistēmu drošai ekspluatācijai un pakalpojumu nodrošināšanai.

Aktīvu atgūstamās vērtības aprēķins tiek balstīts uz naudas ienesošo vienību lietošanas vērtību, kas noteikta, diskontējot nākotnes sagaidāmās naudas plūsmas, kas radīsies no naudu ienesošo vienību pastāvīgas izmantošanas. Naudas plūsmas ir balstītas uz naudu ienesošo vienību plānotajiem rezultātiem un vadības prognozēm par naudu ienesošo vienību darbības attīstību.

2022. gada 31. decembra Meitassabiedrības ilgtermiņa aktīvu uzskaites vērtība:

	milj. EUR
Dabasgāzes pārvade	216
Dabasgāzes uzglabāšana	193

Galvenie pieņēmumi, kas izmantoti aktīvu lietošanas vērtības aplēšanā:

Diskonta likme	6.55%
Ieņēmumu pieauguma likme, piemērota no 2023. gada	1.0%
Pārvades segmenta EBITDA saliktā ikgadējā pieauguma likme 2024.-2032. gadā	6.8%
Uzglabāšanas segmenta EBITDA saliktā ikgadējā pieauguma likme 2024.-2032. gadā	3.3%

Dabasgāzes pārvades aktīvu atgūstamā vērtība un dabasgāzes uzglabāšanas aktīvu atgūstamā vērtība ir augstāka par to uzskaites vērtībām, tāpēc secināms, ka zaudējumi no aktīvu vērtības samazināšanās nepastāv. Citiem faktoriem paliekot nemainīgiem, dabasgāzes pārvades ilgtermiņa aktīvu atgūstamā vērtība kļūst vienāda ar tās uzskaites vērtību, diskonta likmei sasniedzot 9.7%, savukārt dabasgāzes uzglabāšanas ilgtermiņa aktīvu atgūstamā vērtība kļūst vienāda ar tās uzskaites vērtību, diskonta likmei sasniedzot 10.3%. Diskonta likmei paliekot nemainīgai 6.55%, dabasgāzes pārvades ilgtermiņa aktīvu atgūstamā vērtība ar 0% ieņēmumu pieaugumu likmi pārsniegtu tās uzskaites vērtību, savukārt dabasgāzes uzglabāšanas ilgtermiņa aktīvu atgūstamā vērtība ar 0% ieņēmumu pieaugumu likmi būtu tikai 0.2 milj. EUR mazāka par tās uzskaites vērtību. Diskonta likmei paliekot nemainīgai 6.55% un ieņēmumu pieauguma

likmei paliekot nemainīgai 1.0%, dabasgāzes pārvades ilgtermiņa aktīvu atgūstamā vērtība kļūst vienāda ar tās uzskaites vērtību, EBITDA saliktā ikgadējā pieauguma likmei 2024.- 2032. gadā sasniedzot 5.7%, savukārt dabasgāzes uzglabāšanas ilgtermiņa aktīvu atgūstamā vērtība kļūst vienāda ar tās uzskaites vērtību, EBITDA saliktā ikgadējā pieauguma likmei 2024.- 2032. gadā sasniedzot 2.3%.

Vadības pieņēmumi ir balstīti uz informāciju, kas pieejama finanšu pārskata apstiprināšanas brīdī. Nākotnes notikumu ietekme uz Koncerna turpmāko darbību var atšķirties no pašreizējā novērtējuma.

24. FINANŠU RISKU VADĪBA

Augstsprieguma tīkls koncerna Finanšu risku vadība tiek īstenota saskaņā ar Finanšu risku pārvaldības politiku un tai pakārtotajiem Finanšu risku pārvaldības noteikumiem.

Koncerna meitassabiedrība AS "Conexus Baltic Grid" izstrādā un apstiprina savas Finanšu risku vadības politikas, kas ir saskaņotas ar Koncerna politikā ietvertajiem pamatprincipiem.

Finanšu resursu pārvaldība vērsta uz saimnieciskās darbības finansējuma un finansiālās stabilitātes nodrošināšanu, realizējot konservatīvu finanšu risku vadību. Finanšu risku vadības ietvaros Koncerns un Mātessabiedrība izmanto finanšu risku kontroles un veic risku ierobežošanas pasākumus, samazinot risku atvērtajās pozīcijās.

Likviditātes risks

Likviditātes risks ir saistīts ar Koncerna un Mātessabiedrības spēju izpildīt saistības noteiktajos termiņos. Operatīvās darbības riska radītiem neprognozējamiem naudas plūsmas svārstību gadījumiem un īstermiņa likviditātes riska ierobežošanai, Koncerns un Mātessabiedrība nodrošina rezervi naudas līdzekļu vai parakstītu un neatsaucami pieejamu kredītlīdzekļu formā turpmākajiem 24 mēnešiem.

Koncerns un Mātessabiedrība ievēro piesardzīgu likviditātes riska vadību, nodrošinot pastāvīgu naudas plūsmas monitoringu, prognozējot īstermiņa un ilgtermiņa naudas plūsmu, nodrošinot pietiekamu finanšu resursu pieejamību saistību nokārtošanai noteiktajos termiņos.

Koncerna un Mātessabiedrības vadība uzskata, ka Koncernam un Mātessabiedrībai būs pietiekami naudas resursi, lai to likviditāte nebūtu apdraudēta.

Finanšu saistību termiņu analīze pēc to līgumiskajām naudas plūsmām, ieskaitot procentu maksājumus, EUR

	Uzskaites vērtība	Mātesabiedrība				
		2022	2023	2024	2025 -...	Kopā
31.12.2021.						
Nomas saistības	14 938 982	838 508	806 478	764 375	15 461 699	17 871 060
Emitētās obligācijas	99 966 288	98 630	472 603	472 603	101 417 883	102 461 719
Parādi piegādātājiem un pārējiem kreditoriem	28 554 376	28 554 376	-	-	-	28 554 376
Kopā	143 459 646	29 491 514	1 279 081	1 236 978	116 879 582	148 887 155
		2023	2024	2025	2026 -...	Kopā
31.12.2022.						
Nomas saistības	14 865 954	902 036	901 945	901 793	14 871 322	17 577 096
Emitētās obligācijas	100 366 699	472 603	472 603	472 678	100 945 205	102 363 089
Parādi piegādātājiem un pārējiem kreditoriem	31 467 851	31 467 851	-	-	-	31 467 851
Kopā	146 700 504	32 842 490	1 374 548	1 374 471	115 816 527	151 408 036
	Uzskaites vērtība	Koncerns				
		2022	2023	2024	2025 -...	Kopā
31.12.2021.						
Nomas saistības	15 406 319	877 774	831 542	789 439	16 302 379	18 801 134
Aizņēmumi no kredītiestādēm	98 093 221	38 022 412	31 423 136	2 108 646	27 718 781	99 272 975
Emitētās obligācijas	99 966 288	98 630	472 603	472 603	101 417 883	102 461 719
Parādi piegādātājiem un pārējiem kreditoriem	42 961 061	42 961 061	-	-	-	42 961 061
Kopā	256 426 889	81 959 877	32 727 281	3 370 688	145 439 043	263 496 889
		2023	2024	2025	2026 -...	Kopā
31.12.2022.						
Nomas saistības	15 350 376	927 100	927 009	926 857	15 739 206	18 520 172
Aizņēmumi no kredītiestādēm	82 429 949	15 171 022	14 743 768	19 545 505	45 377 570	94 837 865
Emitētās obligācijas	100 366 699	472 603	472 603	472 678	100 945 205	102 363 089
Parādi piegādātājiem un pārējiem kreditoriem	41 139 557	41 139 557	-	-	-	41 139 557
Kopā	239 286 581	57 710 282	16 143 380	20 945 040	162 061 981	256 860 683

Procentu likmju risks

Procentu likmju risks rodas galvenokārt no aizņēmumiem, kuriem ir noteikta mainīga procentu likme, radot risku, ka procentu likmju pieauguma dēļ nozīmīgi pieaug finanšu izmaksas. Riska ierobežošanai Koncerna un Mātesabiedrības Finanšu risku pārvaldības noteikumos noteikts, ka fiksētās likmes vai likmes ar ierobežotu kāpumu īpatsvars aizņēmumu portfelī nedrīkst būt mazāks par 35%. Vienlaikus Finanšu risku pārvaldības noteikumos noteikts, ka pārvades aktīvu īpašuma tiesību reorganizācijas procesā pārņemto saistību restrukturizācijas procesā pieļaujamas atkāpes no šā rādītāja.

Mātesabiedrības aizņēmumu portfeli 2022. gada 31. decembrī veidoja obligācijas 99 893 tūkst. EUR (aizņēmumu portfelis 31.12.2021.: 99 866 tūkst. EUR) apmērā (nominālvērtība 100 000 tūkst. EUR) ar termiņu 5.25 gadi, fiksētu gada procentu likmi (kuponu) 0.5% un ienesīgumu 0.527%. Ilgtermiņa aizņēmumu ar fiksētu likmi īpatsvars kopējā aizņēmumu portfelī bija 100%, līdz ar to Mātesabiedrība 2022. gada 31. decembrī nav pakļauta procentu likmju riskam.

Koncerna aizņēmumu portfeli 2022. gada 31. decembrī veidoja aizņēmumi 103 404 tūkst. EUR apmērā ar fiksētu procentu likmi un 52 393 tūkst. EUR apmērā ar mainīgu procentu likmi. Ilgtermiņa aizņēmumu ar fiksētu likmi īpatsvars kopējā aizņēmumu portfelī bija 71% (31.12.2021: 75%).

Nākamajā tabulā ir norādīts Koncerna peļņas pirms nodokļa jutīgums pret saprātīgi iespējamām procentu likmju izmaiņām katra pārskata perioda beigās, ja visi pārējie mainīgie lielumi paliek nemainīgi.

	Koncerns			
	Likmes izmaiņas (bāzes punkti)	Ietekme uz peļņu pirms nodokļa (EUR)	Likmes izmaiņas (bāzes punkti)	Ietekme uz peļņu pirms nodokļa (EUR)
	2022		2021	
EURIBOR	(+50)	(235 444)	(+50)	(213 917)
	(-50)	42 070	(-50)	-

Kredītrisks

Kredītrisks veidojas, ja Koncerna vai Mātesabiedrības partneris nespēj pildīt līgumsaistības, kā dēļ Koncernam vai Mātesabiedrībai rodas zaudējumi. Kredītrisks veidojas no Koncerna un Mātesabiedrības naudas līdzekļiem, noguldījumiem komercbankās un debitoru parādiem. Kredītrisks var būt saistīts ar finanšu darījumu partneru risku un darījumu partneru risku.

Veicot saimniecisko darbību, Koncerns un Mātesabiedrība sadarbojas ar vietējām un ārvalstu finanšu institūcijām. Līdz ar to rodas **finanšu darījumu partneru risks** – sadarbības partneru maksātspējas vai darbības apturēšanas gadījumā Koncerns un Mātesabiedrība var ciest zaudējumus. Piesaistītā ārējā finansējuma gadījumā risks pastāv līdz brīdim, kamēr aizņēmums tiek izņemts un pārskaitīts uz kādu no Koncerna vai Mātesabiedrības sadarbības bankām.

Kredītrisks, kas izriet no Koncerna un Mātesabiedrības naudas līdzekļiem norēķinu kontos, tiek pārvaldīts saskaņā ar Koncerna Finanšu risku pārvaldības politiku un Finanšu risku pārvaldības noteikumiem, sabalansējot finanšu līdzekļu izvietojumu.

Saskaņā ar Finanšu risku pārvaldības politiku sadarbībā ar bankām un finanšu institūcijām tiek akceptēti darījumu partneri ar pašu vai mātesbanku starptautiskas kredītreitinga aģentūras noteikto minimālo kredītreitingu vismaz investīciju pakāpes līmenī.

Veicot saimniecisko darbību, Koncerns un Mātesabiedrība sadarbojas ar vietējiem un ārvalstu komersantiem. Līdz ar to rodas darījumu partneru vai **debitoru risks** – sadarbības partneru maksātspējas vai darbības apturēšanas gadījumā Koncerns vai Mātesabiedrība var ciest zaudējumus. Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likums nosaka finanšu un civiltiesiskos ierobežojumus sankciju sarakstā iekļautiem subjektiem, tostarp finanšu līdzekļu iesaldēšanu. Ievērojot iepriekš minēto, sadarbība ar sankciju sarakstā iekļautu subjektu Koncernam vai Mātesabiedrībai rada līguma saistību neizpildes risku, kā arī tiesiskus un reputācijas riskus.

Lai gan Koncernam un Mātesabiedrībai ir nozīmīga debitoru riska koncentrācija attiecībā uz vienu darījumu partneri vai līdzīgu darījumu partneru grupu, šis risks vērtējams kā ierobežots, ņemot vērā to, ka būtiskākais darījumu partneris ir valstij piederoša komercsabiedrība – akciju sabiedrība "Latvenergo", kā arī tās koncerna kapitālsabiedrības.

Ar debitoru parādiem saistītais kredītrisks tiek vadīts atbilstoši Finanšu risku pārvaldības noteikumos noteiktajiem risku pārvaldības pasākumiem, ik mēnesi, bet ne retāk kā reizi ceturksnī, veicot debitoru parādu analīzi.

Maksimālā pakļautība kredīriskam	Mātesabiedrība	
	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR
Nauda (16.pielikums)	92 042 624	48 513 943
Parādi no līgumiem ar klientiem (bruto) (13.pielikums)	22 400 276	21 513 222
Citi finanšu debitori (bruto) (14.pielikums)	8 557 794	1 174 056
KOPĀ	123 000 694	71 201 221

Papildus tiek atklāta šāda informācija attiecībā uz kredīrisku:

	Mātesabiedrība	
	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR
Nekavētie parādi	30 774 361	22 679 504
Kavētie parādi:		
Līdz 3 mēnešiem	4 394	3 424
No 3 līdz 12 mēnešiem	174 375	-
No 1 līdz 5 gadiem	951	4 350
Vairāk par 5 gadiem	3 989	-
KOPĀ	30 958 070	22 687 278

Maksimālā pakļautība kredīriskam	Koncerns	
	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR
Nauda (16.pielikums)	103 009 740	63 190 053
Parādi no līgumiem ar klientiem (bruto) (13.pielikums)	32 637 011	34 886 356
Citi finanšu debitori (14.pielikums)	8 557 794	1 174 056
KOPĀ	135 646 751	99 250 465

Papildus tiek atklāta šāda informācija attiecībā uz kredītrisku:

	Koncerns	
	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR
Nekavētie parādi	40 991 784	36 052 210
Kavētie parādi:		
Līdz 3 mēnešiem	23 706	3 852
No 3 līdz 12 mēnešiem	174 375	-
No 1 līdz 5 gadiem	951	4 350
Vairāk par 5 gadiem	3 989	-
KOPĀ	41 194 805	36 060 412

Finanšu aktīvu – naudas un depozītu, kvalitāte

Balances postenis	Mātesabiedrība			
	Banka	Kredītreitings (Moody's)	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR
Nauda:				
Nauda norēķinu kontos	SEB banka	Aa3	86 968 083	28 032 575
	Swedbank	Aa3	5 067 927	20 474 629
	Luminor bank AS Latvijas filiāle	Baa1	6 614	6 739
Kopā nauda			92 042 624	48 513 943
Balances postenis	Koncerns			
	Banka	Kredītreitings (Moody's)	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR
Nauda:				
Nauda norēķinu kontos	SEB banka	Aa3	97 643 276	28 961 980
	Swedbank	Aa3	5 190 926	21 026 627
	OP Corporate bank plc Latvijas filiāle	Aa3	166 771	996 872
	Citadele banka	Baa2	1 121	999 999
	Luminor bank AS Latvijas filiāle	Baa1	7 646	11 204 575
Kopā nauda			103 009 740	63 190 053

Koncerns un Mātesabiedrība nepārtraukti uzrauga debitoru parādu atlikumus, lai līdz minimumam samazinātu neatgūstamu debitoru parādu rašanās iespēju. Pastāvīgi tiek analizēta iespējamā vērtības samazināšanās debitoru parādiem no līgumiem ar klientiem un citiem debitoru parādiem. Koncerns ir saņēmis drošības depozītus 8 984 627 EUR (2021: 1 344 956 EUR) apmērā kā nodrošinājumu debitoru parādiem.

Koncerns un Mātesabiedrība nav izstrādājuši iekšējo kredītreitingu sistēmu debitoru parādu novērtēšanai.

2022. gadā nav notikušas būtiskas izmaiņas sagaidāmajos kredītu zaudējumos saistībā ar debitoru parādiem. Debitoru parādu norakstīšana notiek tikai tad, ja to atgūšana nav gaidāma. Rādītāji, kas norāda uz atgūšanas neiespējamību, cita starpā ir parādnieka nespēja vienoties par atmaksas grafiku, ko pavada parādnieka maksātnespēja, bankrots vai likvidācija. Sagaidāmie kredītzaudējumi no līgumiem ar klientiem ir nebūtiski, tādēļ ir pieņemts lēmums neveidot uzkrājumus nedrošiem debitoru parādiem, izņemot krāpniecisku darījumu 172 850 EUR apmērā. Par minēto krāpniecību ir ierosināts kriminālprocess.

2022. gada 31. decembrī sagaidāmie kredītzaudējumi:

Samaksas termiņa kavējums dienās pēc 9.SFPS	Mātesabiedrība						
	Netiek kavēts	Kavējums līdz 44 dienām	Kavējums no 45 līdz 90 dienām	Kavējums no 91 līdz 180 dienām	Kavējums no 181 līdz 359 dienām	Kavējums vairāk kā 360 dienas	Kopā
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Parādi no līgumiem ar klientiem (bruto) (13. pielikums)	22 389 417	4 394	468	502	555	4 940	22 400 276
Citi debitori (bruto) (14. pielikums)	8 384 944	-	-	-	172 850	-	8 557 794
Sagaidāmie kredītzaudējumi	-	-	-	-	173 405	4 940	178 345
Samaksas termiņa kavējums dienās pēc 9.SFPS	Koncerns						
	Netiek kavēts	Kavējums līdz 44 dienām	Kavējums no 45 līdz 90 dienām	Kavējums no 91 līdz 180 dienām	Kavējums no 181 līdz 359 dienām	Kavējums vairāk kā 360 dienas	Kopā
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Parādi no līgumiem ar klientiem (bruto) (13. pielikums)	32 606 840	23 706	468	502	555	4 940	32 637 011
Citi debitori (bruto) (14. pielikums)	8 384 944	-	-	-	172 850	-	8 557 794
Sagaidāmie kredītzaudējumi	-	-	-	-	173 405	4 940	178 345

Sagaidāmie kredītzaudējumi no līgumiem ar klientiem ir nebūtiski, tādēļ, izvērtējot katru debitoru atsevišķi, tika pieņemts lēmums veidot uzkrājumus tikai tiem parādiem, kas ilgāki par 181 dienu.

2021. gada 31. decembrī paredzami kredītzaudējumi:

	Mātesabiedrība						
Samaksas termiņa kavējums dienās pēc 9.SFPS	Netiek kavēts	Kavējums līdz 44 dienām	Kavējums no 45 līdz 90 dienām	Kavējums no 91 līdz 180 dienām	Kavējums no 181 līdz 359 dienām	Kavējums vairāk kā 360 dienas	Kopā
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Parādi no līgumiem ar klientiem un citi debitori (bruto)	22 679 504	-	3 424	-	-	4 350	22 687 278
Sagaidāmie kredītzaudējumi	-	-	-	-	-	4 350	4 350
	Koncerns						
Samaksas termiņa kavējums dienās pēc 9.SFPS	Netiek kavēts	Kavējums līdz 44 dienām	Kavējums no 45 līdz 90 dienām	Kavējums no 91 līdz 180 dienām	Kavējums no 181 līdz 359 dienām	Kavējums vairāk kā 360 dienas	Kopā
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Parādi no līgumiem ar klientiem un citi debitori (bruto)	36 052 210	-	3 852	-	-	4 350	36 060 412
Sagaidāmie kredītzaudējumi	-	-	-	-	-	4 350	4 350

Kapitāla riska vadība

Mātesabiedrības akcionārs ir Latvijas Republika (100%) Finanšu ministrijas personā, no 2023. gada 14. februāra Klimata un enerģētikas ministrijas personā. Kapitāla riska vadības mērķis ir nodrošināt Koncerna un Mātesabiedrības ilgtspējīgu darbību un attīstību, attīstības plāna pārvades aktīvos realizācijai nepieciešamo finansējumu, aizņēmuma līgumos noteikto ierobežojošo nosacījumu izpildi. Aizņēmumu līgumos noteiktie ierobežojošie nosacījumi nav pārkāpti. Lai nodrošinātu aizņēmuma līgumos noteikto ierobežojošo nosacījumu izpildi, tiek veikta regulāra pašu kapitāla radītāja analīze. Atbilstoši Augstsprieguma tīkls koncerna Finanšu risku pārvaldības politikai pašu kapitāls jāuztur vismaz 35% līmenī. 2022. gada 31. decembrī AS "Augstsprieguma tīkls" pašu kapitāla īpatsvars bilancē ir 47%, Koncerna – 49% (2021. gada 31. decembrī attiecīgi 51% un 53%).

Valūtas risks

Koncerna un Mātesabiedrība saimnieciskā darbība orientēta uz darījumiem, aktīviem un saistībām Koncerna un Mātesabiedrības funkcionālajā valūtā, kas ir *euro*. Koncerna un Mātesabiedrības valūtas risks tiek vērtēts kā nenozīmīgs, tiem nav atlikumu ārvalstu valūtās.

25. DARĪJUMI AR SAISTĪTAJĀM PUSĒM

Par saistītajām pusēm tiek uzskatīti ar valsti saistīti uzņēmumi, kurus kontrolē, kopīgi kontrolē vai būtiski ietekmē valsts.

Tirdzniecības darījumi, kas notiek parastas uzņēmējdarbības ietvaros ar Latvijas valdību, tostarp tās ministrijām un aģentūrām, un darījumi starp valsts kontrolētām struktūrām un sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem, ir izslēgti no saistīto pušu kvantitatīvās informācijas atklāšanas jomas, pamatojoties uz 24. SGS 25. punkta noteikumiem. Koncerns un Mātessabiedrība slēdz darījumus ar daudzām no šīm struktūrām, pamatojoties uz nesaistītu pušu darījumu nosacījumiem. Darījumos ar valdību saistītām struktūrām ir iekļauti nodokļi un citi saistīti pakalpojumi. Ienākuma nodokļi ir uzrādīti Pārskatā par finanšu stāvokli un Peļņas vai zaudējumu pārskatā, kā norādīts 14. un 15. pielikumā, sociālās apdrošināšanas iemaksas ir uzrādītas 7. pielikumā, maksājami nodokļi ir uzrādīti 21. pielikumā. Nozīmīgi darījumi tiek veikti ar energoapgādes pakalpojumu sniedzēju AS "Latvenergo", sadales sistēmas operatoru AS "Sadales tīkls" un elektroenerģijas publisko tirgotāju AS "Enerģijas publiskais tirgotājs".

Koncerna "Augstsprieguma tīkls" vadības atalgojums ietver atalgojumu Koncerna uzņēmumu valdes locekļiem un padomei. Atalgojums Mātessabiedrības vadībai ietver atlīdzību Mātessabiedrības valdes un padomes locekļiem. Detalizēta informācija atklāta 7. pielikumā.

Ieņēmumi un izmaksas no darījumiem ar saistītajām pusēm (citām valsts kapitālsabiedrībām)

	Mātesabiedrība		Koncerns	
	2022 EUR	2021 EUR	2022 EUR	2021 EUR
Ieņēmumi				
Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojums	73 514 575	74 971 551	73 514 575	74 971 551
Balansējošā elektroenerģija	30 205 990	8 637 314	30 205 990	8 637 314
Regulējošā elektroenerģija	1 843 615	427 517	1 843 615	427 517
Reaktīvās enerģijas ieņēmumi	621 896	613 795	621 896	613 795
Obligātā iepirkuma komponentes	223 692	3 325 574	223 692	3 325 574
Gāzes uzglabāšana un pārvade	-	-	22 060 969	18 311 201
Ieņēmumi no pārējiem pakalpojumiem	2 396 715	1 993 613	2 396 715	1 993 613
Kopā ieņēmumi no darījumiem ar saistītām sabiedrībām	108 806 483	89 969 364	130 867 452	108 280 565
Izmaksas				
Balansējošās elektroenerģijas iegāde	14 076 752	10 834 310	14 076 752	10 834 310
Regulējošās elektroenerģijas iegāde	23 652 121	9 572 336	23 652 121	9 572 336
Elektroenerģija saimnieciskajām vajadzībām	81 344	136 949	81 344	136 949
Jaudas rezerve elektroenerģijas sistēmas drošumam	7 892 280	4 080 085	7 892 280	4 080 085
Sinhrono kompensatoru izmantošana	1 338 608	-	1 338 608	-
Obligātā iepirkuma komponentes	564 827	4 857 584	564 827	4 857 584
Sakaru izdevumi	3 236 455	3 094 890	3 236 455	3 094 890
Elektriskās jaudas pārslodzes likvidācija	220 200	-	220 200	-
Ilgtermiņa aizņēmuma procentu maksājumi	-	1 340 530	-	1 340 530
Pamatlīdzekļu un zemes noma	814 362	795 693	814 362	795 693
Gāzes uzglabāšana un pārvade	-	-	5 408 435	2 864 545
Citas izmaksas	164 288	1 443 792	164 288	1 443 792
Kopā izmaksas darījumiem ar saistītām sabiedrībām	52 041 237	36 156 169	57 449 672	39 020 714

Atlikumi pārskata gada beigās, kas radušies no darījumiem ar saistītajām pusēm (citām valsts kapitālsabiedrībām)

	Mātesabiedrība		Koncerns	
	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR	31.12.2022. EUR	31.12.2021. EUR
Debitoru parādi:				
valsts kontrolētas kapitālsabiedrības	7 741 949	10 827 721	11 523 403	14 131 607
Kreditoru saistības:				
valsts kontrolētas kapitālsabiedrības	15 821 137	12 343 652	17 386 223	13 053 795

Informācija par saistīto uzņēmumu aizdevumiem sniegta 20. pielikumā, savukārt informācija par izmaksātajām dividendēm – 17. pielikumā un informācija par saņemtajām dividendēm – 11. pielikumā.

26. NĀKOTNES SAISTĪBAS UN IESPĒJAMĀS SAISTĪBAS

2022. gada 31. decembrī Koncernam bija nākotnes saistības 183 704 tūkst. EUR apmērā (31.12.2021.: 64 345 tūkst. EUR) un Mātesabiedrībai bija nākotnes saistības 148 794 tūkst. EUR apmērā (31.12.2021.: 40 671 tūkst. EUR) attiecībā uz kapitālieguldījumiem, par kuriem bilances datumā ir noslēgti līgumi, bet saistības vēl nav iestājušās.

Ar SPRK padomes 2022. gada 20. oktobra lēmumu "Par elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plānu" apstiprināts AST izstrādātais elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstības plāns laika periodam no 2023. līdz 2032. gadam (turpmāk arī – Attīstības plāns).

Attīstības plāns izstrādāts, ievērojot AST stratēģisko mērķi – Latvijas enerģētiskās drošības stiprināšana, sinhronizējot Latvijas elektroenerģijas pārvades tīklu ar kontinentālās Eiropas tīklu, ievērojot drošuma un izmaksu efektivitātes principu atbilstību.

Apstiprinātais Attīstības plāns nosaka pārvades sistēmas attīstību un nepieciešamos finanšu ieguldījumus pārvades infrastruktūrā turpmākajiem 10 gadiem, paredzot elektroenerģijas pārvades sistēmas attīstībā ieguldīt 501 milj. EUR. Detalizēti ar apstiprināto Attīstības plānu iespējams iepazīties: <https://www.ast.lv/lv/content/elektroenerģijas-parvades-sistemas-attistibas-plans>.

Lai nodrošinātu iespējami mazāku plānoto kapitālieguldījumu ietekmi uz elektroenerģijas pārvades tarifiem, AST ir veiksmīgi piesaistījusi ES līdzfinansējumu Attīstības plānā iekļautajiem Eiropas kopējo interešu projektiem, kā arī novirza to finansēšanai uzkrātos pārslodzes maksas ieņēmumus, tai skaitā:

- projekts "Baltijas valstu elektroenerģijas pārvades sistēmas sinhronizācija ar Eiropas tīklu, 1. posms" – projekta kopējās izmaksas prognozētas 72 307 tūkst. EUR apmērā. Projektam piesaistīts ES līdzfinansējums: 2019. gada 19. martā noslēgts līgums ar INEA (*Innovation and Networks Executive Agency*) par Eiropas Savienības līdzfinansējuma saņemšanu 75% apmērā no attiecināmajām izmaksām jeb 57 750 tūkst. EUR apmērā, savukārt 24% plānots segt no uzkrātajiem pārslodzes maksas ieņēmumiem;
- projekts "Baltijas valstu elektroenerģijas pārvades sistēmas sinhronizācija ar Eiropas tīklu, 2. fāze" – projekta kopējās izmaksas prognozētas 169 347 tūkst. EUR. Projekta realizācijai piesaistīts ES līdzfinansējums līdz 92 620 tūkst. EUR apmērā. Papildus iepriekš minētajam projekta finansēšanai plānots novirzīt uzkrātos pārslodzes maksas ieņēmumus 25 000 tūkst. EUR apmērā;
- Ministru kabineta apstiprinātā Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna atbalsta programmas elektroenerģijas pārvades un sadales tīklu modernizācijas ietvaros Mātessabiedrībai būs iespēja saņemt finansējumu 38 100 tūkst. EUR apmērā. AST ar sniegto atbalstu plāno izbūvēt dispečeru un drošu datu centru, ieviest nepieciešamo informācijas tehnoloģijas infrastruktūru informācijas sistēmas kibernetikas uzlabošanai, kā arī attīstīt tīklu vadības digitalizāciju, nodrošinot atjaunojamo energoresursu ražotāju darba režīmu plānošanu un vadību. Latvijas Atveseļošanas fonda plāns ir sagatavots atbilstoši Latvijas Nacionālā attīstības plāna 2021.-2027. gadam mērķiem, ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumus un Eiropas Savienības Padomes rekomendācijas stabilai un veiksmīgai Latvijas izaugsmei. Atveseļošanas fonda līdzekļi Latvijā jāinvestē līdz 2026. gada vidum.

Papildus, saskaņā ar 2018. gada 11. maijā noslēgto starpoperatoru līgumu par Polijas un Lietuvas starpsavienojuma (GIPL) projekta izmaksu segšanu, Koncernam 2023. gadā plānotas investīcijas 14 700 tūkst. EUR apmērā (plānotais realizācijas gads – 2023.).

Ievērojot dalību Nord Pool elektroenerģijas biržā, starp Mātessabiedrību un AS "SEB banka" noslēgts galvnieka pakalpojuma līgums, pārskata perioda beigās 3 000 tūkst.EUR apmērā (31.12.2021.: 2 000 tūkst.EUR).

27. ATLĪDZĪBA ZVĒRINĀTU REIDENTU KOMERCSABIEDRĪBAI

Saskaņā ar AS "Augstsprieguma tīkls" un SIA "PricewaterhouseCoopers" līgumu par finanšu pārskata un konsolidētā finanšu pārskata revīziju, atlīdzība par Mātessabiedrības finanšu pārskata un konsolidētā pārskata revīziju 2022. gadā ir noteikta 36 100 EUR (2021: 39 000 EUR). Noslēgtā līguma ietvaros Mātessabiedrība 2022. gadā no SIA "PricewaterhouseCoopers" saņēmusi 2022. gada ilgtspējas pārskata (sagatavots atbilstoši globālajām pārskatu sagatavošanas prasībām) audita pakalpojumu 7 500 EUR apmērā, informatīvu semināru par normatīvo regulējumu biržas emitentiem ilgtspējas pārskatu sagatavošanas jomā (3 000 EUR), kā arī pakalpojumu par pārskata ESEF tagošanu (9 000 EUR).

	Mātessabiedrība		Koncerns	
	2022 EUR	2021 EUR	2022 EUR	2021 EUR
Revīzijas pakalpojums	36 100	39 000	60 100	69 000
Konsultāciju un audita pakalpojumi	19 500	69 900	24 800	75 200
ATLĪDZĪBA ZVĒRINĀTU REIDENTU KOMERCSABIEDRĪBAI KOPĀ	55 600	108 900	84 900	143 200

28. KOREKCIJAS IEPRIEKŠĒJO PERIODU KĻŪDU LABOJUMAM VAI PĀRKLASIFIKĀCIJAI

Mātessabiedrības un Koncerna finanšu pārskati sagatavoti saskaņā ar Eiropas Savienībā apstiprinātajiem Starptautiskajiem finanšu pārskatu standartiem (SFPS). Grāmatvedības un uzskaites novērtēšanas pamatprincipi, kas izklāstīti šajā sadaļā, ir konsekventi piemēroti par visiem pārskatos ietvertajiem periodiem.

2022. gada Koncerna finanšu pārskatos tika veikta klasifikācijas maiņa, kuras rezultātā arī 2021. gada salīdzinošajos rādītājos tika veiktas šādas pārklasifikācijas:

Pārskats / postenis		Pirms pārklasifikācijas	Pārklasifikācija	Pēc pārklasifikācijas
		2021		2021
PELŅAS VAI ZAUDĒJUMU PĀRSKATS		EUR	EUR	EUR
Ieņēmumi	*	182 226 430	472 176	182 698 606
Pārējie ieņēmumi	*	6 113 495	(472 176)	5 641 319

* ņemot vērā to, ka ieņēmumi no gāzes balansēšanas darbībām ir cieši saistīti ar gāzes pārvades pakalpojuma sniegšanu un balansēšanas pakalpojumi ir viens no pamatpakalpojumiem, ko Conexus sniedz klientiem, 2021. gada salīdzinošajos rādītājos tika veikta pārklasifikācija starp sekojošiem peļņas vai zaudējumu pārskata posteņiem: ieņēmumi no balansēšanas darbībām, neto 472 176 EUR apmērā tika pārnests no posteņa "Pārējie ieņēmumi" uz posteni "Ieņēmumi".

29. KRIEVIJAS KARADARBĪBAS UKRAINĀ IETEKME UZ MĀTESSABIEDRĪBAS UN KONCERNA DARBĪBU

2022. gada 24. februārī eskalējās Krievijas un Ukrainas militārais konflikts. Krievijas iebrukuma Ukrainā rezultātā Krievija un Baltkrievija ir pakļautas stingrām ekonomiskām un politiskām sankcijām no Eiropas Savienības, ASV un citu valstu puses.

Koncerna vadība nepārtraukti veic nepieciešamās darbības, lai nodrošinātu gan elektroenerģijas pārvades sistēmas operatora, gan vienotā dabasgāzes pārvades un uzglabāšanas operatora darbības nepārtrauktību un sniegto pakalpojumu pieejamību.

Ievērojot to, ka pašreiz Latvijas energosistēma darbojas sinhronā režīmā ar Krievijas apvienoto (IPS/UPS) sistēmu, AS "Augstsprieguma tīkls" ir izvērtējis iespējamos riskus saistībā ar Krievijas militāro agresiju pret Ukrainu. 2019. gada 22. maijā AST parakstīja Baltijas valstu elektroenerģijas sistēmu pievienošanas līgumu kontinentālās Eiropas elektroenerģijas sistēmai (Agreement on the conditions of the future interconnection of power system of Baltic States and power system of continental Europe). Baltijas valstu elektroenerģijas pārvades sinhronizācija ar kontinentālo Eiropu ir paredzēta līdz 2025. gadam.

Šobrīd pastāvošajā situācijā nav iespējams novērtēt riska līmeni Baltijas energosistēmu iespējamai neplānotai atslēgšanai no Krievijas apvienotās (IPS/UPS) sistēmas, tomēr AS "Augstsprieguma tīkls" kopā ar Baltijas valstu un Polijas elektroenerģijas pārvades sistēmas operatoriem ir sagatavojušies Baltijas elektroenerģijas sistēmu darbības nodrošināšanai arī ārkārtas desinhronizācijas gadījumā. Sagaidāms, ka Baltijas energosistēmu paātrinātas sinhronizācijas ar Kontinentālo Eiropas elektroenerģijas sistēmu gadījumā radīsies energoapgādes izmaksu pieaugums, tomēr, ievērojot neskaidro un sarežģīto situāciju, pašreiz nav iespējams novērtēt finansiālās ietekmes apjomu.

Krievijas agresijas Ukrainā dēļ, 2022. gada 19. aprīlī Latvijas valdība konceptuāli vienojās par atteikšanos no Krievijas Federācijas dabasgāzes. Saeimas Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija virzīja grozījumus Enerģētikas likumā, kas paredz, ka no 2023. gada 1. janvāra tiek aizliegtas dabasgāzes piegādes no Krievijas Federācijas. Atbalstot komisijas iesniegtos grozījumus, 2022. gada 14. jūlijā Saeima galīgajā lasījumā pieņēma grozījumus Enerģētikas likumā, kas nosaka dabasgāzes piegāžu no Krievijas Federācijas aizliegumu no 2023. gada 1. janvāra.

Lai gan šīs ir būtiskas izmaiņas Baltijas un Somijas vienotajā dabasgāzes tirgū, tomēr nav sagaidāma Meitassabiedrības nozīmīguma mazināšanās Latvijas energosistēmā, kā arī ietekme uz tās darbības nepārtrauktību un finanšu stabilitāti.

Ņemot vērā ārkārtas tirgus apstākļus, kas norāda uz nepieciešamību veikt vērtības samazinājuma pārbaudi, 2022. gada finanšu pārskata sagatavošanas ietvaros šāda pārbaude tika veikta. Aktīvu vērtības iespējamais samazinājums vērtēts gan AS "Augstsprieguma tīkls" ilgtermiņa aktīviem (tai skaitā ieguldījumam AS "Conexus Baltic Grid" kā meitas sabiedrībā), gan AS "Conexus Baltic Grid" ilgtermiņa aktīviem kā daļai no konsolidētās grupas.

AST vadība ir veikusi AST aktīvu vērtības izvērtējumu (izņemot AS "Augstsprieguma tīkls" bilancē esošo ieguldījumu AS "Conexus Baltic Grid"), kā rezultātā secināts, ka nav nepieciešamas atzīt aktīvu vērtības samazinājumu, jo kopējā aktīvu atgūstamā vērtība pārsniedz to uzskaites vērtību, turklāt aktīvu, kurus tieši ietekmē potenciālā desinhronizācija no Krievijas, vērtība nav būtiska finanšu pārskatu kontekstā (0.3% no kopējās pamatlīdzekļu vērtības). AST vadības pieņēmumi ir balstīti uz informāciju, kas pieejama finanšu pārskata apstiprināšanas brīdī. Nākotnes notikumu ietekme uz AST turpmāko darbību var atšķirties no pašreizējā novērtējuma.

Savukārt AS "Augstsprieguma tīkls" bilancē esošais ieguldījums AS "Conexus Baltic Grid" tiek vērtēts kopsakarībā ar AS "Conexus Baltic Grid" ilgtermiņa aktīvu vērtību AS "Augstsprieguma tīkls" konsolidētajā bilancē, pamatojoties ar to, ka AS "Conexus Baltic Grid" iegādes vērtība tika noteikta attiecībā uz tā pamatlīdzekļu un citu ilgtermiņa aktīvu vērtību. AS "Conexus Baltic Grid" ir veikusi aktīvu vērtības samazinājuma pārbaudi, kā rezultātā secināts, ka AS "Conexus Baltic Grid" ilgtermiņa aktīvu vērtība nav mazinājusies, līdz ar to arī AS "Augstsprieguma tīkls" atsevišķajā un konsolidētajā pārskatā nav nepieciešams atzīt ieguldījuma vērtības samazinājumu. Detalizēta informācija par AS "Conexus Baltic Grid" ilgtermiņa aktīvu vērtības samazinājuma pārbaudi sniegta Meitassabiedrības finanšu pārskatos <https://www.conexus.lv/finansu-parskati>.

Koncerns sniedz stratēģiski svarīgus sabiedriskos pakalpojumus. Mātesabiedrība ir valsts īpašumā (100%) esoša kapitālsabiedrība un atbilstoši Elektroenerģijas tirgus likumam ir vienīgais elektroenerģijas pārvades sistēmas operators Latvijā. Koncerna vadība uzskata, ka svārstīguma energoapgādes tirgos ietekme tiks mazināta un energoapgādes drošības un stabilitātes nodrošināšana kā valstiski nozīmīgas funkcijas izpilde tiks atbalstīta, ilgtermiņā nodrošinot Koncerna finanšu stabilitāti.

30. NOTIKUMI PĒC PĀRSKATA GADA BEIGĀM

2023. gada 14. februāra Ministru kabineta sēdē, valdība lēma par AS "Augstsprieguma tīkls" kapitāla daļu turētāju noteikt Klimata un enerģētikas ministriju. Tādējādi tiek veicināta Klimata un enerģētikas ministrijas - enerģētikas politikas veidotāju - līdzdalība pārvades sistēmas operatoru AS "Augstsprieguma tīkls" un AS "Conexus Baltic Grid" attīstībā. Šī iesaiste ir būtisks enerģētiskās drošības priekšnoteikums. Līdz šim AS "Augstsprieguma tīkls" kapitāla daļu turētājs bija Finanšu ministrija. AS "Augstsprieguma tīkls" kapitāla daļu turētāja maiņa neietekmē AST akcionāru struktūru, nemainīgi 100% AST kapitāla daļu pieder valstij.

2023. gada 14. aprīlī tika paziņots par AS "Augstsprieguma tīkls" valdes priekšsēdētājas Guntas Jēkabsones lēmumu atstāt valdes priekšsēdētāja amatu no 2023. gada 1. augusta. Izmaiņas Mātessabiedrības valdes sastāvā neietekmēs uzņēmuma darbību un AS "Augstsprieguma tīkls" nemainīgi nodrošinās drošu un stabilu elektropārvadi pieredzējušas komandas vadībā.

Laika posmā no pārskata perioda pēdējās dienas līdz šī finanšu pārskata parakstīšanas datumam nav bijuši citi būtiski notikumi, kas būtiski ietekmētu AS "Augstsprieguma tīkls" koncerna un AS "Augstsprieguma tīkls" finanšu pārskatus. Lai gan neskaidrība par notikumu ietekmi uz Koncerna un Mātessabiedrības darbību nākotnē ir palielinājusies, šobrīd nav konstatēti apstākļi, kas apdraudētu darbības nepārtrauktību un likumiski noteikto funkciju izpildi.

* * * * *